

www.e-rara.ch

Pub. Virgilii Maronis Georgicon libri IIII

Vergilius Maro, Publius

Parisiis, 1543

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-18340>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

LIBRI VIRGILII
MARONIS GEORGICA

F. M. E. C.

Es. f. Nicolai Episcopi
Basilienensis. Anno.

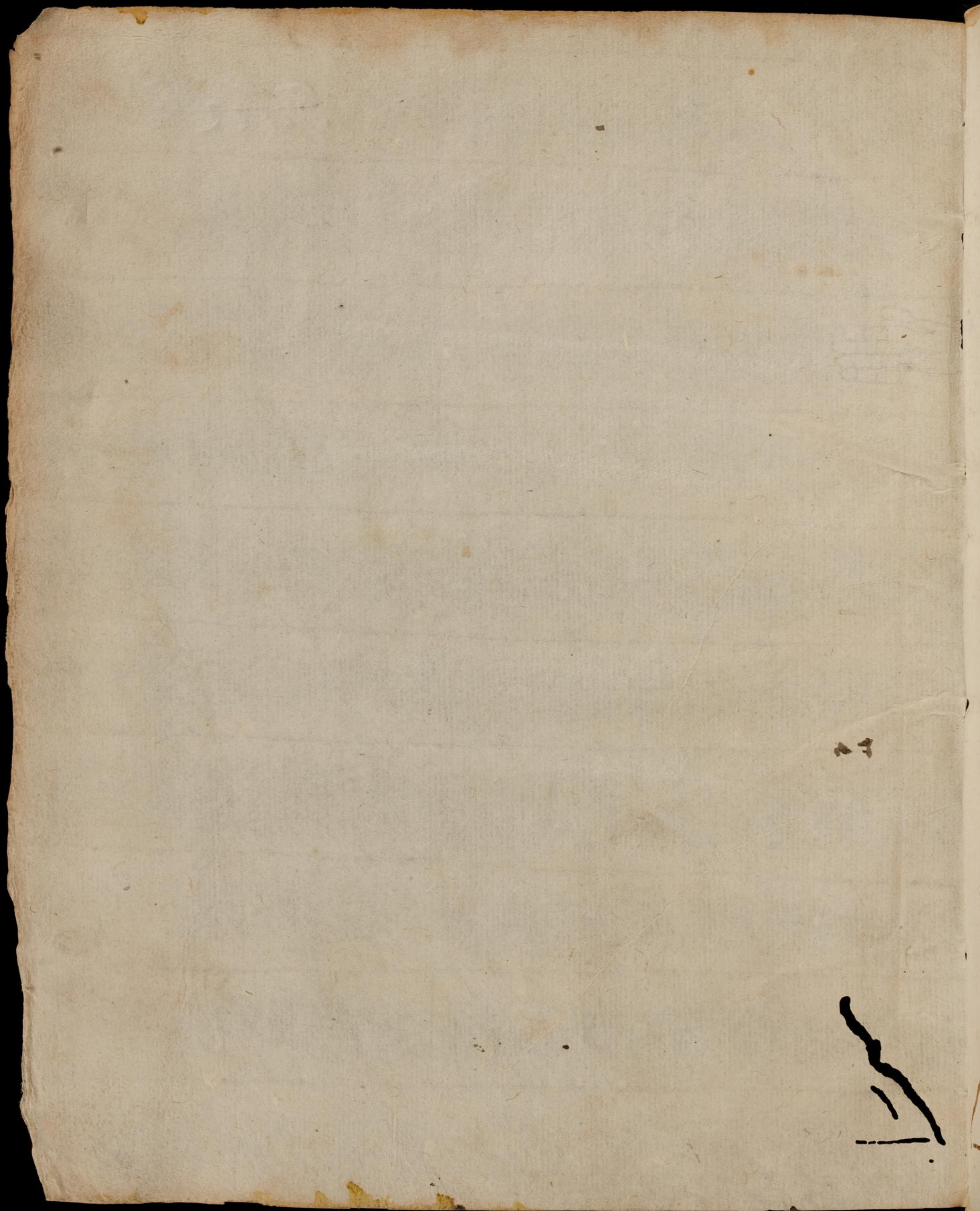
4 7.

Catalog

Bot. 3044

~~5.127~~

Est Nicolai Episcopi Basiliensis Anno 1547.

Lutetia 13 Februarij

PVB. VERGILII

Maronis Georgi-
con libri III.

E. M. E. C.

Dominus Petrus Galandius Latinarum
Litterarum Lutetia professor Regius incepit hunc
librum Virgilij Georgicon decima quinta die Fe-
bruarii in collegio Cameracensi Anno 1547.

PARISIIS

Ex officina Michaëlis Vascosani, in uia quæ est

ad diuum Iacobum, sub Fontis insigni

M. D. XLIII.

HERENNII MODESTINI

Iurisconsulti in singulos Georgicôn libros argu-
mēta, quæ prius Ouidio Nasoni adscribebantur:

P R I M I.

Quid faciat lætas segetes: quæ sidera seruet
A gricola, ut facilem terram proscindat aratris:
Semina quo iacienda modo, cultusque locorum
Edocuit, messes magno cum fœnore reddi.

S E C V N D I.

H ætenuis aruorum cultus, & sidera cæli,
P ampineas canit ille comas, collésque uirentes,
Descriptasque locis uites, & dona Lyæi,
Atque oleæ ramos pomorum ex ordine lectos.

T E R T I I.

T éque Pales, & te Pastor memorande per orbem:
Et pecorum cultus: & gramine pascua læta:
Queis habitent armenta locis: stabulentur & agni:
Omnia diuino monstrauit carmine Vates.

Q V A R T I.

P rotinus ærîj mellis redolentia regna,
Hyblæas & apes, alueorum & cerea tecta,
Quique apibus flores, examina quæque legenda,
Indicat: humentis que fauos, cælestia dona.

Neptunum inuocat. quia libro tertio de equis dictum est
Equus autem Neptuno sacer est. quem, per casso littore' videm' edi-
dit. in certamine ille suscepto cum Minerva de appellatone' at he-
naxum. Minerva autem oleam quod munus praestantius a Dis
iudicatum e' fecit ut Minerva Athenis nomen daret.

Cultor nemorum.

Aristaeus Apollinis & Cyrenae filius Coeam in silvam habi-
tauit in mari Aegei. pastor fuit et mellis inuentor.

Tor centum. 25

Triplex commendatio. a munere, colore, & aetate.

Pan ouium custos.

Pan pastorum Deus in arcadia ubi Lycaeus et Menaeus mon-
tes & opidum Thegea, quo, mundus et vniuersum representatur:
cornea habet propter solem et lunam: pellem in auro Pan pro-
pter Idaeam varietatem: faciem rubram propter aethera: fistu-
lam propter harmoniam mundi.

Nemus in quem patrem

Templum Aouis Lycae de quo Plinius in libro quarto capite
sexto iuuenem in Lycum et Jana eundem esse Voluit.

Vnicuique puer.

O Syris vel triptolemus vel trigeus. puerum vocat ex doctrina aegy-
ptiorum qui o. y. in pingebant pueri facie atq; utramq; semini.

Forens Syluanus cupressum.

Significat Syluanum Deum Syluestrem Cupressinus coro-
na coronatum ut solet esse nemus myrtus. Pan pinus
nam, quod sexuim sequuti fabulantur cupressum iuue-
nem in arborem sui nominis mutatum apollini tribuunt. Vide
de cinum metamorphoson. quastio si scimas fuisse Syluanus ex
cupressis vide Plinium libro de uino sexto capite tricesimo sexto.

Dijque' Decedz

Gemus subiungit speciebus. 2.

Nonnulli 2.

Alij non illos intelligentes de his quae sponte proueniunt uerum legatur non in composito non illo id est de aliquo semine ut tempore t'oli, pluuia rore.

Quique satis 2.

Sic Vero Robigum florum & nympharum inuocat

Tunc adeo.

Inuocat Augustus post E Deos, credentibus enim Heroes in coelum ascendere & iam Augusto decreti erant diuini honores.

P. Vergilii Maronis

GEORGICON LIBER

PRIMVS, AD MECOENATEM.

Vid faciat letas segetes, quo sidere terram

Vertere, Meccenas, ulmifq; adiungere vites

Cōueniat, quæ cura boni, q̄ cultus habēdo

naturalis in diuina
S it pecori, apibus quanta experientia parcis, qua parit

Hinc canere incipiam, Vos ô clarissima mundi

Lumina, labentem cælo quæ ducitis annum.

abulatio dicitur
Liber, et alma Ceres, uestro si munere tellus *conserua*

quod nungum ad p[ro]p[ri]am comoda p[ro]p[ri]a dea p[ro]p[ri]a
Chaoniam pingui olandem mutavit arista

Poculaque inuentis Achelœia miscuit uvis.

Et vos adestum presentia numina Euum

E erte simul E aunique pedem Dra ad ésauc huc

Munera uestra cano. Tūque ^{do} cui primū f

*E*udit equum magno tellus percussit ^{fauces} ~~tini~~ ^{instans}

Nephtune: & cultor ^{Axiolus} neuuorum, cui bimonia C

In epistola: & illor nemorum, qui pingua Cae

et centum mille tondent dumeta iuueni, & spiritus.

pse nemus linguens patrium, altusque Lycæi

an ouum custos, tua si tibi Mænala curæ.
quæ prima expulsi sunt, oia hominib.

A djsis o Tegeæ favens: oleæque Minerva

nuentrix: unicūque puer monstrator aratri: duo deū qu
mo capi

Et teneram ab radice ferens Syluane cupressum: ^{12. 2. 24}

Unde, Deaque omnes, studium quibus arua tueri:

Quique nouas alitis * nonnullo semine fruges:

Quique satis largum cælo demittitis imbrem.

Tuque adeo, quem mox quæ sint habitura deorum

А й

... et equum cum arboribus

*um unguentum & ad illud ut alluat tempore ad cha.
um unguentum & Astuarum p[er]tinetur Fiuminum d[omi]ni*

... cum alijs

Urbeisne? quod hoc loco in, **C**oncilia, incertum est, urbeisne inuisere Caesar,
 vir non in bes legen dum sit in, **T**errarumque uelis curam, & te maximus orbis
 de Caelium libro de iure textio **A**uthorem frugum, tempestatumque potentem
 capite uicesimo. — **A**ccipiat, cingens materna tempora myrto:
 Anne? Exigunt uirga totum, **A**n deus immensi uenias maris, ac tua nautæ
 Natus in iustione Dodecan. Anti, **N**umina sola colant, tibi seruiat ultima Thyle,
 qui indecum solum signa numerat
 bant et librum brachia respiciunt
 faciunt, itaque, et ipsius duo signa
 complectebatur. **T**ædæ menses appu
 pollat Junium Julium & Augustum
 propterea quod dies sunt longiores, ab
 uersu recto signorum, ut, Cancr
 Leonis, & uirginis, ut hoc apud propter
 Lydon ut iam aliter Lydon accepit
 mur quam signa, propterea quod
 Lydon alia aliter plus habent spaci
 si ut Leonis et uirginis, omnia aut
 signa matris matris inter se in aqua
 lia & in primo mobili effigies
 ro in octava sphæra cadunt
 tione matris matris in summat
 quatum propter libram prudentem
 propter uirginem fortis propter
 corpionem in quod domitium Ma
 Nec repetita? quomodo cetera
 Serpimam quasiet, exceptum a plutone
 uide quantum Metamorphoseon Ouidii
 quod refertur ex uerbo in libro
 hoc refert ad amorem eius erga
 maritum nam uerba conuertit
 uir sex mensibus apud superos est
 sex apud inferos quod referendū
 ad lunam uel ad satyram uel ad
 catium libro octauo capite quarto
 Vere nouo? aggregit ad explicat
 tionem operis quod continetur in
 narratione primis loquibus, aggrum
 a uerbo in initio ueris, quod aggrum
 definit ut astrologi ut certum uer
 diem expectent ut ait Columello libro
 in oleo capite secundo, quare Virgi
 leus uot uerba de seipso his duobus signis
 Varius Valerius Maxime, quod autem uer
 uo octauo capite decimo nono, Varro libro primo capite uicesimo septimo, Palladius
 libro secundo, capite tertio, — **A**lla feger 25. Plinius libro de iure octauo
 capite uicesimo, quanto scribitur uirgilis ex ista matris uoluisse cum dixit ophi
 nam & ophiogonem quæ bis solem bis frigora sensisset, porro terra in primis propter
 ditur secundo offringitur, tertio suffragatur, uel octauo, quanto uerba & uol
 hic uirgilium loqui de nouali id est de agris bis fuit antequam secundum uer
 tione renouetur.

Myrto? qua
Lacca est uir
 nem ad quem
 Julius Caesar
 uirginem su
 am se ferebat
Thetys? si
 ad mare significat in ph
 iud gla us pro com
 in eo pitionem, sic
 terno de bonis animis
 am ad pita fangeu
 or cadet su et eom
 inter oc solam uir mu
 uidentem et hie uir uar
 pater famili
 et mulier uir
 mater famili
 ar bonorum ha
 rer. Ciceroin
 Topicis.
Et coeli? & hor
 ratione matris
 matris dicti
 pauis uer om
 dur fut in cor
 ne uir libe si
 attendas ut
 uerum ut sign
 quid alijs.
Quicquid?
 Disna det
 ne uel in se
 torum exee
 At prius? mo
 met coeli uento
 rum, et loci na
 campu tixam, moni
 tora conde
 random esse pi
 usquam oiquit
 quam continit
 tur quiano
 bu ferendis
Hic
 Habitus que locore
 Hempe om sicut
 cur humida, an
 sa an soluta, am
 quis an macra

Deucalion. Rex thesalie filius prometheus. Eliadum palmas. Fortasse respexit Vergilius ad id quod scribit Plinius libro octavo capite quadragesimo secundo de sitis per bella equabus & utentibus quia in cursu **L I B. I.** minimum redderent sine impedimento.

Nome. Hoc. Hic segetes, illic ueniunt felicius uua: **Arborei fetus alibi, atque iniussa uirescunt** Gramina. Nonne uides croceos ut **Tmolus odores,** India mittit ebur? molles sua tura **Sabaei?** At **Chalybes nudi ferrum, uiroaque Pontus** Castorea, Eliadum palmas **Epiros equarum?** Continuo has leges, aeterna que foedera certis **Imposuit natura locis, quo tempore primum** Deucalion uacuum lapides iactauit in orbem. Vnde homines nati, durum genus. Ergo age terra **Pingue solum primis extemplo a mensibus anni** Fortes inuertant tauri: glebasque iacentes **Puluerulenta coquat maturis solibus aestas.** At si non fuerit tellus fecunda, sub ipsum **Arcturum tenti sat erit suspendere sulco.** Illic, officiant letis ne frugibus herbae: Hic, sterilem exiguis ne deserat humor arenam. Alternis idem tonsas cessare nouales, Et segnem patiere situ durefcere campum. Aut ibi flaua seres mutato sidere farra, Vnde prius latum siliqua quassante legumen, Aut tenuis fetus uicia, tristisque lupini Sustuleris fragilibus calamos, syluamque sonantem. Vrit enim lini campum seges, urit auena, Vrit lethaeo perfusa papauera somno. Sed tamen alternis facilis labor arida tantum Ne saturare fimo pingui pudeat sola, neue Effetos cinerem immundum iactare per agros. Sic quoque mutatis requiescunt foetibus arua.

Sed tamen. Quasi dicat, quando necessario hac. aliquando ferenda sunt, qua terram aduicunt, is tamen sterco ratio me debetur. Effetos. 2. Vide pliniu libro decimo septimo capite nono, & collumellam libro secundo capite decimo quinto & decimo sexto. Varionem libro primo capite tricesimo octauo & Palladium libro primo capite tricesimo tertio.

Tmolus odores. Lybia mtor, ubundam melle uino & coxo eaq adorati simo propter temitatem sic citatemque agri, & Severitatem coeli. India mittit. propter elepham quorum est maxima copia in india e quorum denbburfit ebur, quod candore & magnitudine est laudatissimum. At chalybes. Chalybes homines sunt Scythici generis in ponto for am nudieffodienter prope thex montem quod ab ipis chalybem appellamus. Vnde ap. ponto. fdem in bueo licis. Has herbas atque hae po to mihilecta uenund, fse de dit Moeris, nascuntur plurima pto Duxum genus. Sic uidetur trimo Metamorphoseon. Inque breui spacio, superorum numine, axa Misa uix manibus faciem traxere uirorum. Et de femineo reparata est femine iactu. fude genus duxum, i mus, ex peruenitque laborum. Soluane ta clamus, qua finis origine nati. Fabula huius epimithion uidet a Deucalione post diluuium edu. etor est ex em. in rasi bus homines qui eo con fugerunt diluij metu. Por raxeci ab his lapidibus po pulor Aeos nominauerunt. Aes enim lapidem significat. Alterius. A liud pra aptam quibus rebus recreatur et reficiatur ager nonpe, cessatione, seminu comutatio sterzoratione, stipularum mcentioe & uario cultu. De fimo uide Pliniu in pro. logo decimo nono, ut fiamm. mgt, fuisse ad poenas, nihil gignitur fagh ut Pontianuri d fte xiratum uolento agam uxit, de terio roni que reddi. fte cicor falcidat.

Sine inde occultis uires. ^{magis ad huc uirescent} Nec nulla interea est inarata gratia terræ.
 Stipula etiam incensa agris pro ^{stipulum in agris} Sape etiam steriles incendere profuit agros:
 det cuius rei causas profert ^{stipulum in agris} Atque leuem stipulam crepitantibus urere flammis:
 pec accensum quendam phrysi ^{ab igne, flammis, fumo} Sine inde occultas uires, & pabula terræ
 corum causarum de quo quin ^{in locis in quibus putrescunt} Pinguia concipiunt: siue illis omne per ignem
 filianus libro nono de figuris ^{ex his} E xcoquitur uitium, atque exudat inutilis humor:
 nerborum. Porro agri qua ^{potiora miratur de alio agri} Seu plureis calor ille uias, & cæcâ relaxat
 tuor modis sterile sunt, maius ^{ex his} Spiramenta, nouas ueniat quâ succus in herbas:
 humore recludunt danti, den ^{in locis in quibus putrescunt} Seu durat magis, & uenas adstringit hiantes,
 sitate nimia, & nimia lau ^{quod magis perit in maius} N e tenuis pluuia, rapidiue potentia Solis
 xitate, quibus uitis in censio ^{ardor} A crior, aut Boreæ penetrabile frigus adurat.
 nem stygilaram nudari oste ^{quod prorsus in diebus exierit} 8 Multum adeo, rastris glebas qui frangit inertes,
 dit. De huius loci laude ^{in locis in quibus putrescunt} V iminea sive trahit crates, iuuat arua, neque illum
 in quo vergilius quatuor dicen ^{ex his} Flaua Ceres alto nequicquam spectat Olympo:
 di genera, copio sum, breue, ^{primæ uia terra} E t qui, proscisso quæ suscitât equore terga,
 siccum, & floridum, ex pres ^{causa potiora in lias} R ursor, in obliquum uerso perrumpit aratro,
 ferit, vide Macrobius libro ^{ex his} E xercetque frequens tellurem, atque imperat aruis.
 quinto saturnalium, capite. ^{ex his} Humida solstitia, atque hyemes orate serenas
 Humida solstitia. Pro ^{ex his} Agricola: hyberno latissima puluere farræ,
 nostica futura ubertatis in ^{ex his} L atus ager: nullo tantum se ^{ex his} Mæsia cultu
 mense, æstas media humida, ^{ex his} I actat, & ipsa suas mirantur Gargara messes.
 & hyems media sicca, De ^{ex his} Q uid dicam, iacto qui semine comminus arua
 huius loci inter præstatione ^{ex his} I nsequitur, cumulosque ruit male pinguis arena:
 vide Macrobius Saturni ^{ex his} D einde satis flumini inducit, riuosque sequenteis:
 nalium libro quinto, capite ^{ex his} E t cum exustus ager morientibus æstuat herbis,
 rucesimo. ^{ex his} E cce supercilio cliuosi tramitis undam
 Solstitia. Circa octauum ^{ex his} E licit illa cadens rancum per leuia murmur
 colenda fulias & cum dies sue ^{ex his} S axa diet, scatebrisque arentia temperat arua.
 longi summi sed hic per synec ^{ex his} Q uid, qui, ne grauidis procumbat culmus aristis,
 doctrem significat mediam ^{ex his} Luxuriem phrysiæ.
 æstatem. ^{ex his}

Illa cadit
 in eo osti
 dit non so
 lum utili
 tatem, sed
 etiam uolu
 p tatem.

intempestive abundat
luxuriam. Vide **L**uxuriam segetum tenera depascit in herba,
plurimum libro decimo
octavo capite vicesimo **C**um primum sulcos aequant sata: quique paludis
simmo primo. **C**ollectum humorem bibula deducit arena:
incertis mensibus. **P**raesertim incertis si mensibus amnis abundans
quibus nec coctum **E**xit, & obducto late tenet omnia limo:
calor aut mensis **V**nde cauae tepido sudant humore lacuna:
bar incertis aut ga **N**ec tamen (haec cum sint hominumq; boiumq; labores
si iugis et porpen **V**ersando terram experti) nihil improbus anser,
tua i be esset aqua **S**trymoniaeque grues, & amaris intybae fibris
frustra opera m **O**fficiunt, aut umbra nocet. Pater ipse, colendi
immeret. **H**aud facilem esse viam voluit, primusque per artem
Strymone qz. **M**ouit agros, curis acuens mortalia corda:
A strymone la **N**ec torpere graui passus sua regna ueterno.
cu faciae, ubi **A**nte Iouem nulli subigebat arua coloni:
per actum morat **N**ec signare quidem, aut partiri limite campum
Sua regna **F**as erat: in medium querebant: ipsaque tellus
ueterno. Veto **O**mnia liberius nullo poscente ferebat.
unus obliuio de **I**lle malum uirus serpentibus addidit atris:
sydioa, marcor **P**raedarique lupos iussit, pontumque moueri:
atquo pene m **M**ellaque decussit folijs, ignemque remouit:
ex pugna bilis **E**t passim riuus currentia uina repressit:
loremendi, neqz **V**t uarias usus meditando extunderet artes
sitas, qui gra **P**aulatim, & sulcis frumenti quareret herbam:
cir Le thargos di **E**t silicis uenis abstrusum excuderet ignem.
utrem, affectus **T**unc alnos fluuii primum sensere cauatas:
contra eius pte **N**auita tum stellis numeros & nomina fecit.
netidi. **P**leiadas, Hyadas, claramque Lyaonis Arcton.
Tunc alnos. **T**um laqueis captare feras, & fallere uisco
De inuento ro **I**nuentum: & magnos canibus circundare saltus.
reorum solim **U**nde Plinius libro decimo octauo, A iij
libro septimo.

Et amaris intybae fibris. In
 tybus quae Cycorea, quam Em
 diuam nos uocamus, radice ca
 pillosa est & amara qua fruges
 stringit. per. intyba, in tolli
 quomnes herbas noxias. Synecdoc.
 Aut umbra. De umbra uide
 Plinium libro decimo septimo
 capite uicesimo primo.
Pater ipse colendi. Occupa
 tio per digressionem qualocum
 omnium tractat nequem
 tot laborum pigeat, terram ita
 colendam esse, ex ordinatio
 ne Dei in labore et sudore.
 In quo Hesiodum imitatur,
 ita De Prometheus et auceos secu
 lo, loquutum, quem tunc locum
 Ouidius primo Metamorphose
 on, copiosissime tractat.
Pleiadas. Pleiades sunt septi
 mus stella in cauda tauri, a
 nobis Vergiliae uocantur, sic
 dicta, quia earum ortu nauiga
 di tempus ostenditur.
Hyadas. Hyades in front
 e tauri sunt, succulae latins
 dicuntur, quia ortu suo
 conatant pluuia, et uelut
 ti fies in luto uoluntate in.
Claramque Lyaonis arcto.
 Callisto a Ioue uitiata, a Iu
 nime uersa est in uersam, &
 Iouis miseratione in coelum
 translata. Erice uocabatur, in
 nox autem uersa Synesora

Anburim.) In burim, & curui formam accipit ulmus aratri.

Buriscure. Huius a stirpe pedes temo protentus in octo,

bei quasi Bina aures, duplici aptantur dentalia dorso.

8px id est. Ceditur & tilia ante iugo levis, altaque fagus,

Dentalia.) Stiuaque, quae currus a tergo torqueat imos:

Dentale lignum. Et suspensa focus explorat robora fumus.

etiam in finem. Possum multa tibi veterum praecepta referre,

in finem. Ni refugis, tenuis que piget cognoscere curas.

met, cui impendit. Area cum primis ingenti aequanda cylindro,

Possum.) Et uertenda manu, & creta solidanda tenaci:

Præfator di. Ne subeant herbae, neu puluere uicta fatiscat.

clitorum de alio. Tum uariae illudunt pestes: saepe exiguis mus

rebus quas. Sub terris posuitque domos, atque horrea fecit:

tim sua parte. Aut oculis capti fodere cubilia talpae:

utramque. Inuentusque cauis bufo, & quae plurima terrae

foritate. Monstra ferunt: populatque ingentem farris aceruum.

intendat, et. Cretula, atque inopi metuens formica senecta.

re no uat. Contemplator item cum se nux plurima syluis.

contionem. Induet in florem, & ramos curuabit olenteis:

Creto. Si superant fetus, pariter frumenta sequentur,

libro tricesimo. Magnaque cum magno ueniet tritura calore.

quinto, cau. At si luxuria foliorum exuberat umbra,

parte decimo. Nequicquam pinguis palea teret area culmos.

Septimo. Semina uidi equidem multos medicare serenteis,

forunt. Et nitro prius & nigra perfundere amurca,

simaces, ai. Grandior ut fetus siliquis fallacibus esset:

nices, cui. Et quamvis igni exiguo properata maderent,

cer. curae. Vidi lecta diu, & multo spectata labore

campe, cantha. Degenerare tamen: ni uis humana quotannis

vider. Seminari di. Medici

Pinguis. Seminari di. Medici

Palea propria. Seminari di. Medici

Soliculi quibus. Seminari di. Medici

grana integra. Seminari di. Medici

tur quamvis. Seminari di. Medici

etiam procul. Seminari di. Medici

miracipiat. Seminari di. Medici

Seminari di. Medici

nr seminari di. Medici

yumini bus cu omia

sonit ma sompor

dego nerant et de,

toriosa florant

Fluit a stirpe pedes. He,

Siodus. Temonem lege

si nempe quadrabit. Octipes ut

fuerit, ti bi malleus in de porretur.

Bina aures.) aut ad dentalere

feruntur aut ad temonem, si ad de

talo, tabulas repandas intellige quae

terram in aeternum et eijciunt. quae

ali quando binae sunt aliquando uni

ca et ea uel fixa est ijs qui in orbe

arant uel mobilis quae transferuntur in

eam partem qua sulci faciendos est.

Si referatur ad temonem sunt apri

cer temonis qui ad iugum pro tem

amant, et pertinet ad amplexu tendi

colla boum.

Area cum primis.) Quomodo area

facienda sit; locus autem est in

agro in quam comportantur et ex

erunt de mense segetes.

Et creta.) Tria praecepta, mu

in ueritate, solidum creta, & q

aequetur cylindro; quod postremum

primo loco ponitur per hysteron

proteron.

Contemplator 2.) Prodesti

cum anni fertilis rusticum, na

alia tradi solent a mathe matis

cis ex observatione

Sydecum.

Cum senax.) Denique amygd

la intelligi uult seruis q ex arbor

ribus prima germinat et ut tina m

datum quae et grana et Thasus dicit.

Verum et hoc ad auclanam spectat

quam ferunt Corili.

Et nitro.) De nitro, cuius natura ac

cedit proxime ad natum talis, uide

plimum libro tricesimo primo ca si

te decimo qui hunc locum. Ver q ilij

de faba in tota platone ca si te decimo

septimo libro decimi octauo et ita

Columella capite decimo libro secundo.

Et auerso. Per artem auersum intellige uel Argonauem. opposita uel tamen qui auer-
sus oritur. Unde etiam Ovidius Secundo Metamorphoseon, auersum tantum uocat. De hoc
occasu sic canis uide Ma 10 exobium libro primo

GEORGICON

cap. 18. Somnij Scipionis.

Sic omnia. Epiphonemaguo. Maxima quaeque manu legeret. Sic omnia fatis
significat, laborem perpetuum adhibendu esse agricolae et amplifiaut sententia. In peius ruere, ac retro sublapsa referri: Nota

Præterea. Astrologiam non secundam esse et tenendam non aliter agricolis q. nautis. Remigys subigit, si brachia forte remisit, ha-
Hædorūque. Hædor collocant in iunctura manus ang. auriga qui suo ortu fluctus et tempestates excitat. A tque illum in præcepis prono rapit alueus amni.

Et Ostiferi. Syderum ortu & occasu Hædorūque dies seruandi, & lucidus anguis.

Quam quibus in patriam uentosa per æquora uectis per æquora dea. P ontus & ostiferi fauces tentantur Abydi.

Libra die somnique pares ubi fecerit horas, E t medium luci atque umbris iam diuidit orbem:

E xercete uiri tauros, serite hordea campis, V sque sub extremum brumæ intractabilis imbrem

N ecnon & lini segetem, & cereale papauer T empus humo tegere: & iam dudum incubere aratris

D um sicca tellure licet, dum nubila pendent. V ere fabis satio: tum te quoque medica putres

A ccipiunt sulci, & milio uenit annua cura, C andidus auratis aperit cum cornibus annum

T aurus, & auerso cedens canis occidit astro. A t si triticeam in messem, robustaque farræ

E xercebis humum, solisque instabis aristis, A ntè tibi Eoæ Atlantides abscondantur,

G nostique ardentis decedat stella coronæ, D ebita quam sulcis committas semina, quamque

I nulta properes anni spernere credere terræ. M ulti ante occasum Maiæ cæpere: sed illos

E xpectata seges uanis elusit auenis. S i uerò uiciamque seres, uilemque faselum,

S erenda esse circa medium ueris, & paulo post coronæ à solē

E t eos appellat Atlantides id est matutinos, quia in occasu apparent ante ortum solis.

Faseli. Legumen exiliter teres, est, quum appellat uilem, quia facile pro-
ue nit et magna eius est copia. deinde neque bonum succum gerit. 2.

Medica. Medica legumen est, quod appellamus uerum bingum, ca et uerum.

Nec. quæ ad sa-
ginanda uimentum
et ad stercoreandos agros
sapius que in anno medi-
ca et in multos emmissa
rena scitur.

Hinc temperat. Enumerat comoda quae promerunt ex cognitione astrologia. primum
cognoscitur ~~sterilitas & fecunditas futura.~~ Deinde tempus. orandi, ferendi, metendi, et
tempus navigandi. et **L I B. 1. cap. 1.** primum nauticae. **II** mine. Postremo natoriam in syl
vis cadendi.

Incipe. Nec Pelusiaca curam aspernabere lentis:

Epiphonema. ~~aud obscura cadens mittet tibi signa Bootes.~~

Incipe. ~~et ad medias sementem extende pruinas.~~

Idcirco certis dimensum partibus orbem.

Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

Quinque tenent caelum zona: quarum una corusco

Semper Sole rubens, et torrida semper ab igni:

Quam circum extrema dextra laevaue trahuntur

Arulee, glacie concreta, atque imbris atris.

Has inter mediamque duae mortalibus aegris

Munere, concessa diuum, et via secta per ambas,

Oblivus qua se signorum uerteret ordo.

Mundus ut ad Scythiam, Rhiphaeasque arduus arces

Consurgit, premitur Lybiae deexus in Austros.

Hic uertex nobis semper sublimis, at illum

Sub pedibus Styx atra uidet, manesque profundi.

Maximus hic flexu sinuoso elabitur anguis

Circum, perque duas in morem fluminis Arctos:

Arctos Oceani metuentes aequore tingi.

Illic (ut perhibent) aut intempesta silet nox.

Semper, et obtenta densantur nocte tenebrae.

Aut redit a nobis Aurora, diemque reducit:

Nosque ubi primus equis oriens affluit anhelis,

Illic sera rubens accendit lumina Vesper.

Hinc tempestates dubio praediscere calo

Possumus: hinc messisque diem, tempusque ferendi,

Et quando infidum remis impellere marmor

Conueniat, quando armatas deducere classes:

Aut tempestuam syluis euertere pinum.

Differt utroque illis enim diu est quando nobis nox.

Qui directe sub ipsis solis habitant noctem habent

Equis oriens. **Eton.** **Phlegon.** **Ambellere** marmor.

De hac nautica obseruatione in genere primum.

De tempore de don daram arboru

Plinius libro decimo sexto capitulo

Et ad medias. **Prima** enim

uapor est qui gelu concessit an

equam in aquam resoluitur

Idcirco certis. **2.** **quasi** di

cat ut tempora discernentes in

elligamus quo tempore sece

am sit. **Commendatio** est **ast**

astrologia cuius etiam alias uti

titates paulo post enumerat et

simil brevis est eiusdem descri

ptio ubi **Qodiacum** describit in

quo sunt duodecim signa, et

in eo cum solis, ad unum de feri

tionem polorum & duplicis

hemisphaerii.

Per duodena. **quae** sunt. **Aries,**

Taurus, **Gemini,** **Cancer,** **Leo,** **Vir**

go, **Libra,** **Scorpius,** **Sagittarius,**

Capricornus, **Aquarius,** **Pisces.**

Et via secta per ambas. **Per**

id est inter. hoc est pertingit ad

utramque partem, vide **Macrobiu**

libro primo **Somnij** **Scipionis** capi

decimo sexto.

Sub pedibus. **Ex** eorum optimis

ne qui putabant non esse anti

podas, sed illum locum tributa

esse solum animis mortuorum.

Ut perhibent. Hoc ait ex vulgari

et poetarum opinione qua falsa est et

idcirco ait ut perhibent. **Per** eci sunt

qui nobis oppositi sunt et sub eodem parali

lelo et meridiano apud quos dies est

cum nobis nox; **Antes** si nobis oppositi

quando nobis est hyems; **Ant**

est quando nobis hyes.

Ex eorum optimis

ne qui putabant non esse anti

podas, sed illum locum tributa

esse solum animis mortuorum.

Septima post decima. id est decima luna felix est cum incipit esse amplexus. s. utriusque gibba et sublimata
quo tempore diuidus orbe caesa est q. d. co. commun appellat. quia est etiam in felix sed secundo loco: uel septima post decima id
est secunda optima. hoc e. decima quarta q. tepe ei pan. s. h. i. i. plen. lunum. v. temp. ratione. n. i. t. i. m. s. p. l. u. m. t. a. t. i. o. n. e. s. e. n. i. t. i. m. e. t.
incisioner o. s. t. i. m. e. f. u. i. t. e. x. s. e. n. t. e. l. u. n. a. i. c. o. n. i. n. t. a. o. p. t. i. m. e. c. a. s. e. G. E. O. R. G. I. C. O. N. d. u. n. t. p. u. t. a. t. m. e. n. t. a. r. d. o. r. e. s. i. n. i.
tes. segetes decrescente luna et ab. d. d. t. e. m. n. o. r. e. c. a. l. o. r. o. p. u. i. m. i. t. r. i. i. n. t. e. m. a. c. c. u. l. a. t. i. o. n. e. s. a. n. i. m. a. t. i. b. u. s. q. u. o. d. f. i. r. e. x. s. e. n. t. e. l. u. n. a.
12

Temporibusque. Nec frustra signorum obitus speculamur, & ortus: Nec frustra
se pugnantibus. nempe uere, aut
te, autumno, hyeme, ita omni
dus Metamor. p. h. o. s. c. o. n. p. r. i. m. o. d. e.
quatuor elementis. Dissociato lo
uis conxor di pace ligauit.
19 Frigidus agricolam si quando continet imber,
Multa forent quae mox caelo properanda sereno,
Maturare datur, durum procudit arator

Erigidus. quae conficiendo
bono agricolae per tempestatem in
spus uiri fieri non potest unde ead
De re catonem capite tricesimo
ipitante quo tempore uget p. s. i. d. d. o. c. e. t.
Maturare datur. Macrobius Salu
natum libro sexto capite octauo,
Vergilius inquit ista duo uer
ba, maturare et properare tanq
plano contraxia scilicet in se pa
ra uir, Frigidus agricolae. 2. De
huius uerbi maturare, in hoc loco
uide Gellium libro nono capite
unde amo

Nunc torrete igni fruges, nunc frangite saxo.
Quippe etiam festis quaedam exercere diebus
as, & iura sinunt: riuos deducere nulla
Religio uetuit, segeti praetendere sepem,
Insidias auibus moliri, incendere uepres,
Balantumque gregem fluuio mersare salubri.

Nunc torrete. Axiola praenuncia
Agricolae um, molendum quando
phit. Aut hysteron proteron
aut respexit ad schythicum more
quo prius fanges de sicca ut in for
nis deinde mersant cibaria unde
Vergilius libro primo Aeneidos Et tor
re re parant flammamq. ministrat. 2.
Quippe. Hac de re uide Columella
libro secundo capite uicesimo secundo
Segeti praetendere. Sepimentiqua
tior genera facit Varro libro pri
mo capite decimo quarto, natural
agreste militare, fabule De sepi
faciendo uide etiam palladium libe
primo capite tricesimo quarto.
Balantumque gregem. Macrobius
libro primo Saturnalium capite decim
mo sexto. Adijciendo, inquit, salubri
ostendit a uetandi morbi gratia tutu
modo, non etiam ob lucrum purganda
lame causa fieri concessum, ita Colu
mella libro primo secundo, capite 22.
uilibus. Fugitibus fugacibus ut air pl
muis qui latim marcosum neque
conseruari possunt hoc est ut ait
columella potest uti a sello chitellario
non iure to. Unde pro uerbum
calabris hospitibus munerat.

Ipse dies alios alio dedit ordine Luna
Facies operum. Quintam fuge: pallidus Orcus,
Eumenidesque satantum: partu terra nefando
Caelumque, Iapetumque creat, seuumque Typhoea:
Et coniuratos caelum rescindere fratres.
Ter sunt conati imponere Pelio Ossam,
Scilicet atque Ossa frondosum inuoluere Olympum.

Ter pater extructos disiecit fulmine monte is.
Septima post decimam felix & ponere uites,
Et pressos domitare boues, & licia tela
Ipsa dies. Quo facto dies lunae obseruandi
quem locum imitatur ex secundo hesiali neq. talu ratione mnt
quatuor superstitione. n. i. s. i. p. u. a. l. t. e. m. s. a. t. t. e. d. i. t. m. a. d. l. u. n. a. i. n. i. c. o. n. s. t. i. p. a. t. i. m.
er mentem uel decem mantem. Eumenidesque. Eum
merides por anti phra sin uel per eumenisim id.
est bene nominandi can sa. Tor pater. Vide hui
gram Cy gentium cum ioue quinto meta mox h. o. s. e.
Addere. Masca. Mas
sacit quicq
constipatum
est et conde
satum ad sim
h. i. n. d. i. m. e. i. n.
ma s. e. f. a. i. i.
na u.

Macrobius Salu
natum libro sexto capite octauo,
Vergilius inquit ista duo uer
ba, maturare et properare tanq
plano contraxia scilicet in se pa
ra uir, Frigidus agricolae. 2. De
huius uerbi maturare, in hoc loco
uide Gellium libro nono capite
unde amo

na quo tempore sit ut tunc minus in sole fiat et facilius donec tunc. Hoc ex superstitio ne nisi fortasse
quia fila sic citate in mra dissumpti facili possent melius humiditate tempore toximum quod indicat
ueribus sequentibus quibus significat texonatum esse per noctem. Sicut autem lica fila quibus stamina
implicantur, itaque addere ten. **LIB. I.** la lica est. per texonatum institueret.

Multa adeo A ddere. Nona fuga melior, contraria furtis.

Multa adeo melius gelida se nocte dedere.

Aut cum Sole nouo terras irrorat Eous.

Nocte leues melius stipulae, nocte arida, prata

tondentur: nocteis lentus non deficit humor.

Et quidam seros hyberni ad luminis ignes

faces. I. Fui Peruigilat, ferroque faces inspicat acuto.

Interea longum cantu solata laborem

Arguto coniux percurrit pectine telas:

Aut dulcis musti Vulcano decoquit humorem,

Et folijs undam trepidi despumat abeni.

At rubicunda Ceres medio succiditur aestu.

Et medio tostas aestu terit area fruges.

Nudus ara, sere nudus: hyems ignaua colono.

Frigoribus parto agricola plerunque fruuntur,

Mutuaque inter se lati conuiuia curant.

Inuitat gemalis hyems, curasque resoluit:

Gemalis. Vn. Ceu pressa cum iam portum tetigere carinae,

Puppibus & lati nautae imposuere coronas.

Sed tamen & quernas glandes tunc stringere tepus.

Et lauri baccas, oleamque, cruenta que myrta:

Tum gruibus pedicas, & retia ponere ceruis,

Auritosisque sequi lepores, tum figere damas,

Stuppea torquentem Balearis uerbera fundae,

Cum nix alta iacet, glaciem cum flumina trudent.

Quid tempestates Autumni, & sidera dicam?

Atque ubi iam breuiorque dies, & mollior aestas,

Quae uigilanda uiris, uel cum ruit imbriferum Ver,

Spicea iam campis cum messis inhorruit, & cum

Nona fuga melior. Quarta in

nam quae minoidis, id est cornicu

lata, perun etiam auspicatam fan

uunt: et id circo quorum uita tota

laborio saest sine utilitate et fructu

quanta Luna natos pro uerbis dicunt,

qua natum hoc eulem ferunt de

huc lunari ob seruatione ui de am pl

us Varion in libro primo capitoli

usimo septimo, et plimiu libro deai.

mo octauo capite tricesimo secundo.

Contusolati. Musica enim curas emol

lit, et laborem miruit.

Aut dulcis musti. Musti

ad dimidium men sura partem de

coctum defructum est, ad tertiam

partem est. Sappa.

Et medio tostas aestu. Ut huc

ratione sit in munitis a putre fan

ctione & a uernibus.

Nudus ara ze. Id est coclo tam

serius ut uester contem nere pos

is, Hesiodus. Nudus ara, nudus,

quo sere, et mete corpore nudo.

Utrum Hesiodus non tam ad sen

temtatem quam ad ingentem la

bozem hoc retulit.

Coronas. ze. Quasi siue lucibus

temper fatum aut quasi bene potui

aut coronas id est spiras e funi.

ribus, in fortis.

Sed tamen. Alia officia hyemalia

glandem legere et baccas, partem

ad conditum in partem adoleum

conficiendum deinde cup tancu

et ferreas uenaxe sunt aut bac

ca fructus minores. Olea, mixti

lami, cor m.

Atque ubi iam. Premi autu

ni significatio.

Sæpe ego. *Tria genera tempesta* *grana* *autem lacte pletur*
 tum describit. à ventis, ab imbribus, et fulminibus, nam ante alias
 pestes & morbos segetum enumerat
 ut ut credinem & redigimur
 auiū et torrestium animalium
 Omnia uentorum. *Phimius libro*
 decimo octavo capite Ultimo.
 Sæpe etiam immensum coelo. *Secunda tempestas ab imbribus.*
 Ipse pater media nimbora
 Tertia tempestas à tonitru
 fulmine: pueri homi fulmi
 na assignentur. *Idem Phimius*
 libro secundo capite ultesimo.
 Frumenta lactentia. *id est ad*
 hunc tenuia et lactis plena. *Sano*
 sciendum Varro nem in libris di.
 uinarum rerum dicere, *Lactem*
 tem dum esse. qui se in fundit
 segetibus et ear facit lactescere
 Et sciendum inter lactante et
 lactente hoc interesse *plangunt*
 & lac probo, lactens uia, *plangunt*
 ro, qui proboetur
 Hoc metuens. *Hoc aut*
 propterea uarietatem cursum
 Saturni.
 Cyllenius erret. *nam interdu ad*
 austerem interdum ad septentrionem
 plerumque contra mundum nonnunquam
 cum mundo feruntur.
 Saturni. *Macerobius*
 Saturnalia lib. 3. cap. 11.
 Nil sum hic notatum a
 Virgilio, ait, quod erret
 solitum in sacrificari
 Frumenta in uiridi stipula lactentia turgent?
 Sæpe ego, cum flauis messorum induceret aruis
 Agricola, & fragili iam stringeret hordea culmo,
 Omnia uentorum concurrere praelia uidi:
 Quæ grauidam late segetem ab radicibus imis
 Sublime expulsam eruerent: ita turbine nigro
 Ferret hyems culmumque leuem, stipulasque uolanteis.
 Sæpe etiam immensum caelo uenit agmen aquarum,
 Et fœdam glomerant tempestatem imbribus atris
 Collectæ ex alto nubes: ruit arduus æther,
 Et pluuia ingenti sata lata, bouumque labores
 Deluit: implentur fossæ, & caua flumina crescunt
 Cum sonitu: feruetque fretis spirantibus æquor.
 Ipse pater media nimborum in nocte, corusca
 Fulmina molitur dextra, quo maxima motu
 Terra tremit, fugere feræ, & mortalia corda
 Per gentes humilis strauit pauor: ille flagranti
 Aut Atho, aut Rhodopen, aut alta Ceraunia telorum
 Deicit: ingeminant austri, & densissimus imber
 Nunc nemora ingenti uento, nunc littora plangit.
 Hoc metuens, cæli menses, & sidera serua:
 Frigida Saturni sese quo stella receptet:
 Quos ignis cæli Cyllenius erret in orbes.
 In primis uenerare Deos: atque annua magnæ
 Sacra refer Cereri, latis operatus in herbis,
 Extremæ sub casum hyemis, iam Vere sereno.
 Tunc agni pingues, & tum mollissima uina,
 Tum somni dulces, denseque in mortibus umbra.
 Cuncta tibi Cererem pubes agrestis adoret:
 Cui

Cui tu lacte fauos, & miti dilue Baccho.

Torque novas circum felix eat hostia fruges,

Omnis quam chorus, & socij comitentur ouantes,

Et Cererem clamore uocent in tecta: neque ante

Falcem maturis quisquam supponat aristis,

Quam Cereri torta redimitus tempora quercu

D et motus incompósitos, & carmina dicat.

Atque hæc ut certis possimus discere signis,

Aestusque, pluuiaque, & agenteis frigora uentos:

Ipse pater statuit quid menstrua Luna moneret,

Quo signo caderent austri: quid sæpe uidentes

Agricolæ, propius stabulis armenta tenerent.

Continuo uentis surgentibus, aut freta ponti

Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis

Montibus audiri fragor: aut resonantia longè

Littora misceri: & nemorum increbrescere murmur.

Iam sibi tum à curuis malè temperat unda carinis,

Cum medio celeres reuolant ex æquore Mergi,

Clamoreque ferunt ad littora: cumque marina

In sicco ludunt Fulicæ: notæque paludes

Deserit, atque altam supra uolat Ardea nubem.

Sæpe etiam stellas uento impendente uidebis

Precipites cælo labi, noctisque per umbras

Flammæ longos à tergo albescere tractus.

Sæpe leuem paleam, & frondes uolitare caducas,

Aut summa nantes in aqua colludere plumas.

At Boreæ de parte trucidis cum fulminat, & cum

Eurique, Zephyrique tonat domus, omnia plenis

Rura natant fossis: atque omnis nauita ponto

Torque novas. Quia tor-

torque nouas. Quia tor-

torque nouas. Quia tor-

torque nouas. Quia tor-

torque nouas. Quia tor-

torque nouas. Quia tor-

Atque. Propositum tempus,

statum primum à uentis, mare su-

bito intus se in flagora exbor, re-

pusio littor, mergorum fuga, fuli-

carum lusus in arena, ardeatissima

uolatus: stillarum tractus ardeatissima

palus & frondos pali tantis, pluma

natantes & quæ si in aqua colludat

de quib. Galij prænoticia. Vide fl.

inij lib. 18

Mensura Luna. Vel ex

articulis qui octo sunt uel ex coloribus

et habitu lune ut rubicunda uel

tor, nigra pluuia, puro in fl.

fulgens serenitatem in exortu

significat Luna quarta et quinta

coram obfusa ostendit pl.

iniam eunda & uenta uentos.

Montibus audiri. Quia materia

uentorum repleta à frigore regio

in medijs montes primum attingit

in ensans in axtores hinc fugere

At Boreæ. I. Pluuia prom-

stica, fulmen à septentrione, toni-

træ ab oriente et occidente. Grui

uolatus altissimus, hircundi nis no-

latus circa folatus, ranarum coaxan-

tio, formicarum effluentes sua, xis nuer

innum, coruorum crepitationes, aues

se se lauantes, cornicis garrulus, de-

um Scintillant in lampadis.

Et ueterem in limo.) Allu. Humida uela legit. nunquam imprudentibus imber
 dis ad fabulam de Lijij. O b fuit. aut illum surgentem uallibus imis
 Licijs & iusticijs conuersis à latronibus. Aëria fugere grues: aut bucula cælum
 in ranas quod sibi aquarum per. S u s p i c i e n s. patulis captauit naribus auras:
 tenti de neq. set de quo uide o m i. A u t arguta lacus circumuoluit auit hirundo:
 diu & Metamor. uel ad apologum. E t ueterem in limo ranæ cecinere querelam.
 A s o p i e n t e m q u o r a m q u a e t u c u n q u e. S a p i u s & tectis penetralibus extulit oua
 datim in regem a Jone, hydra. A n g u s t u m formica terens iter: & bibit ingens
 a quo no xantur acceperunt. A r c u s: & e pastu decedens agmine magno
 Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri. C o r u o r u m increpuit densis exercitus alis.
 Prata Caystri. Cayster Lybie. I a m uarias pelagi uolucres, & quæ Asia circum
 flumini circa quom est palus. D u l c i b u s in stagnis rimantur prata Caystri,
 asia, et prata quæa sua appellat. C e r t a t i m largos humeris infundere rores,
 uel a limo qui grecis asis di. N u n c caput obiectare fretis, nunc currere in undas,
 citre uel a duce Lybie asia sic. E t studio incassum uideas gestire lauandi.
 homerus secundo illiades acia. T u m cornix * rauca pluuiam uocat improba uoce.
 ex, de quon xasopis acia. A u t caput obiectat querulum uementibus undis,
 grece. E t sola in sicca secum spatatur arena.
 Firmi cor nix.) Quintus. N e c nocturna quidem carpentes pensa puella,
 nus de signis libro quinto, plena. N e s c i u e r e h y e m e m, testa cum ardente uiderent.
 legit. Vtrumque bonam est: io. S c i n t i l l a r e oleum, & putres concreescere fungos.
 tra natam coimur qua acuta. N e c minus ex imbri Soles, & aperta serena
 et gracili nocentibus tunc uera. P r o s p i c e r e, & certis poteris cognoscere signis.
 ab adre plumio obtunditur & in. N a m neque tum stellis acies obtusa uidetur:
 fuscatur uis uox. N e c fratris radijs obnoxia surgere Luna:
 Et sola.) Aut ut ait Aristo. T e n u i a nec lana per cælum uellera ferri.
 toles libro octauo historiae animo. N o n tepidum ad Solem pennas in littore pandunt
 lium ut deuoret, qua uictat. D i l e c t æ Thetidi Halcyones: non ore solutos
 in littora mare, est enim. I m m u n d i meminere sues iactare maniplos.
 uis om miora. A t nebulae magis ima petunt, campoque recumbunt,
 Nec minus.) Serenitatis. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 nostica, claritas stellæ um. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 uas Luna orientis, cum flocci. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 non uolant, Halcyones non ex. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 pendent alas, sues non iactant. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 tes manipulos, nebulæ uel uerum. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 in climatos, nocturnæ uel conter post. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 occasum solis, Hæsus scillas por. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 sequens cornu liquidauoca clamantur & mitor repetunt. H a l c y o n e s.) Hal. Solis
 cyones marinae aues paulo maius res passer quibus hoc septem dies sues foetur in mari excluden
 tibus, summa tranquillitas est: Vnde Halcyonia pro uerba pro tranquillitate & otio: & idcirco
 appellat illas dilectas Thetidi. Fabulam halcyonis uide apud ovidium. 11. Metamorph.

Nec quicquam De nyctimur mutata
in nocturnam Vide ovidiu secundo Metamorphi

LIB. I.

Solis & occasum seruans, de culmine summo

Nequicquam seros exercet noctua cantus,

Apparet liquido sublimis in aere Nisus:

Et pro purpureo penas dat Scylla capillo.

Quacunque illa leuem fugiens secat aethera pennis,

Ecce inimicus atrox magno stridore per auras

Insequitur Nisus: qua se fert Nisus ad auras,

Illa leuem fugiens raptim secat aethera pennis.

Tum liquidas corui presso ter gutture uoces

Aut quater ingeminant: & saepe cubilibus altis

Nescio qua prater solitum dulcedine leti,

Inter se in folijs strepitant: uuat imbribus actis

Progeniem paruam, dulcesque reuifere nidos.

Haud equidem credo, quia sit diuinitus illis

Ingenium, aut rerum fato prudentia maior;

Verum ubi tempestas, & celi mobilis humor

Mutauere uias, & Iupiter humidus austris

Densat, erat quae rara modo: & quae densa, relaxat:

Vertuntur species animorum: & pectora motus

Nunc alios, alios dum nubila uentus agebat,

Concipiunt: hinc ille auium concentus in agris,

Et laeta pecudes, & ouantes gutture corui.

29 Si uero Solem ad rapidum, Lunasque sequentes

Ordine respicies, nunquam te crastina faller

Horae: neque insidys noctis capiere serena.

Luna reuertenteis cum primum colligit ignes,

Si nigrum obscuro comprehenderit aera cornu,

Maximus agricolis pelagoque parabitur imber.

At si uirgineum suffuderit ore ruborem,

B

Nisus D Nisus Rex megalensis, capil-
lunt purpureum in capite gestans, oraculo,
se tam diu cognatum in telloxit quomodo
cum capillum eius todiuisset, quom filia

Scylla pro se fudit Minois amore capta
qui Nisum oppugnabat, contemptado
de adiutore, mutata est in auem,
alio uero Syrix pater

Dulces reuifere. Natura em
corum sunt obliuio si ut non recor-
dentur ad ea redire quae occultan-
tur ut etiam pullos in nidis
bis obliuiscantur ita quae in nidos
conferuntur quae uenerunt ce-
rent quibus aluntur pulli in tem-
pestate

Haud equidem credo. Quotio-
nem scilicet quomodo cum malis
praesentiant futura et aut non
ratione sed natura instricta
& motu quo homines minus affi-
ciuntur

Aut rerum fato. Hic fatum
syderum influxum iterum fu-
turarum ordinem in natura
uocat quem homines sua
ra uincere aut temperare possi-
sunt. bruta animalia rationis
expertia non possunt

Si uero. Alia prophetia a sole et
Ad rapidum. Unde genus Soli sacri-
ficatur Unde ovidius ait Neditur
celeri uictima tarda Deo

Luna reuertente. Tria praesagia Lunae
Luna nigra pluuia, rubicunda uen-
tes, puro nitore fulgens serunitatem
portendit

Nequicquam
hoc loco non
alias fuit

(v. 28. cl.)
Nonne exar-
serunt

Nimquam
hic loco est
Hyperbola

Glaucoet panopea et Inoo me-
 licerta. Glauco piscator herba
 gustata quauiderat piscis reingis-
 Te, ubique mare, inter deos mari-
 nos receptus est. Unde uidiur de-
 cimo tritio metamorphoseos panopea
 nymphe maxima relata inter merces,
 des serentatis Dea, unde nomen
 habet anisus perspicuitate uar-
 onim omne significat, et, Inoo, cum melior
 a filio ad atamantem furivnt
 fugient in mare precipitata
 Dea maris facta est. atque ipsa
 Leucothoe Melita uocata
 Melicerta uero palemon siue rex
 taurus. cui dicitur quarto metamor-
 phoseos: quod uox eius hunc
 uersum mutatus sit ex pathemio
 duobus uersibus mutatus uide-
 rolli um. libro duodecimo cap. 26.
 Densa inter nubila sese. Hoc
 Plinius in exortu radij. longius per
 nubem porrecti pluniam significat
 Tithoni. Tithones ab aurore dicitur
 lectus et raptus, gemit ex o-
 Mem non enim. Tam multa in tectis. Dicitur
 quod si oriente sole pallida au-
 rore fuerit sicut saepe uidemus
 deluculo sub eius ortu pallida
 lucem fieri, si quum hoc sit
 tempestatis indubitanter. At si cum referetque diem, condetque relatum,
 Lucidus orbis erit, frustra terreberet nubis,
 Et clare

Ventus erit: uento semper rubet aurea Phæbe.
 Sin ortu in quarto (nanque is certissimus author)
 Pura, neque obtusis per calum cornibus ibit:
 Totus & ille dies, & qui nascentur ab illo,
 Exactum ad mensem pluuiæ uentisque carebunt.
 Votaque seruati soluent in littore nautæ
 Glauco, et Panopæa, et Inoo Melicerta.
 Sol quoque & exoriens, & cum se condet in undas,
 Signa dabit: Solem certissima signa sequentur,
 Et quæ mane refert, & quæ surgentibus astris.
 Ille ubi nascentem maculis uariauerit ortum,
 Conditus in nubem, medioque refugerit orbe,
 Suspecti tibi sint imbres: nanque urget ab alto
 Arboribusque satisque Notus pecorique sinister.
 Aut ubi sub lucem densa inter nubila sese
 Diuersi rumpent radij, aut ubi pallida surget
 Tithoni croceum linquens Aurora cubile:
 Hec male tum miteis defendet pampinus uuas:
 Tam multa in tectis crepitans salit horrida grando.
 Hoc etiam, emenso cum iam decedet Olympo,
 Profuerit meminisse magis: nam saepe uidemus
 Ipsius in uultu uarios errare colores.
 Cæruleus pluuiam denuntiat, igneus Euros.
 Sin macula incipient rutilo immiscerier igni,
 Omnia tum pariter uento nimbisque uidebis
 Feruere: non illa quisquam me nocte per altum
 Ire, neque à terra moneat conuellere funem.
 At si cum referetque diem, condetque relatum,
 Lucidus orbis erit, frustra terreberet nubis,

Conditio.
 Plinius sol
 concinnus ories
 et maculis nati
 demunciat.
 Hoc
 Signa ex
 occasu.

LIB. I.

19

Et claro sylvas cernes Aquilone moueri.

Denique quid uesper serus uehat, unde serenas

Ventus agat nubes, quid cogitet humidus Auster,

Sol tibi signa dabit. Solem quis dicere falsum

Audeat? Ille etiam cecos instare tumultus

Sape monet, fraudemque, & operta tumescere bella.

Ille etiam extincto miseratus Casare Romam,

Cum caput obscura nitidum ferrugine textit:

Impiaque aeternam timuerunt secula noctem.

Tempore quanquam illo tellus quoque, & aequora Poti,

bscenique canes, importunaeque uolucres

Signa dabant, quoties Cyclopi efferuere in agros

Vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam,

Flammarumque globos, liquefactaque uoluere saxa!

Armorum sonitum toto Germania caelo

Audiit, insolitis tremuerunt motibus Alpes.

Vox quoque per lucos uulgo exaudita silentes

Ingens: & simulacra modis pallentia miris

Visa sub obscurum noctis: pecudesque locuta

Infandum: sistunt amnes, terraeque dehiscunt:

Et moestum illachrymat templis ebur: aeraque sudant.

Proluit infano contorquens uortice sylvas

Fluuiorum rex Eridanus: camposque per omnes

Stabulis armenta tulit: nec tempore eodem

Tristibus aut extis fibrae apparere minaces,

Aut puteis manare cruor cessauit, & alta

Per noctem resonare lupis ululantibus urbes.

Non alias caelo ceciderunt plura sereno

Fulgura: nec diri toties arserunt Cometae.

prodigia acciderunt ex causis naturalibus sed a diis malis.

B 4

Quid uesper serus uehat. Quae

tempestas erat uesperina. Gellius,

libro decimo tertio capite undecimo.

his uerbis in scriptum librum Varro,

is. e. satius plenius testatur ubi

est de numero conuinxum, tempo,

re, loco, conuixis. & apporata, un.

de in prouerbum hoc carmen abiit

quoties monemur prosperitate succes

sum praesentium elati, in sole scamus

et futuri curam abijcimus.

Solem quis dicere? Ostendit

etiam a sole duci pronostica sen

ditionum bellorum et interitum

principum magnorum, exemplo

casoris cuius mortem multa pra

dicta praecesserunt et sequuta

sunt aliqua; eius occasione de

plorans uicem populi Romani;

delabitur in mentionem et Aci

quo si sub quo tranqui illato

promittit; est tunc eius honori

fica commemoratio hic appo

sita epilogi uice quo librum

et laudat.

Quoties cyclopi?

An quamonte Cyclopes agant

fulmen tonitru fabricare dicunt

Sunt autem Brontes, Steropes et

Pyracmon.

Armorum sonitum? qui acciderunt

ex conflictatione exhalationum

alidarum & siccaram quae mudi

bus in cluso dum exingere gesti

unt hunc fragorem adunt.

Ergo inter sese paribus concurrere telis.
 Romanas acies iterum uidere Philippi.
 Nec fuit indignum superis, bis sanguine nostro
 Aemathiam & latos Haemi pinguescere campos.
 Scilicet & tempus ueniet, cum finibus illis
 Agricola incuruo terram molitus aratro,
 Exesa inueniet scabra rubigine pila:
 Aut grauius rastris galeas pulsabit inanes:
 Grandiæque effosis mirabitur ossa sepulchris.
 Dū patrij indigetes, & Romule, Vestaque mater,
 Quæ Tuscum Tyberim, & Romana palatia seruas,
 Hunc saltem euerso iuuenem succurrere sedulo
 Ne prohibete: satis iam pridem sanguine nostro
 Laomedontæ æluimus periuria Troia.
 Iam pridem nobis cæli te regia, Cæsar,
 Inuidet, atque hominum queritur curare triumphos.
 Quippe ubi fas uersum, atq; nefas: tot bella per orbem,
 Tam multæ scelerum facies: non ullus aratro
 Dignus honos: squalent abductis arua colonis.
 Et curuæ rigidum falces constantur in ensem.
 Hinc mouet Euphrates, illinc Germania bellum:
 Vicinæ ruptis inter se legibus urbes
 Arma ferunt: seuit toto Mars impius orbe:
 Vt cum carceribus sese effudere quadrigæ,
 Addunt se in spatia: & frustra retinacula tendens
 Fertur equis auriga: neque audit currus habenas.

Laomedontæ & Heptuni pecuniam accepisse adinuicem mormia, æstictum sine iurando
 se reddendum quod cum non fecisset, eorum sum esset totum. Ut cum carceribus...
 Enintiamus libro octavo capite de ornatu, hunc locum citat de similitudine remissi
 quente sine auctore anda pedosi. Significat Rem publicam habere quidem bonum
 impetorem augustum sed tanta est seruitute temporum præteritorum quæ in dies
 augere ut eas casu refrenare non possit.
 Prima libri Vergilij finit adit ad ultimum præteritij An. 15 & 7.

Argumentum secundi libri. Transiit ab aruis ad arborum cultum, ubi varias arborum species enumerat, sed praecipue agit de vitibus, quare suo more Bacchum

Hum P. Vergilii Maronis

Secundum GEORGICON LIBER.

Georgicon m SECUNDVS.

cepit domini Arctenus aruorum cultus, & sidera celi:
ni petrus Nunc te Bacche canam, necnon sylvestria tecum
Gallandrus Virgulta, & prolem tarde crescentis olivae.
decima octava Huc pater o Lenae (tuis hic omnia plena
Aprilis, Am Muneribus: tibi pampineo grauidus autumnus
15 4 7 Floret ager: spumat plenis vindemia labris)
Huc pater Huc pater o Lenae ueni, nudataque musto
o Lenae Tinge nouo mecum direptis crura cothurnis.
Haec appellata Principio arboribus uaria est natura creandis:
epateri pecu Namque aliae nullis hominum cogentibus ipsae
liarior tui Sponte sua ueniunt, camposque & flumina late
buir libere Curua tenent, ut molle siler, lentaque gemistae,
can etiam Populus, & glauca canentia fronde salicta.
Dys omibus Pars autem posito surgunt de semine, ut altae
conueniat. Castanea, nemorumque Ioui quae maxima frondet
ut mollescu Aesculus, atque habita Grays oracula quercus.
ex. 1. 2. 3. Pullulat ab radice alijs densissima sylua,
neve salicta Ut cerasis, ulmisque: etiam Parnasia laurus
est quasi huc Parua sub ingenti matris se subicit umbra.
mida salix quae Hos natura modos primum dedit: his genus omne
in aquosis locis Sylvarum fruticumque uiret, nemorumque sacrorum.
prouenit et Sunt alij quos ipse uia sibi repperit usus.
nonnunquam Hic plantas tenero abscondens de corpore matrum,
arborescit. Deposuit sulcis: hic stirpes obruit aruo,
Atque habita Cerasus a Cerasonte urbe ponti, a qua Lucullus cer
Quae in Dodo liam importauit. Sylvarum. Synecdoche fruticum qui
na. Sylua medijs sime inter arbores et gramina. Abscondens.
fixi credenda Nempe ubi numerata est fruticatio et soboles ab una radice
tur reddere regiliens. Hic stirpes. Stirps generale nomen est ad arbores, frutices et herbas: verum
oracula. hic loco uel truncos simplices, uel cum radicibus significat.

21
inuoat, & sub finem digere
ditur in laudem uite rusticae
quibus librum secundum claudit

Et prolem tarde crescentis

olivae. Quae etiam annis
ducentis uiuit. Vt autem

Huc pater o Lenae. Theophrastus

dictus est Bacchus anno 700

Arvoo id est a torculari.

Principio arboribus. Di-

uisio bimebris arborum,

arbores aut natura aut

arte proueniunt, et quae natura,

tripliciter, sponte, semine, radice,

quae arte, sex modis, plantis

stirpibus, propagine, planta,

ribus, surculis in terram de-

fixis, et in cisione.

De semine. Quod uarium est,

in alijs nucleus, in alijs mix, et

in alijs baccar.

Lentaque Gemista. Gemista

Graecis & Latine sic dicta uol

a gemibus quibus medetur uel

quod flet latet ut armo.

Aesculus. Ab alijs per

(E) simplex scribitur quasi ab

esca quod primus fuit morta-

lium cibis: de genere est glandi-

ferorum arborum, quod autem

toni suca sit. Videt Plinium

libro duo decimo capite primo, et

libro decimo sexto capite quarto.

Propaginis arcus) id est ^{qua in quatuor partes diuiduntur quaxu singula luto} Quadrifidaeque sudae, & acuto robore uallos. ^{obtinetur ad}
^{facilem et tunc} aren quodam facto deprimunt. ^{nam minima} Sylvarumque aliae pressos propaginis arcus
tur in terra et ita propagant. ^{arborum} Expectant, & uina sua plantaria terra.
tur, nam propagatio est nouel. ^{ut in terra} Nil radices egent aliae: summumque putator ^{in arboribus}
læ uitis ex uetere prostrata creatio. ^{mutua} Quin et caudicibus.) ^{atque thion. reuocatur arboris. Ego quod uindicta prodigii refertur} Signum
ficare uidetur quod ait Theophrastus libro quinto capite ^{quod uoluntate humore deperit in arboribus} Quin & caudicibus sectis (mirabile dictu) ^{in diuisi in arte facta}
phrastus libro quinto capite ^{quod uoluntate humore deperit in arboribus} Truditur e sicco radix oleagina ligno.
quarto de plantis: vallum olea ^{arboris} Et saepe alterius ramos impune uidemus
gimum etiam sine radicibus uim ^{quod natus poma} vertere in alterius, mutatamque insita mala
habere progerminandi quod et ^{arboris} accidit si in terra non deficiat ^{arboris} Ferre pyrum: & prunis lapidosa rubescere corna.
quod fit uiracitatis, densitatis ^{propter tunc} Quare agite o proprios generatim discite cultus ^{arboris}
et humiditatis causa, nequis ho ^{arboris} Agricolae, fructusque feros mollite colendo: ^{arboris}
ad prodigium referat. Verum ^{arboris} Neu segnes iaceant terrae: iuuat Ismara Baccho ^{arboris}
et hic ad incisionem referri ^{arboris} Conferere, atque olea magnum uestire Taburnum. ^{arboris}
quod et sequentia indicare uidetur. ^{arboris} Caudicibus sectis.) Et hic ^{arboris}
statim noua terra in plantatis ^{arboris} Tuque ades, inceptumque una decurre laborem, ^{arboris}
uel nouo sine uale in sito in co- ^{arboris} O decus, o fama meritò pars maxima nostrae, ^{arboris}
quod reliquum erat absciso trun- ^{arboris} Mecenas, pelagoque uolans da uela patenti. ^{arboris}
quare agite.) Hortatur agri- ^{arboris} Non ego cuncta meis amplecti uersibus opto: ^{arboris}
colas ad adhaerentem culturam. ^{arboris} Non mihi si linguae centum sint, oraue centum, ^{arboris}
Tuque ades.) Implorat ^{arboris} Ferrea uox. Ades, & primi lege littoris oram. ^{arboris}
favorem et auxilium Me- ^{arboris} In manibus terrae: non hic te carmine ficto, ^{arboris}
coratis in re difficili.) ^{arboris} Atque per ambages & longa exorsa tenebo. ^{arboris}
O Decus.) Ita Horatius in ^{arboris} Sponte sua quae se tollunt in luminis auras, ^{arboris}
Odii, o et praesidium et dul- ^{arboris} Infœcunda quidem, sed leta & fortia surgunt: ^{arboris}
ce decus meum. ^{arboris} Quippe solo natura subest: tamen hæc quoque si quis ^{arboris}
Volans.) Vttera exemplaria ^{arboris} Inferat, aut scrobibus mandet mutata subactis, ^{arboris}
habent uolens, id est fauor. ^{arboris} Exuerint syluestrem animum, cultuque frequenti ^{arboris}
Non mihi si lingua.) Hypocritæ ^{arboris} In quascunque uoces artes, haud tarda sequentur. ^{arboris}
bole, sumpta ex Iocunda Homeri ^{arboris} Necnon & sterilis quae stirpibus exit ab imis, ^{arboris}
Hiados unde et Iucretius tra- ^{arboris} Et primi lege littoris.) ^{arboris} Leuare Hoc omni dicunt
stabit, quae et in alijs etiam libris. ^{arboris} Neuque cum iuxta terra nauigantes, non audent se committere alto mari. ^{arboris}
Sua quae se.) Repetit distinctionem originis arborum ante factam et primum pro- ^{arboris}
sequitur natura prouenientes quas etiam in se et in aliam naturam mutari ^{arboris}
si diligenter colantur, ostendit ^{arboris}

LIB. II.

23.

^{ea etiam pars arborum disposita / soli exposita}
 Hoc faciet, uacuos si sit digesta per agros:
^{unde cum ab una sit po praefata sunt adumbrant}
 Nunc altae frondes & rami matris opacant,
^{de pascunt et pascunt omnes fructu matris.}
 Crescentique adimunt fetus, uruntque ferentem.

* Nam quæ seminibus iactis se sustulit arbor,

Tarda uenit, seris factura nepotibus umbram:

Pomæque degenerant succos oblita priores:

Et turpèis aubus prædam fert uua racemos.

* Scilicet omnibus est labor impendendus, & omnes

Cogendæ in sulcum, ac multa mercede domandæ.

Sed truncis oleæ melius propagine uites

Paphia. Respondent, solido Paphiæ de robore myrtus.

Paphia m. Plantis & duræ coryli nascuntur, & ingens

Fraxinus, Herculeæque arbor umbrosa coronæ

Chæoniæque patris glandes: etiam ardua palma

Nascitur, & casus abies uisura marinos.

Platan. Inferitur uerò & fetu nūcis arbutus horrida:

malos. Et steriles platani malos gessere ualenteis

bra quæ Castaneæ fagos, ornusque incanuit albo

absentia. Flore pyri, glandemque sues fregere sub ulmis.

Enodes. Nec modus inferere, atque oculos imponere, simplex:

quia ubi non Nam quæ se medio trudent de cortice gemmæ,

duritiam, sicut Et tenuis rumpunt tunicas, angustus in ipso

tatem, et solui Fit nodo sinus: huc aliena ex arbore germen

test inculat Includunt, udoque docent inolescere libro.

ramo cui ad Aut rursus enodes trunci refecantur, & alte

tim aglutinatu Finditur in solidum cuneis uia, deinde feraces

Finditur. Plantæ immittuntur: nec longum tempus, & ingens

Incisionis ex Exit ad cælum ramis felicibus arbor,

trifurcum appu Miraturque novas frondes, & non sua poma.

Scilicet in mibus est.)

Epiphonema, quo

monet ad homin

atti si cum confugion

dum ego ut natura

maliemur corrigatur.

Sed truncis oleæ.) Acca

dit ad procreatio nemartisia

Sunt. Propagine.) Eumido

uitis uetur a rai facto proster

nitur nam etiam uites supra

radicem in seruntur & sumi

malleoli uitium amputat

terre quoque inslant bntm.

Et duræ coryli.) D mæ

Si legatur, ad fructum ad fructu

etiam referendū est, hyemis

Ut ait Theo phrastus, tollerant

tissimus et contra omnes inu

rias perseverantem: si eduxerit

hnt uetusta exemplaria, id est mo

les, ad hunc referendū erit. Po

ro plantæ appellat uirga ex orbo

re detractas numerosa Jobole d

dirge subpullulantes

Etiam ardua.) excessu q et tota

po deca imposita sum sum uertitur.

Castanea fagos.) Ant est hypolla

ge ut ait seruiq aut re uera glan

dicum causa, fagi ca

tanet effertis in seruntm

Nec longum.) Aliud est

qum incisionis inter lignum et cor

ficem superne, aliud ad later ubi

oculus non est quam appellant scula

latam incisionem qui modiadhor

duos referunt referuntur.

Nec pingues). De oliuis vide columell. lib. 5.º capi. 8.º ubi decem earum genera enumerat. Percha-
les, & 1.º. Fortasse, et, elidendum est et legendum est orchites qua significatur ea species oliuarum
quae refert figuram testiculi. 2.º Radij. GEORGICON dicitur uirque est qua geometria uti
tur in his descriptionibus, ad cuius similitudinem olivae oblongae radij duntaxat
Præterea. Docuit proce Præterea genus haud unum nec fortibus ulmis. 6
amaram in arborum uarios mo. Nec salici, lotoque, nec Idæis cyparissis:
dos, nunc uero eadem uarias. Nec pingues unam in faciem nascuntur oliuae
Species enumerat qm alij. Orchites * Orchades, & radij, & amara Pausia bacca:
plures enumerari possunt. Pomâque, & Alcinoi syluæ: nec surculus idem
Nec salici. Iria Plinio libro Pomâque, & Alcinoi syluæ: nec surculus idem
decimo sexto capite tricesimo septi. Crustumij Syrusque pyris, grauibûsque Volemis
mo, in ara, alba, et breuius. Non eadem arboribus pendet uindemia nostris,
lotoque. Et herba est et arbor quæ Quam Methymneo carpit de palmito Lesbos.
hali sam uocamus, in affrica Sunt Thasia uites, sunt & Mareotides albae.
nobilis qui fructus tam dulcis Pinguibus hæc terris habiles, leuioribus illæ,
est ut nomen genti et terræ de Et passo Psythia utilior, tenuisque Lageos,
derit de ea Plinius. lib. 13.º cap. 17.º Tentatura pedes olim, uincturaque linguam.
Cyparissis. Quæstio isima in Purpureæ, Preciæque: & quo te carmine dicam
falsæ ratione, ut earum plantaria olim Rhetica: ne cellis * ideo contende Falernis.
adtem filiarum uocarent. Plinius Sunt etiam Ammineæ uites, firmissima uina,
libro decimo sexto cap. 33.º * adeo Tmolius assurgit quibus, & rex ipse Phanæus.
Et quo te. Hæc dubitatio figurata Argitisque minor: cui non certauerit ulla
est, et pertinet ad magnam laudem Aut tantum fluere, aut totidem durare per annos.
uitis Rheticæ, ut recte sensu Plinio Non ego te dys & mensis accepta secundis.
libro decimo quarto capite secundo Transierim Rhodia, & tumidis Bumaster racemis.
Sunt etiam. Ammineæ alij per Sed neque quam multæ species, nec nomina quæ sint,
simplex, in, & a regione quæ macro Est numerus: neq; enim numero cõprehendere refert.
bius libro tertio capite uicesimo in Quem qui scire uelit, Libyci uelit æquoris idem
campania collocat: alij per duplo Discere quàm multæ Zephyro turbentur arenæ:
M. ut hic, quod Stephanus in Epiro Aut ubi nauigis uiolentior incidit Euris,
populos Ammineos collocet. Alij qui Nosse quot Ioni ueniant ad littora fluctus.
Ammineu loquerent apud Aristote Nec uerò terræ ferre omnes omnia possunt.
in Politicis & Thesalia in Italiam F luminibus salices, crassisque paludibus alni.
translatas has uitor dicunt: Nascuntur, steriles saxosis montibus orni.
uidetur non à loco sed à sapore ita Non omnia eodem loco nasci
nominare qui ubique eas faciat Littora
austeras, Plinius eadem quingue
genera facit.

Genus haud
Thesphras
duo eius genera
enume tantur
plinio quatuor
libro decimo se
cto, capite 33.
Idæis. quæ
nascuntur in
montibus
in sola monta
Phreica.
Non eadē. O
dit non esse m
nox uarietate
in uitis quæ in
alijs arboribus.
Methymneo. M
Thyma. uis in
Sulæ Lesbim
Mareotides. M
recolt palus Fgi
pei apud alexan
oriam ubi gener
rosa uina.
Tmolius. Pha
neus. I. id est
generosa uina
quæ cresunt
in timolo mo
te Lydia
et phanie, pro
monterio, Cy
insula.
Thasie. Th
sori in sula inage
maxi, una
cycladum.

LIB. II.

25

ficiuntur arg. A spice & extremis domitum cultoribus orbem,
quod sunt in oriente populi in Syria
Aquilonem Eoasque domos Arabum, pictosque Gelonos:

Quid tibi odorato referam sudantia ligno
Balsamáque, & baccas semper frondentis achani

Aut quos Oceano propior gerit India lucos,
Extremi sinus orbis, ubi ^{Chama} ~~gera~~ ^{Supra} ~~vincere~~ summum

Media fert tristes succos tardumque saporem
Fœlicis mali, quo non præsentius ullum,

prop. simm. A. v. b. i. c. u. m. q. u. a. p. i. s. t. u. l. a. r. f. e. r. u. n. t. **P**ocula siquando seu & infecere nouerca,
claus. m. a. p. m. u. e. u. t. m. e. r. t. m. a. n. i. f.
claus. m. a. p. m. u. e. u. t. m. e. r. t. m. a. n. i. f. Miscueruntque herbas, & non innoxia uerba,

Auxilium uenit, ac membris agit atra uenena.

Et si non alium late iactaret odorem,
Laurus erat: folia haud ullis labentia uentis;

Flora ad prima tenax: animas, & olentia Medi
Sed neq. Ora fouent illo, & senibus medicantur anhelis.

~~Sed neque Medorum Sylva, ditissima terra, 10.~~
~~Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Herm.~~

audibus Italiae certent: non Bactra, neque Indi.
Totaque turiferis Panchaia pinguis arenis.

~~Exordium~~ ~~Exordium~~ ~~Exordium~~ ~~Exordium~~ ~~Exordium~~
 creditur in Hæc loca non tauri spirantes naribus ignem ~~non~~
Tandem fulie quam pluxim in taudat ex comparatione,
 Exordium ~~Exordium~~ ~~Exordium~~ ~~Exordium~~ ~~Exordium~~

Celonos. Populim Scythia variis coloribus sua corpora pinxit, et stigmatibus distinguenter quos apud eos in signe nobilitatis erat, ut apud vicinos eorum agathycos.

Fert. Hebenum.) Ex hebenoliis nigro
Sceptum Regum Indorum, imagines
Deorum; et pocula tamq. alexipharma-
ca, conficiebantur; Herodotus etiam
hebenum in Ethiopia crescere ait.

Achanti. Vulgo appellant bram,
cham ursum, spinæ albæ frus-
xima est, folijs minoribus. Antia
marmoraciam appella bant et
topiariam et Græci Melanthrion

Quod rini folia magis in eorum fortia
ta. magescarent in Agypto et
Syrenica plarima est
Media fort. I. Malus medica (Theo.
Phrasio persica, phinio assiriaca

alijs cythrea, alijs hesperia, alijs
mixta, à colore, est quasi galli
ce orange germanice Bimond
ranzom appellamus quia qu
narius habet species, et primo

Quasi per mutasse uisa est. in multipli-
cia nomina accepit. De eadem Ma-
crobius lib. 3. cap. 29. Plinius lib. 12. ca-
pit. 3. Dioscorid. lib. 1. ca. 131.

ret. Dulcher Canges.) Fluvius indig in quo maxime pisces et commoda navigatio propter
longitudinem et multos sinus. Turbidus Hermus. Hermus Lydic fluvius in quo auri
remaneta, et aremule, inveniuntur. Non Bacha.) Bacha juxta assyrios sunt ubi non
sunt. odoxifera omnia. Neq; indi.) A pud indos Cryphes autem effodit
Panchaia.) Pars est arabia, soli sacra, cuius Oderi subest et ideo gignit odorata omnia

Hæc loca non tunc sortantes mari bus iugem. J. Insuper fabulam de nâ di causa de Jafone qui in Colcidem profectus ad tollendum uellus aureum adiutus auxilio Medee, perniciem draconis occi- dit et subiugatus tauris dætes. 26 **GEORGICON** *exquibus armati steterunt qui mutuis vulncribus occiderunt*
Armentaque. Unde Italiam ab Italio id est Aletexi uerbo) Nec galeis, densisque uirum seges horruit hastis: Vide suidiu 70 Mala morp. Hic uer. 7 Elon- gum faliæ a, plissimū Vide apud plinium libro tricesimo septimo capite ultimo et Varro lib. 10 cap. 20. Diom siurn Itali cor- nus cum primo inuicem tatum et florem in E- Epitoma.
uitulis, bobus dictam uolat uide Cuiuslibet libro undecimo cap. pri. Sed grandidæ fruges, & Bacchi Massicus humor Clitumne. Clitumnus in Val- I mplevere tenent oleæque, armentaque læta. Hinc bellator equus campo sese arduus infert: Hinc albi Clitumne greges, & maxima taurus
lisco prope Mephaniam cuius aqua epota albescente uicæes credimur, de eius situ, natura, amemitate, religione, uoluntate. Victima, sepe tuo perfusi flumine sacro Romanos ad templa Deum duxere triumphos. Hic uer assiduum, atque alienis mensibus æstas: Bis grandidæ pecudes, bis pomis utilis arbor. A trabidæ tigres absunt, & sæua leonum. 11
vide epistolam Plinij summius libro octauo cuius initium est Vidisti ne aliquando Clitumnæ fontem. 2. Vide etiam Plin. lib. 30. Plinium lib. 20. cap. ceterisimo 30. Lucano que addita claustra. In baiano sma tuccinus lacus et aueremus, sunt; a Lucano ex clu- sit Julius Caesar mar. mo solo hostis relicto ut quietior esset et friscer in eo luti: alij ab Au- gusto casare per Agrippam hoc factum esse aiunt
Marsosq. Marci populi sunt An Italia, non procul ab urbe inter pelignos & samnites. Similes & in Italia, mar sorum gente dunt quos à Maso Cices filio ortor ferunt et ideo inesse ijs uim naturalem. Et tamē omib. hoib. contra scripto ter inest uenenum, Feruntq. ictus salua, ut feruentis aquæ con- tac tum, fugere.
Volscosque. Volsci, populus est antiquus in Latio, qui tum no suppetias tulerunt ad uox- sur Ancam. Ostendit uenis, atque auro plurima fluxit. Hæc genus acre uirum, Marsos, pubemque Sabellam. Assuetumque malo Ligurem, Volscosque uerutos Extulit: hæc Decios, Marios, magnosque Camillos, Scipiadas
Samnites Si mare time- xet, et nō cum Latinis decertans pater Decius cum Heliusis phia filius, cu- Pyrrho nepos. se hostium telo obic- cissent.

^{maiorē in minorē} Scipiadas duros bello, & te maxime Caesar,

Qui nunc extremis Asiae iam victor in oris

^{maior / sub minor} Imbellem auertis Romanis arcibus Indum, ^{Indos ultimos Asiae} riter

^{omni regionē fertilissimā Italia quā in ea Saturnus antiquo} 12 Salve magna parens frugum Saturnia tellus, ^{seculo iugum}

^{uenerunt in ista fructibus in ista res tunc artis laudabilis} Magna uirum: tibi res antiquae laudis & artis

^{aperta origo suppetere ager cultum quae summa} Ingredior, sanctos ausus recludere fontes: ^{ut et diuina}

^{aperiunt meam de fovea descebat} A scaemque cano Romana per oppida carmen.

^{descebat carmen / in uerba singularem ager} Nunc locus aruorum ingenijs, quae robora cuique

^{habitu / naturalis proprietas} Quis color, & quae sit rebus natura ferendis.

^{proprietatem quae sit / nomen in fecundis} Difficiles primum terrae, collēsque maligni,

^{maior / in quibus terra in se uerba quae pateris posuit} Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus aruis,

^{quia ducuntur citius uinit ut ait & theophrastus} Palladia gaudent sylua uiuacis olivae.

^{in domo iugum stultis / olea enim palladi} Indicio est tractu surgens oleaster eodem

^{quae multa procerum / ab operti / fructibus olearum siluestri} Plurimus, & strati baccis syluestribus agri.

^{hinc} At quae pinguis humus, dulcique uligine lata,

^{qui possit procerum} Quique frequens herbis, & fertilis ubere campus,

^{in ualibus quae est in hoc et uerba mater} Qualem saepe caua montis conualle solemus

^{arx / si quis / lacum / defluunt motu / tempore, hinc factis} Despicere, huc summis liquuntur rupibus amnes,

^{fructum / aqua ex oppo sita} Felicemque trahunt limum: quique editus austro,

^{compositus / aemulatio / tempore / figura / multo abundat} Et filicem curuis inuisam pascit aratris:

^{procerum / aut uerba} Hic tibi praenualidas olim, multoque fluentis

^{uini / cratibus / offerimus / aurum} Sufficiet Baccho uites: hic fertilis uuae,

^{Asphodelus / cyrenensis / tybicum ex horum acutis} Hic laticis qualem pateris libamus & auro,

^{discus / capadocia / procerum / cyrenensis / in ista} Inflavit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras,

^{bonos / quos / cupis / mixta} Lancibus & pandis fumantia reddimus exta.

^{maior / quia quinquaginta annos} Sin armenta magis studium uirulosque tueri,

^{ager rei pecu} Aut fetus ouium, aut urentis culta capellas,

^{uicini conu} Saltus, & saturi petito longinqua Tarenti:

^{maior} Et fatire: Et qualem infelix amisit Mantua campum,

^{uel a satirio loco / prope Tarentum, inde et satira palus}

^{libro septimo Aeneidos Vergilij et a ballo satirico apud Ho-}

^{ratum uel a satiritate} Qualem infelix amisit? Quo

^{bollo civili Augustus Victor suis militibus distribuerat.}

^{Imbellem auertis.} Hoc uno

^{Epitheto nontemere omnes}

^{Asiani, molles, effoeminati, et timidi.}

^{Imbollem.} Respexisse ad id

^{uidetur, quod ait libro octauo Aene-}

^{idos circa finem, Desuper: omis-}

^{po terrore Aegyptis et Indi, Omis-}

^{Arab, o nes uerba terna Sabgi-}

^{Et scaemque. id est ager culti-}

^{nam de seribo ab Hesiodo de can-}

^{tatam quier astra. Beotia}

^{uio natus fuit}

^{Nunc locus.} De natura et

^{qualitate terrarum quarum aliae alijs}

^{rebus ferendis sint magis idoneae,}

^{ac primum oliveta terris mactis,}

^{dumosis ac difficilibus, constitum,}

^{da esse, contra, uiter bin quibz orib-}

^{ac letioribus De qb. uide Plinium}

^{lib. 17. capit. 4. 5. 6. 7. et octauo}

^{Et uerba lib. 1. capite mono.}

^{Palladia.} Olea enim palladi

^{sacca est, unde in arce Athenarum habita-}

^{Dulciqz.} quia uia salsa sata

^{stanculat et obsequit}

^{Et filicem.} Plinius lib. 17. cap. 4.

^{Vergilius. Et quae filicem fe-}

^{rat non improbat uerba: filij}

^{herba agrestis radices in obliqua}

^{sporacis et folia in formam ala-}

^{rum auium expandens, unde}

^{De qz. quae filix mas, et dicitur}

^{De qz. filix foemina dicitur}

^{Cum pinguis.} Vel quia buccas

^{inflat, uel quia satiro, uel gaustig}

^{Reddimus exta.} Utitur uerbo

^{sacrficentium, reddi enim exta}

^{diciuntur, cum probata et elixa}

^{ara supponebantur.}

Nigra fere. Terra fana
mentis apta, pinguis, putris
nigra, aut in qua silva ex
tisa sit

Vix humiles apibus casias.

Plinius libro vii capitulo primo
capite duo de cimo, de asibus
Harum, inquit, causa opor-

tot fuerunt, serere

thymum, apias, deiecit

ro sar, violas, lylum,

cythrisum, fabam, erui-

lium, curilam, pabam, uox,

comzam, casiam, Melio-

tum, meli, sabbillum, aritho.

Et maeis. Supple non ex

etiam apta fua memento.

Negant alios. Qui de his

ecibus scripserunt, ut Nicam,

dox, et Solinas, et alij.

Et tophus. 2. Plinius libro

decimo septimo, capite quinto,

Cario sam appellat a catoru

eam dici, quam ipse in tor-

practatur, axidam, si, bilosam,

Scabram, canescentem, oxe-

Samet pumiosam.

Ora iugo. Cellus lib. 7. cap. 20.

Vix q. luum, non ora, sed dola

hoc in loco primus scripsit, sed ait

Deinde mutasse et e suo camine

Nolan, de rasi, sed, quod sibi

potenti aquam in prope in quu

rus ducendam Nolan

denegassent. Vesunius, qui et Vosenus,

celebratur maxime, morte Plinii Historici

campanie fluminis est, ant stadium in stae flumij, iuxta a coerranos, qui

Pascentem niueos herboso flumine cygnos.

Non liquidi gregibus fontes, non gramina deerunt:

Et quantum longis carpent armenta diebus,

Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.

Nigra fere, et presso pinguis sub uomere terra,

Et cui putre solum (nanque hoc imitatur arando)

Optima frumentis: non ullo ex equore cernes

Plura domum tardis decedere plaustra iuuentis.

Aut unde iratus syluam deuexit arator,

Et nemora euertit multos ignaua per annos,

Antiquasque domos auium cum stirpibus imis

Erui, illae altum midis petiere relictis,

At rudis enituit impulsu uomere campus.

Nam ieiuna quidem cliuosi glareâ ruris,

Vix humiles apibus casias, roremque ministrat:

Et tophus scaber, et nigris exesa chelydri

Creta: negant alios aequè serpentibus agros

Dulcem ferre cibum, et curuas præbere latebras.

14 Quæ tenuem exhalat nebulam, fumosque uolucres,

Et bibit humorem, et cum uult, ex se ipsa remittit:

Quæque suo uiridi semper se gramine uestit:

Nec scabiæ et salsa lædit rubiginè ferrum:

Illa tibi letis intexet uitibus ulmos,

Illa ferax olea est: illam experire colendo

Et faciem pecori, et patientem uomereis unci.

Talem diues arat Capua, et uicina Veseuo

Ora iugo, et uacuis Clanius non æquus Acerris.

Nunc quo quaque modo possis cognoscere, dicam,

Rara sit, an supra morem si densa, requiras.

Vesunius, qui et Vosenus, campanie fluminis mons

Alter

celebratur maxime, morte Plinii Historici

Clanius non æquus: Clanius

campanie fluminis est, ant stadium in stae flumij, iuxta a coerranos, qui

frequentè inundatione acolas fugat.

LIB. II.

29

^{densa} Altera frumentis quoniam fauet, altera Baccho,
^{summa} Densa magis Cereri, rarissima quæque Lyæo:
^{ubi terra mundus non expectat} Ante locum capies oculis: altèque iubebis
^{in solidum} In solido puteum demitti, omnemque repones
^{non amplexus} Rursus humum, & pedibus summas æquabis arenas.
^{si deerunt} Si deerunt, rarum, pecorique & vitibus almis
^{aptius} Aptius uber erit. sin in sua posse negabunt
^{ire loca} Ire loca, & scrobibus superabit terra repletis,
^{spissus} Spissus ager: glebas cunctanteis, crassaque terga
^{expecta} Expecta, & ualidis terram proscinde iuuentis.
¹⁵ Salsa autem tellus, & quæ perhibetur amara,
^{frugibus infelix} Frugibus infelix (ea nec mansuescit arando,
^{nec Baccho} Nec Baccho genus, aut pomis sua nomina seruat)
^{talē} Tale dabit specimen: tu spisso uimine qualos,
^{collaque} Collaque prælorum fumosis deripe tectis:
^{huc ager} Huc ager ille malus, dulcèsq; a fontibus unda
^{ad plenum} Ad plenum calcentur: aqua eluctabitur omnis
^{scilicet} Scilicet, & grandes ibunt per uimina gutta:
^{at sapor} At sapor indicium faciet manifestus, & ora
^{tristia} Tristia tentantum sensu torquebit amaror.
^{pinguis} Pinguis item quæ sit tellus, hoc denique pacto
^{discimus} Discimus: haud unquam manibus iactata fathiscit,
^{sed picis} Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo.
^{humida} Humida maiores herbas alit, ipsaque iusto
^{letior} Letior, ab nimum ne sit mihi fertilis illa,
^{ne se} Ne se præualidam primis ostendat aristis.
^{quæ grauis} Quæ grauis est, ipso tacitam se pondere prodit:
^{quæque leuis} Quæque leuis, promptum est oculis prædiscere nigræ,
^{et quisquis} Et quisquis color: at sceleratum exquirere frigus.

Altera frumentis. 1. Docuit
 quæ terra quibus rebus esset
 apte, nunc uero quo pacto
 explorandæ et in te noscendæ sit.

Tristia tentantum sensu
 su torquet amaror. 2.

Collius libro primo capito
 uicesimo secundo, auto
 ritate Itaque hoc loco
 docet legendum esse amaro
 id quæ antea à Iuvenio
 dicitur.

Pinguis item tellus, quæ
 sit tellus, hoc denique
 pacto. 1. De his ui
 de amplius Columel
 lam libro secundo
 capite secundo.

* amaro

Humida maiores
 herbas alit, ipsaque iusto,
 letior 2. 1. De hac
 libro primo, Luxuriam
 scartum uincam tenera
 depasit in herba.

Picea tantum. Ar. Difficile est: picea tantum, taxi que nocentes
 Interdum, aut hedera pandunt uestigia nigra.
Aut hedera pandunt His animaduversis, terram multo ante memento
 Excoquere, & magnos scrobibus cōcidere montes:
 Ante supinatas Aquiloni ostendere glebas,
 Quam letum infodias uitis genus optima putri
Mutata ignorent subito Arua solo id uenti curant, gelidaeque pruinae,
 Et labefacta mouens robustus iugera fossor.
 At si quos haud ulla uiros uigilantia fugit:
 Ante locum similem exquirunt, ubi prima paretur
 Arboribus seges, & quo mox digesta feratur:
Mutata ignorent subito ne semina matrem.
 Quin etiam celi regionem in cortice signant:
 Ut quo quaeque modo steterit, qua parte calores
 Austrinos tulerit, quae terga obuenterit axi,
Restituant: Adeo in teneris consuescere multum est.
Collibus, an plano melius sit ponere uitem, 16.
 Quare prius. Si pinguis agros metabere campi,
 Densa sere: in denso non segnior ubere Bacchus.
 Sin tumulis accliuē solum, collēsque supinos,
 Indulge ordinibus: nec secius omnis in unguem
 Arboribus positis secto uia limite quadret:
Ut saepe ingenti bello cum longa cohortes
 Explicuit legio, & campo stetit agmen aperto,
 Directaeque acies, ac late fluctuat omnis
 A Ere remidenti tellus, necdum horrida miscent
 Prælia, sed dubius medijs Mars errat in armis:
 Omnia sint paribus numeris dimensa uiarum.
 Non animum modò uti pascat prospectus inanem,
 Sed
 uersas confregit atque ut quocumque respexeris ad rector angulos exigantur.
 Enim uincialis, à quinque uicibus q̄ figura refert decussis dimidiis.

LIB. II.

31

^{in si semper in quibus} Sed quia non aliter vires dabit omnibus aequas

^{tate in longis} Terra, neque in uacuum poterunt se extendere rami.

^{peruicax} Forsitan & scrobibus quæ sint fastigia, quæras.

^{in scrobibus} Ausim uel tenui uitem committere sulcos.

^{in terra uinea} Altius ac penitus terra defigitur arbor:

^{ex lat supra uincas} Aesculus in primis: quæ quantum uertice ad auras

^{in primis} Aetherias, tantum radice in Tartara tendit.

^{in uincis} Ergo non hyemes illam, non flabra, neque imbres

^{in uincis} Conuellunt: immota manet, multosque per annos

^{robustus} Multa uirum uoluens durando secula uincit.

^{robustus} Tum fortes late ramos, & brachia tendens

^{in terra uinea} Huc, illuc, media ipsa ingentem sustinet umbram.

^{in terra uinea} Neue tibi ad Solem uergant uineta cadentem:

^{in terra uinea} Neue inter uites corylum sere: neue flagella

^{in terra uinea} Summa pete: aut summa defringe ex arbore plantas:

^{in terra uinea} (Tantus amor terræ) neu ferro lade retuso

^{in terra uinea} Semina: neue oleæ syluestreis inferre truncos.

^{in terra uinea} Nam sæpe incautis pastoribus excidit ignis,

^{in terra uinea} Qui furtim pingui primum sub cortice tectus

^{in terra uinea} Robora comprehendit, frondēsque elapsus in altas.

^{in terra uinea} Ingentem celo sonitum dedit: inde secutus.

^{in terra uinea} Per ramos uictor, perque alta cacumina regnat,

^{in terra uinea} Et totum inuoluit flammis nemus, & ruit atram

^{in terra uinea} Ad cælum picea crassus caligine nubem:

^{in terra uinea} Præsertim si tempestas à uertice syluis

^{in terra uinea} Incubuit: glomeratque ferens incendia uentus.

^{in terra uinea} Hoc ubi, non à stirpe ualent, cæcæque reuertit

^{in terra uinea} Possunt, atque ima similes reuirescere terra.

^{in terra uinea} Infelix superat folijs oleaster amaris.

^{ma, profunditate et latitudine} Forsitan. De scrobibus, quæ for-

^{ma, profunditate et latitudine} ma, profunditate et latitudine

^{ma, profunditate et latitudine} Vide Plinium libro decimo septimo

^{ma, profunditate et latitudine} capite uicesimo primo, Columella

^{ma, profunditate et latitudine} libro quinto capite decimo.

^{ma, profunditate et latitudine} Neue tibi. De statu uinum

^{ma, profunditate et latitudine} Columella libro secundo, capite

^{ma, profunditate et latitudine} duodecimo, Plinius libro deci-

^{ma, profunditate et latitudine} mo septimo capite secundo.

^{ma, profunditate et latitudine} Neue flagella. id est summa

^{ma, profunditate et latitudine} partem multos locum, quos aspi-

^{ma, profunditate et latitudine} pellant Terebinthos summas tene-

^{ma, profunditate et latitudine} ritudines ramorum.

^{ma, profunditate et latitudine} Tantus amor terræ. id est,

^{ma, profunditate et latitudine} quod quicquid terra uicini us exit

^{ma, profunditate et latitudine} eo melius regetur minabit.

^{ma, profunditate et latitudine} Ande secutus. Hypotyposis in

^{ma, profunditate et latitudine} cendi in Sylua.

^{ma, profunditate et latitudine} Neue oleæ syluestreis. Mo-

^{ma, profunditate et latitudine} net oleas, oleas tuis non esse

^{ma, profunditate et latitudine} inferendas, quia ignis crepta

^{ma, profunditate et latitudine} non remittant remanente

^{ma, profunditate et latitudine} oleastro aliqui fecunda est

^{ma, profunditate et latitudine} olea oleastro in sita, quod

^{ma, profunditate et latitudine} palladius significauit in carminibus,

^{ma, profunditate et latitudine} Robora palladij decorat

^{ma, profunditate et latitudine} syluestria rami, Nobilitat

^{ma, profunditate et latitudine} partem, bacca superba ferax,

^{ma, profunditate et latitudine} fecundat sterilis pingues ole-

^{ma, profunditate et latitudine} astor diuas, Et quæ non non

^{ma, profunditate et latitudine} nit munerata ferre docet.

Nec tibi. Vites flante borea ^{exprobat} ^{hortator} Nec tibi tam prudens quisquam persuadeat author 18.
 vendas non vss, sed uerno ^{aut miter in hunc} Tellurem Borea rigidam spirante mouere.
 tempore aut autumno. ^{frigida. immixta. autumnus. pluuia} Rura gelu tum claudit hyems, nec semine iacto
 Prima uel. ^{gelu. stricta. fort.} ^{radices. sepius. ex aut. in} ^{op. hinc. elementa. in. in.} ^{propria. flores} ^{concreta. patitur. radicem. affigere. terrae.} ^{terra} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Tandem uerum temporis cuius ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 utilitatem rebus agnedis ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 et amicitiam deseribit ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Tum pater. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Iuppiter in ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 mium furoris in ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 fundi ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 qui apud poetas aliquando ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 aether est. Aliquam do cum ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 aethere fieri. Aliquando tota ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 ra et aethra. Juno aliquando aet ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 A mia. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Simpta haec videtur ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 ex primo Lucretij quae etiam ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 copiose describitur in cubo ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Aio primo Meta: et Fast. 40. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Non alios. Amplificat. a mu ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 di origine, quod is uerbo tenet ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 pore ceperit. In quo con sonat ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 tum nostris Theologis qui ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 mundum a uirgine octavo ma ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 rij creatum fecerunt de quo uide ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Augustinum in questionibus ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 quod idem fore dicunt a ma ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 thematicis de quo uide macro ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 bium lib. pr. De somno Scipio m. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Alium ae. Sic Ouidius. Vox ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 erat, aeternum, — — — ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Mulcebant Rephiu, nator sine ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 semine flores. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 Vixitque. Hoc secundum ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 fabulas quibus fuerat homines ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 e Saxis nator. Ouidius. Indo ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 gentis duxum, sumus, experiensque laborum. Et documenta damus ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}
 qua sumus origine nati. ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti} ^{Optima. uinetis. satio. est. cum. uere. rubenti}

Si non

LIB. II.

33

^{tempores} Si non tanta quies iret ^{hybernus} frigusque ^{et autumnus} caloremque
^{in frigiditate tua} Inter, & ^{et} exciperet ^{et} cali indulgentia terras.

19 ^{demerit} Quod superest, quaecūque ^{demerit} premeſ uirgulta p agros,

S parge fimo pingui, & multa memor occule terra,

A ut lapide bibulu, aut squalēteis infode conchas.

I nter enim labentur aqua, tenuisq̄ue subibit

H alitus, atque animos tollent sata. Yamque reperti,

Q ui saxo super, atque ingentis pondere testa

V rgerent: hoc effusos munimen ad imbres:

H oc ubi huiusca siti findit. Canis aestifer arua.

Seminibus positis superest deducere terram

S aepius ad capita, & duos iactare bidentes,

A ut presso exercere solum sub uomere, & ipsa

Flectere luctanteis inter uincta iuuenos:

T um laueis calamos, & rase hastilia uirga,

F raxineasque aptare sudas, furcasque bicornes:

V iribus eniti quarum, & contemnere uentos

A ssuescant, summāsque sequi tabulata per ulmos.

Ac dum prima nouis adolescit frondibus aetas,

P arcendum teneris: & dum se letus ad auras

P almes aget laxis per purum immissus habenis,

I psa acies falcis nondum tentanda, sed uncis

C arpendae manibus frondes, interque legenda.

I nde ubi iam ualidis amplexa stirpibus ulmos

E xierint, tum stringe comas, tum brachia tonde,

A ntē reformidant ferrum: tum denique dura

E xerce imperia, & ramos compesce fluentes.

20 ^{conferenda} Texendae sepes etiam, & ^{ascendendum} pecus omne tenendum est,

P racipue dum frons tenera, imprudensque laborum:

C

Si non quies. Ouidius

primo metamorphoseos. Cui

pe ubi temperiem in sero

humorq̄ calorem, Conci-

punt et ab his oriuntur

vineta duobus.

A ut lapidem bibulum, aut

squalentes in fode conchas.

Et Cochleae prosteradmitten-

da spicamina infodiantur,

lapis uero are maxime aut

propter spicamina aut pro-

pter hauriendum humorem

si forte nimis fuerit.

Et rase hastilia uirga.

Præcipit et annas in uirgas

radi oportere ne uidelicet ex

torfici bus rubigo aduersa in

ribus procreari possit.

Tabulata per ulmos. Sunt ra-

mi effusiores et in plana tenden-

tes non ad altiora crescentes,

et est relatio facta de do-

minibus in quibus ex serui-

ctiones singula tabulata di-

dicantur.

Texenda sepes etiam. Alij

hic distinguunt, alij so-

parcam texenda sepes

etiam, et pecus om-

ne tenendum.

Vinctos salire per utres) Cui, super indignas hyemes, Solémque potentem,
Utres unctos. ab scario Sylvestres Vri assidue, capreaeque sequaces

patrio Erigonis institutum, Illudunt: pascuntur oves, avidaeque iuvencae.

qui cum doctus à Baccho, Frigora nec tantum cana concreta pruina,

uitem scuisse quam cap, Aut grauis incumbens scopulis arentibus aestas,

dopastus esset exiit macta, Quantum illi nocuere greges, durique uenentum

ipollit utres fecit et cre, Dentis, et admorso signata in stirpe cicatrix.

ca hor uino plenis adhibi, Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris.

tis socijs quasi hosti in silu, Ceditur, et ueteres ineunt proscenia ludi:

tans tu pudiauit. Praemiaque ingentes pagos et compita circum

Vinctos reg. Ut uno pede Thesida posuere, atque inter pocula lati

in sistenter facilius prola, Mollibus in pratis unctos salire per utres:

boreretur et xi sunt excitaret, Necnon Ausonii Troia gens missa coloni

O scilla ex alta. Draconis Versibus incomptis ludunt, risuque soluto

institutum fuit ut ad pla, Oraque corticibus sumunt horrenda cauatis,

candos Deos Jovis mort, Et te Bacche uocant per carmina leta, tibi que

et filia eius quae se susp, O scilla ex alta suspendunt mollia pinu.

derat, uirginem at he me, Hinc omnis largo pubescit uinea foetu:

sium simitachia suspenden, Complentur uallésque caua, saltusque profundi,

rentur postque alio simu, Et quocunque Deus circum caput egit honestum.

lactua membrorum uirilia, Ergo rite suum Baccho dicemus honorem.

formam imitantia in sacris, Carminibus patrijs, lanceisque et liba feremus:

Bacchi suspendentur quae, Et ductus cornu stabit sacer hircus ad aram:

ad risum excitandum, ore, Pinguique in uerbis torrebimus exta columnis.

contingebant, quae graas, Est etiam ille labor curandis uitibus alter:

pa Nos dicuntur alij, hoc, Cui nunquam exhausti satis est: nanque omne quotannis

re forunt ad animorum, Térque quaterque solum scindendum: glebaq; uersis

purgationem quae fit uo, Aeternum frangenda bidentibus: omne leuandum

aquis, uol aere uel iane, Fronde nemus: redit agricolis labor actus in orbem

Vergilius Sorto Aeneidos, - alij panduntur in aner. Suspende ad uentos, alijs subgurgite uasto,

infectum eluitur scotus aut exurit igni. Atque:

infectum

A tque in se sua per uestigia uoluitur annus.

E t iam olim, ^{quandocumque} ~~seras~~ posuit cum uinea frondes,

Frigidus & syluis Aquilo decussit honorem:

I am tum acer curas uenientem extendit in annum

R usticus: & curuo Saturni dente relictam

P ersequitur uitem attondens, fingitque putando.

Primus humum fodito: primus deuecta cremato

S armenta, & uallos primus sub tecta referto:

P ostremus metito. bis uitis ingruit umbra,

B is segetem densis obducunt sentibus herbae.

D urus uterque labor. Laudato ingentia rura,

E xiguum colito. Necnon etiam aspera rusci

V imina per syluam, & ripis fluminalis arundo

C aeditur: inculti que exercet cura salicti.

I am uinctae uites: iam falcem arbuta reponunt:

I am canit extremos effoetus uinitor antes.

A spera rusci: S ollicitanda tamen tellus, puluisque mouendus:

E t iam maturis metuendus Iuppiter uis.

22 Contra non ulla est oleis cultura: neque illae

P rocuruam expectant falcem, rostroque tenaces,

C um semel haeserunt aruis, aurisque tulerunt:

I psa satis tellus, cum dente recluditur unco,

S ufficit humorem, & grauidas cum uomere fruges.

H oc pinguem & placitam paci nutritor oliuam.

P oma quoque ut primum truncos sensere ualenteis,

E t uires habuere suas, ad sidera raptim

V i propria nituntur, opisque haud indiga nostrae.

Nec minus interea fortu nemus omne grauescit:

S anguineisque inculta rubent auaria baccis.

C ij

Seras posuit cum uinea flo-

des: tarde enim spoliante flo-

dibus uites:

Et curuo Saturni dente re-

lictam. Nam satur uis dicit

patri Caelo falce uirilium am-

putasse: quae in mare cadentia

Ventrem & cauerunt

quod ideo fingitur, quia ni-

si humor de Caelo in terras

descenderet, nihil crearetur.

Alij uero dicunt, satorum

tem esse temporum, quae sunt

falx inter se reuertunt. Alij de-

cunt satur uis in progressu

nihil uacere: quoniam retro-

est esse periculosum, idcirco

ipsum habere falcem in tutela

quod et ipsa protenta nihil

ualet, re teo uero tra-

cta quicquid ei occurrat

illud secut

Nec minus interea. Illuc

tendit laus ista Syluarum

et probet non miram esse

si et poma et oliuae sine ulla

cultura praebantur, et ceo-

scat uis peratio uitium in

quas totus impenditur labor.

Grauidas cum uomere fru-

ger. Cum ab abunda abunda

nam hoc dicit summi iustae

finger uomere potest per uo-

merem, Verba uis tamen sic

accipit, cum uomere idcirco

statim post arationem.

Cytisi. . . à Cithis in Syria Tondentur cytisi, tædas sylua alta ministrat,
ubi abundant, nominata Pascunturque ignes nocturni, & lumina fundunt.
Et dubitant homines. 23 Et dubitant homines serere, atque impendere curam?
ides t non est necesse homi- Quid maiora sequar? salices, humilesque genistæ,
ribus, his arboribus et Sylu Aut illæ pecori frondem, aut pastoribus umbras
uit curam impendere quippe Sufficiunt, sepemque satis, & pabula melli:
Sua sponte proueniunt, et Et iuuat undantem buxo spectare Cytorum,
hoc dicit ut ex obliquo uitin Nariciæque picis lucos: iuuat arua uidere
uitupera tio subaudia ter. Non rastris hominum, non ulli obnoxia curæ.
Ipse Caucasos. . . Pergit Ipsæ Caucasos steriles in uertice syluæ,
enumerare quibus abundet Quas animosi Euri assidue franguntque feruntque,
uita rustica sine laborec supn. Dant alios aliæ fetus, dant utile lignum
Domibus cedrosque. . . Cedrus Nauigijs pinos, domibus cedrosque cupressosque
odorata est et putredine Hinc radios triuere rotis, hinc tympana plaustris
non sentit. . . Agricola, & pandas ratibus posuere carinas:
Hyrcos taxi. . . quibus sty- Viminibus salices fecundæ, frondibus ulmi:
rei populeaque. . . Syrie, ppo At myrtus ualidis hastilibus: & bona bello
part hos accedentes plurimum uuit. Cornus: Ityrcos taxi torquentur in arcus.
Aut torno. . . Torum fabri Nec tiltæ leues, aut torno rasile buxum,
lo instrumentum quo ligna Non formam accipiunt, ferroque cauantur acuto
ebur et reliqua formantur Nec non & torrentem undam leuis innatat alnus
et polimtur, inde uerbum tor, Missa Pado: nec non & apes examina condunt
nare id est fingere et leui. Corticibusque cauis, uitiosæque ilicis aluco.
gare. Horatius. Et mact aluo Quid memorandum æque Baccheia dona tulerunt?
for natos. Incudi reddere uos Bacchus & ad culpam causas dedit: ille furenteis
Quid. . . Comparat uitor cu his Centauros letho domuit, Rætumque, Pholümque,
q sine cultu et labore conueni- Et magno Hylæum Lapithis cratere minantem.
unt et eas uitupat, exemplo Centauri O fortunatos nimium, sua si bona norint,
ros et lapitharum quorum pugna egrege Agricolas: quibus ipsa, procul discordibus armis,
describit: Vide apud quidam Fundit
duo decimo Metamorph: quo fa- Fundit
et tum est ut ipse uerbum abiecit. Centaurorum et lapitharum conmutum Fundit
de his qui post ebrietatem in euentum pugnam ruunt.

LIB. II.

quia id quod accipit cum uti litera reddi-

Fundit humo facilem victum iustissima tellus.

Si non ingentem foribus domus alta superbis

Mane salutantum totis uomit ædibus undam,

Nec varios inbian pulchra testudine postes,

Illusasque auro uestes, **E**phyreiaque æra,

Alba nec **A**ssyrio fucatur lana ueneno,

Nec casia liquidi corrumpitur usus oliui:

At secura quies, & nescia fallere uita,

Dives opum uariarum, at latis otia fundis,

Spelunca, uinique lacus, at frigida **T**empe,

Mugitusque bouum, mollesque sub arbore somni,

Non absunt: illic saltus, at lustra ferarum,

Et patiens operum, paruoque assueta iuuentus,

Sacra deum, sanctique patres: extrema per illos

Iustitia excedens terris uestigia fecit.

Me uero primum dulces ante omnia **M**usa,

Quorum sacra fero ingenti percussus amore,

Accipiant: cælique uias & sidera monstrent,

Defectus Solis uarios, **L**unæque labores:

Vnde tremor terris, quæ in maria alta tumescant

Obicibus ruptis, rursusque in se ipsa residant:

Quid tantum Oceano properent se tingere Soles

Hyberni, uel quæ tardis mora noctibus obstet.

Si in has ne possum natura accedere partes,

Frigidus obstiterit circum præcordia sanguis,

Rura mihi, & rigui placeant in uallibus amnes,

Flumina amem syluasque inglorius. **O** ubi campi,

Sperchiusque, & uirginibus bacchata **L**acænis

Taygeta. **O**, qui me gelidis in uallibus **H**æmi

Quid tantum? **D**icemus inæqualitatis causa est obliquitas

segni ferri, et sol in quædam libra & longius à nobis recedens

breuior et circulus supra nos trahit hori Zontis describit;

et ingreditur uero arietem, contra.

37

fortunatos. 2. usque si non ingot.

Non est abruptus transitus, ad lau-
dem uitæ rusticæ sed ad supe-
riora pertinet. post uitæ operatio-
tionem quæ ppe uini, ista quasi con-
solatio est, per quam ostenditur
quantas uoluptates natura rusti-
cis præstiterit.

Alba nec **A**ssyrio fucatur lana

Venerio. **A**ssyrii populi sunt

adiacentes **S**yræ, apud quos pri-
mum inuentus est usus purpure.

Nec casia liquidi. **A**lexand. Vni-

oliui coram pice, nam oleum

generale usum habet & cum iniquetur

fuert corrupti uini rei habet

esse aptum incipit.

Me uero. **D**escendit in philo-

sophiam, quam etiam ante po-

nit uitæ rusticæ ita tamen ut

si eam assequi non possit, rusti-

corum uitam potius quam reba-

nam sequatur sit et hoc lo-

co sex partibus præcipuis philoso-

phiam de finit, motu plan-

et sphaeræ celestis

eclipsis solis et lunæ tercia mo-

tu, maxime flue, signorum occa-

su et dierum inæqualitate.

Cœlique uias. **I**d est circulos

coelestes qui octo sunt, primi,

nempe, mobile, et septem planæ.

Lunæque labores. **I**nnuendū hinc labo-

rum potest succedere luna;

Vnde tremor. **T**erræ motus fit à ma-

poribus et exhalationibus inclusis in ca-

uernis terre, exitu non inueniunt. **S**i

movent in latu fit terra motus, si in

altum, hiatus et forago fit.

Foelix qui potuit. ^{consistit} Repetitio est. ^{maxima} Sistat, & ingenti ramorum protegat umbra.
 Superioris coloris, nam hoc ^{philosophia opera dant, atq; ea cognoscere} Fœlix, qui potuit rerum cognoscere causas:
 dicit. & rustici fore licet sum. ^{inimicos} Atque metus omneis, & ^{in delicta filii} inexorabile fatum.
 Et qui tribuit epā philosophia. ^{causam} Subiecit pedibus, strepitumque Acherontis aquari.
 Pomaq; ^{qui abstinet a iuriis malis et aut rura habitat, aut cum suis non} Pom pastorum decus uo ^{minibus rura} Fortunatus & ille, deos qui nouit agrestis,
 catus est. in natura similitudi ^{paucis se, potius aut solam} Panāque Syluanūmq; senem, Nymphasque sorores.
 nem formatus, ^{magis habetur} habet enim coru ^{honore quā in pascuis par stantur} Illum non populi fascēs, non purpura regum
 luna similitudinem ^{atque causa} rubet eui ^{amantia} Flexit, & infidos agitans discordia fratres,
 facies ad aetheris imitatio nem ^{non enim se datur conuictio barbarorum} in ^{duo regna Barbarorum} Aut conurato descendens Dacus ab Istro:
 pectore Nebridem fit stellam ac ^{dolere afflictorum} Non res Romana, perituraque regna: neque ille
 stellarum imaginem. ^{ad id sit} pars eius ^{diuiti} Aut doluit miserans inopem, aut inuidit habenti.
 inferior hispida est propter arborē, ^{arborē} Quos rami fructus, quos ipsa uolentia rura
 irregula, fœcas, caprinor peder ^{in exorabili} S ponte tulere sua, carpsit: nec ferrea iura
 habet ut ostendat terra soliditate ^{libitum sum} Non res Romana. ^{abractis populi conuictio} Quis si ^{Topis} Insanūque forum, aut populi tabularia uidit.
 cum nec romanum imperiū ^{subita in temperata iniquia} Sollicitant alij remis freta ceca, ruuntque ^{in signi}
 mouet, id est ad ambitum co ^{pro frontem} In ferrum, penetrant aulas, & limina regum. ^{quo crant}
 qm; me Barbarorum regna ^{belli} In ferrum, penetrant aulas, & limina regum. ^{fuerat}
 peritura. Non enim Romana ^{belli} Hic petit excidys urbem, miserōsque Penates,
 male dixit imperio, licet, ho ^{domino pasculo} Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat ostro.
 alij dictum, uelint ex generali ^{de locum interire ad custodiam} Condit opes alius, defossoque incubat auro.
 sententia uentre, quod om ^{intraenx} Hic stupet attonitus rostris: hunc plausus hiantem ^{actus plaudendi}
 imperij magnitudo periculis sub ^{apertum} Per cuneos (geminatus enim, plebisque, patrumque) ^{uulgi}
 iacet. ^{latantur} Corripuit: gaudent perfusi sanguine fratrum: ^{pauent}
 Et Sarrano dormiat o ^{voluptario propter auro} Exilioque domos & dulcia limina mutant, ^{com multum}
 eteo. Sarru uis in phoe ^{sedm} Atque alio patriam quærunt sub Sole iacentem. ^{climate}
 mita est, quadeinde ty ^{longis} Agricola incuruo terram dimouit aratro: ^{orabus toruati}
 rus est dicta, a pisce quo ^{edagelulano} Hinc anni labor, hinc patriam, paruosque nepotes ^{hic totius anni subita peram}
 dam qui illis abundat ^{ex} Sustinet: hinc armenta bouum, meritosque iuuenos. ^{laboris}
 appellat, quem lingua sua ^{inim} Nec requies, quin aut pomis exuberet annus, ^{potuit}
 Sar, appellam, ex cuius sa ^{inim} Aut foetu pecorum, aut Cerealis mergite culmi: ^{inim}
 quine sciam in purpura hinc batur. ^{inim} Prouentūque pro solatio ^{inim}
 potare dec ^{inim}
 ture.

^{functu, gravu} Proventuque oneret sulcos, atque horrea uincat.

^{appas pinguar} Venit hyems, teritur Sicyonia bacca trapetis:

^{oliva} Glande sues lati redeunt, dant arbuta syluae,

^{cornu} Et uarios ponit fetus autumnus, & alte

^{mature} Mitis in apricis coquitur uindemia saxis.

^{no solum alijs rebus sed etiam filio in aspectu & frequentia gaudet} Interea dulces pendent circum oscula nati:

^{ut moribus in pudice} Casta pudicitiam seruat domus: ubera uacca

^{crassi} lactea demittunt: pinguesque in gramine lato

^{etiam} Inter se aduersis luctantur cornibus hœdi.

^{capreoli} Ipse dies agit at festos, fususque per herbam,

^{autem} Festos nam ignis ubi in medio, & socij cratera coronant,

^{quodam} Te libans Lenæe uocat: pecorisque magistris

^{etiam} V elocis iaculi certamina ponit in ulmo:

^{luctantur} Corporaque agresti nudant prædura palæstra.

^{po puli in quarta & talis regionem} Hanc olim ueteres uitam coluere Sabini:

^{Romani} Hanc Remus, & frater: sic fortis Hetruria creuit,

^{etiam} Scilicet & rerum facta est pulcherrima Roma,

^{etiam} Septemque una sibi muro circumdedit arces.

^{inter quos regnaret in pite qui est in dicta cruce moti} Ante etiam sceptrum Dictæi regis, & ante,

^{non religio} Impia quam cæsis gens est epulata iuuentis,

^{ad est omni exant atrox seculo} A ureus hanc uitam in terris Saturnus agebat.

^{non erat bellum} Necdum etiam audierant inflari classica, necdum

^{omnia posu} Impositos duris crepitare incudibus enses.

^{languet} Sed nos immensum spatijs confecimus æquor:

^{etiam} Et iam tempus equum fumantia soluere colla.

^{etiam} Finiunt Dorninus petrus Cal. iij

^{etiam} landius hunc secundum librum Georgicon

^{etiam} uicesima octava May Ann. 1547.

Venit hyems, teritur sicyonia

bacca trapetis. Sicyonia

seu sicyon. omis. gra.

cis oruor uis in achia

ia non procul à Corintho

olearum prouenta & pictu

ris clara. in qua priu

mus regnasse fertur Agia

leus, quæ nunc clarentia

dicitur. Sicyonem fuisse

officinarum omnium me

tallozum patriam. plini

us scribit. In ea etiam

(Cicerone teste). molles

& muliebres calcei confici

solebant

Sed nos. Allegorice hoc

dicat, debemus fatigato inge

rio pascere & finem face

re carum, sane non est

comparatio sed translatio

sicut & in fine primi libri

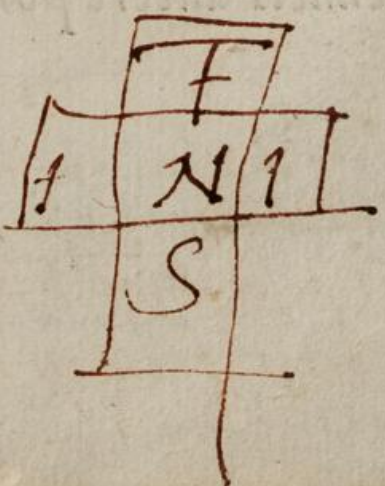
legimus, Et multi uolunt

eum dixisse hoc loco, fine

co se esse facturum, quod

duo sequentes libri pastorales

sunt non georgici.

Argumentu. Accedit ad tertiam partem propositionis, primo libro factae de cura pecorum
in quibus agit praecipue de bobus, equis, et ovibus. & statim Pales pastorem Dea, cum apolline
et Pone invocant, a qua Paphia et corrupto vocabulo Parilia, natalis urbis diem vocabat, quod die
succula palilicium Sydnus oriebat
ut ait Plinius libro decimo octavo
uo capite vicesimo septimo de quo etiam ovis dicitur quarto pastorum.

P. Vergilii Maronis
GEORGICON LIBER
TERTIVS.

E quoque magna Pales, & te memoran-
de canemus
Pastor ab Amphryso, uos sylva, amnes-
que Lycae.

Pastor ab amphryso. Periphrasis
apollinis, nam apud Amphrysos flumini
et hesperis, pausae apollo axme
ta At meti Regis dicitur. Vile
secundum Mota morpho stonari.
Macrobius id refert ad uim solis
qua intererit omnia nutriet
et pascentur.

Quis aut Eurysthea. Carmine
sione et pro ha mo longo utitur
veluti noui opus aggressum
nam quiburdam pastore a ge
gico diuersum est quod facit
poetaru more ad reficiendo saio

Cetera, quae uacuas tenuissent carmina mentes,
Omnia iam uulgata. quis aut Eurysthea durum,
Aut illaudati nescit Busiridis aras.
Cui non dictus Hylas puer, & Latonia Delos?
Hippodameque humeroque Pelops insignis eburno,
Acer equis? Tentanda uia est, qua me quoque possim

homin. Eurysthenes. Mycoema
nam Rex Herculom ad uarios
labores quibus periret impulit
hinc durus appellatus est.

Tollere humo, uictorque uirum uolitare per ora.
Primus ego in patriam mecum (modo uita supersit)
Aonio rediens deducam uertice Musas:

Aut illaudati nescit Busiridis
Busiris, agisti rex hospites
mactare solitus ab Hercule
interfectus est unde illam

Primus Idumaeas referam tibi Mantua palmas:
Et uiridi in campo templum de marmore ponam
Propter aquam, tardis ingens ubi flexibus errat
Mincius, & tenera praeexit arundine ripas.

Aut de cuius uerbi ui Vile
Fellu libro secundo capite sexta
et Macrobius, libro sexto

In medio mihi Caesar erit, templumque tenebit.
Illi uictor ego, & Tyrio conspectus in ostro,
Centum quadriugos agitabo ad flumina currus.

Cui non dictus Hylas. Puer
Herculis, in expeditione arbo nau
taru, a nymphis raptus, perijt in
fonte et saepe reuocatus a Her
culi Vnde in proverbium abiit

Cuncta mihi Alpheu linquens, lucosque Molorchi,
Cursibus & crudo decernet Graecia caestu.
Ipse caput tonsae folijs ornatus oliuae
Dona feram. Iam nunc solenneis ducere pompas.

Hylam in clammare id est frustra rem amissam repetere Sic in Bucolicis, Hic adiungit
Hylam nautae quo fonte relictum, Elamascant ut littus Hyla. Hyla omni sonant. Latonia De
los. Latona in Delo Apollinem et Dianam peperit. Hippodamia filia Eumene
Regis Elidis Hippodamia filia fuit Oenomai Regis pisa atque Elidis, qui procos on
filia in certame admitteret ut uicti necarentur uictores filiam haberent in uxore

Dominus Petrus Castellus inter
uit hunc tertium librum Vergilii
Georgicon sexta die Junij anni 1547

Pelops. I
Tanta lus
tutus Deoru
diuinitatem
Pelo pe filiu
e pulchrum
upposuit cui
humera a ce
re uolito
Dij eburne
um relictu
et m

22.

~~pink / 100th anniversary.~~

Seu quis. 1. Incipit præcipere Corpora præcipue matrum legat, Optima torua
de armentis, et primum de Forma bouis, cui turpe caput, cui plurima ceruix,
lobus qua forma sit feminachige Et crurum tenuis a mento palearia pendet.
Ætas Lucinam. 1. hoc est. Tum longo nullus lateri modus, omnia magna,
admittatur ad generationem Pes etiam, & camuris hirtæ sub cornibus aures.
anno quarto u. que Nec mihi displiceat maculis insignis & albo,
annum decimum. Aut iuga detrectans, interdumque aspera cornu,
Lucina. 1. Dea est quæ Et faciem tauro propior: quæque ardua tota,
licribus parientibus præest Et gradiens ima uerrit uestigia cauda.
sic Terentius, d. Jumo Lucina Ætas Lucinam iustosque pati hymenæos,
fer opem 2c. Desinit ante decem, post quattuor incipit annos:
Homæus. 1. Deus est Cætera nec fœturæ habilis, nec fortis aratris.
mysterium, unde Hymen Interea, superat gregibus dum læta iuuentas,
cantus nuptialis est. Solue mares, mitte in Venerem pecuaria primus:
Optima quæque. 1. Locis est Atque aliam ex alia generando suffice prolem.
communis de imbecillitate, Optima quæque dies miseris mortalibus æui
uitæ humane quo ad mone Prima fugit: subeunt morbi, tristisque senectus,
nuæ tempestiue in locum Et labor: & dura rapit inclementia mortis.
deficientium nouam sobole Semper erunt quarum mutari corpora malis:
substituendam esse. Semper enim refice: ac ne post amissa requiras,
Armento sortire. 1. sumptu Ante ueni, & sobolem armento sortire quotannis:
Metaphora est à iudicijs. Necnon & pecori est idem delectus equino.
De bobus Vide Varro nem Tu modò, quos in spem statuis summittere gentis,
libro secundo capite quinto Præcipuum iam inde à teneris impende laborem.
Columellæ, lib. 6. cap. 1. pl Continuo pecoris generosi pullus in aruis
min lib. 8. capite 45.º Necnon. 1. De equis uide
Pliniam lib. 8. cap. 42.º Varro Primus & ire uiam, & fluuios tentare minacis
nem lib. 2. cap. 7.º Columel Audet, & ignoto sese committere ponti.
lib. 6.º 29.º describit autem
equum admissa riuum cuiusmodi esse debeat.

Nec

Talis et ipse iuba. Adinngit fabulam historia ad ornandum locum quā uide apud Ouid. 60
Nota: Saturnus confusus cū phylliza interuēbi opis uxoris suae. in equū mutato aufugit. ex
quo natus Chiron. Contan LIBRUS III. ipsa phylliza in arborē sui nominis uersa

quam filia. Nec uanos horret strepitus. illi ardua ceruix,
Argutumque caput, breuis aluus, obesaque terga,
Luxuriatque toris animosum pectus. honesti
Spadices, glaucique: color deterrimus albis,
Et giluo. tum, si qua sonum procul arma dedere,

Loquutio S tare loco nescit: micat auribus, & tremit artus,
Portica Collectumque premens uoluit sub naribus ignem.

Talis amictus. Densa iuba, & dextro iactata recumbit in armis.
Exempla subiu. At duplex agitur per lumbos spina: cauātque
T ellurem, & solido grauitē sonat ungula cornu.

Talis Amyclaei domitus Pollucis habenis
C yllarus, & quorum Gray meminere poetae,
M artis equi biuges, & magni currus Achillis.

Talis & ipse iubam ceruice effudit equina,
Et magn. C oniuigis aduentu permix Saturnus: & altum
Equi achil. P elion hinnitu fugiens impleuit acuto.

H uc quoq; ubi aut morbo grauis, aut iā segnior annis
D eficit, abde domo, nec turpi ignosce senectae.
E rigidus in Venerem senior, frustraue laborem

I ngratum trahit: & si quando ad praelia uentum est,
V t quondam in stipulis magnus sine uiribus ignis,
I ncassum furit. ergo animos, eumque notabis

P racipue, hinc alias artes, prolemque parentum,
E t quis cuique dolor uicti, quae gloria palmae.
N onne uides cum praecipiti certamine campum

C orripuere, riuuntque effusi carcere currus:
C um spes arrecta iuuenum, exultantiaque haurit
C orda pauor pulsans: illi instant uerberē torto,

Ergo animos. Epilogus quo monemur,
in equis admissarij animum et atate
notandum esse, deinde genus, et ad quos
usus apti et idonei sim.

Spadices. Spadicem uo
cant a uulsum a palmarum
mitern cum finctu quemque
u appellant Baior qui quia
colore est pumiceo hunc colo
rem spadiceum appellant

Glaucique. Etiam Baij sunt
sed minus illustres quam spa
dices, aliqui, glaucius color
mixtus est ex albo et uirido.

Et giluo. Giluus color me
dius est inter album et rufum
cuiusmodi mollis color est, et
albi uini corrupti.

Et dextro. Hoc ad ornand
tum spectat, non ad uim et
generositatem naturalem
non multis probatur ut in
similiter am parte uerba

Amyclaei. Civitas in Laeo
siurma patria Castoris et pollucis
& vide ut poetice pollucem pro
Castore accipit, Castorem ubi
que eques ab homero inducit

Pollux pugit. Ita alijs in locis,
reuocato a sanguine Teucri, pro
Dardani, & Quas illi philo
mela daper p. progne. Ed6
ga Sexta Virgilio

Nomeuides. Digressio
ornandi huius loci causa

Et prœmi dant lora: uolat ^{inclinantibus} Et prœmi dant lora: uolat ^{conuictis} in feruidus axis, ^{motu}
 in feruidus axis. 27. Est Iamque humiles, iamque elati sublimē uidentur ^{curant}
 Hy polyposis aruulis certant. Aëra per uacuum ferri, atque assurgere in auras,
 Primus Erichthoniū 28. Nec mora, nec requies: at fuluæ nimbus arenæ
 Qui primum iunxerunt Tollitur: humescunt spumis flatuque sequentum:
 equos ad cursum et equis Tantus amor laudum, tantæ est uictoria curæ.
 insidentem. 29. Primus Erichthonius currus, & quattuor ausus
 Equitem. 30. Iungere equos, rapidisque rotis insistere uictor.
 tunc libro octauo capite Frena Pelethronij Lapithæ, gyrosque dedere
 quinto scribit Vergiliū Impositi dorso: atque equitem docuere sub armis
 hoc loco imitatione Eni, Insultare solo, & gressus glomerare superbos.
 in et antiquitatis equum A equus uterque labor: æque iuuenemque magistri
 tunc pro suis pro equo no Exquirunt, calidumque animis, & cursibus acrem:
 & homine equo insidente. Quauis sepe fuga uersos ille egerit hosteis:
 Glomerare superbos. 31. Et patriam Epirum referat, forteisque Mycenæ,
 merare id est certo uine Neptunique ipsa deducat origine gentem.
 ro in ordine quasi ad His animaduersis, instant sub tempus, & omneis
 symphoniam applicare. Impendunt curas denso distendere pingui,
 Quauis. 32. In equo ad quem Quem legere ducem, & pecori dixere maritimi:
 saxa non tunc considerant. Florentesque secant herbas, fluuiosque ministrant,
 dunt ex quo genere nati Fœdæque ne blando nequeant superesse labori,
 tur sit et quam sâ Inualidique patrum referant ieiunia nati.
 pe uictor ex tulerit quam Ipsa autem macie tenuant armenta uolentes:
 ut in uenis et animos sui sâ Atque ubi concubitus primos iam nota uoluptas
 His animaduersis. 33. Sagittas Sollicitat, frondēsque negant, & fontibus arcant.
 uandor admittit axior ut Sæpe etiam cursu quatiunt, & sole fatigant,
 & pro hificationi sufficiat. Cum grauitertius gemit aræ frugibus, & cum
 ut pullos robustos procreant, contra extenuandas Surgentem ad zephyrum paleæ iactantur inanes.
 macie equas ut facilius concipiant.

Et summo uestigia puluere ^{in istis agricultura} Tu quos ad studium, atque usum formabis agrestem,
signent. id est uacuo ^{a potius anit} Iam uitulos hortare, uiamque insiste domandi,
Teu curru in cedant ^{in istis agricultura} Dum faciles animi iuuenum, dum mobilis ætas.
Sub onere uestigia altius imprimat ^{atque ad eum} Ac primum laxos tenui de uimine circlos
Post ualido nitens sub pondere ^{quæntro et lubenter orbes illos gerit} Ceruici subnecte: dehinc ubi libera colla
re faginis axis. ^{conuincit} Seruitio assuerint, ipsis è torquibus aptos
ubi erunt boves facti accom- ^{in istis agricultura} Iunge pares, & coge gradum conferre iuuenos:
moda ad plaustrum serim ^{in istis agricultura} Atque illis iam sæpe rotæ ducantur inanes
Nec uescas salicem frondes ^{super fructu terra} Per terram, & summo uestigia puluere signent.
Significat etiam uescam mi- ^{in istis agricultura} Post ualido nitens sub pondere faginis axis
nutum et paruum ut uesco ^{in istis agricultura} Instrepat, & iunctos temo trahat æreus orbes.
corpore sed eximjis uiribus ^{in istis agricultura} Interea publi indomitæ non gramina tantum
plinius. significat etiam edax ^{in istis agricultura} Nec uescas salicem frondes, uluamque palustrem,
unde saltem efuestum. ^{in istis agricultura} Sed frumenta manu carpes sata: nec tibi factæ
Sin ad bella ^{in istis agricultura} M ore patrum nyæa implebunt * mulctralia uacca,
ad a bobus ad equosq; in ^{in istis agricultura} Sed tota in dulcis consument ubera natos.
ummo primo molliter educandi ^{in istis agricultura} Sin ad bella magis studium, turmasque feroces, 12
sum, secundo a lactandi ^{in istis agricultura} A ut Alphea rotis prælabi flumina Pise,
tertio domandi, quarto usq; ^{in istis agricultura} Et Iouis in luco currus agitare uolanteis:
uacantis applicandi. ^{in istis agricultura} Primus equi labor est, animos atque arma uidere
Turmasque feroces. ^{in istis agricultura} Bellantum, lituosque pati, tractuq; gementem
proprie fag continet equi- ^{in istis agricultura} Ferre rotam, & stabulo frenos audire sonanteis:
ter triginta duos. ^{in istis agricultura} Tum magis atque magis blandis gaudere magistri
Et Iouis. ^{in istis agricultura} Laudibus, & plausæ sonitum ceruicis amare.
erat in agro pisano prope alphe- ^{in istis agricultura} Atque hæc iam primo depulsus ab ubere matris
audibus, & plausæ sonitum ceruicis amare. ^{in istis agricultura} Audiat, inque uicem det mollibus ora capistris
In ualidus, etiamque tremens, etiam inscius æui. ^{in istis agricultura} At tribus exactis, ubi quarta accesserit ætas,

Carpere

LIB. III.

47.

^{circulu orbem} ^{quasi ad simp hominum quada}
 Carpere mox g yrum incipiat, gradibusque sonare. *Natantes campi.* *Meta*
^{laborat equis q mixtu et conatu ite summanor implerant peder} ^{phora est a mari. Na.}
 Compositis, sinuetque alterna uolumina crurum:
^{velocissimur cursu instinat} ^{habens habentur} ^{laxas} ^{toniter id est, qui agitati}
 Sitque laboranti similis: tum cursibus auras
^{ca mprim} ^{temiter at h dgar tercal} ^{flata uentorum maris}
 Prouocet: ac per aperta uolans, ceu liber habemis,
^{abultrant motibus q vltis} ^{Boetas quo flante semp fecerunt ut} ^{est tum inmi tonitru, ia}
 Aequora, uix summa uestigia ponat arena:
^{flar} ^{q ead inuicta q mptuio armu det} ^{deprinnit, ia assurgit.}
 Qualis Hyperboreis Aquilo cum densus ab oris
^{Incubuit, Scythiaequae hyemes, atque arida differt:}
^{quq iam reuocat}
 Nubila, dum segetes altae, campique natantes
^{contra mi sunt aquilonis}
 Lenibus horrescunt flabris, summaeque sonorem
^{magis impellat}
 Dant syluae, longique urgent ad littora fluctus:
^{agulo} ^{repugnans et onia}
 Ille uolat, simul arua fuga, simul aequora uerrens.
^{o quus} ^{in certum nitui dlymptis.} ^{trans}
 Hic uel ad Elei metas, & maxima campi
^{ex ui et sanguinis}
 Sudabit spatia, & spumas aget ore cruentas:
^{q b. itur in Belgica} ^{uelicula}
 Belgica uel molli melius feret esseda collo.
^{u u d uanti fur} ^{ma lionis furis, auentur hordm} *Belgica uel molli.* *Galli*
 Tum demum crassa magnum farragine corpus.
^{or m piquelore} ^{amr qua lo mltm} *lorum pugnam excedis*
 Crescere iam domitis finito: nanq; ante domandum.
^{in solo ctm} ^{practat} ^{molat pati scutitai} *Vide apud Caesarem quatuor*
 Ingenteis tollent animos: prensique negabunt.
^{flexibiles} ^{flam} *to commentariorum.*
 Verbera lenta pati, & duris parere lupatis.
 Sed non ulla magis uires industria firmat,
^{q holi mptu it uim mltia}
 Quam Venerem & caet stimulos auertere amoris:
^{q a d fuctul. no uacatm} ^{q mittunt}
 Siue boum, siue est cui gratior usus equorum.
^{qui nam d non poss.}
 Atque ideo tauros procul, atque in sola relegant
^{q m mltia copu p p p p p} ^{q m m uide m}
 Pascua, post monte oppositum, & trans flumina lata:
^{q hantur}
 Aut intus clausos satura ad praesepia seruant.
 Carpit enim uires paulatim, uritque uidendo,
^{illoc m mltis} ^{ferociter}
 Femina: nec nemorum patitur meminisse, nec herbae,
^{q q q} ^{q lli genda} ^{actualer}
 Dulcibus illa quidem illecebris: & saepe superbos
 Cornibus inter se subigit decernere amantes.

Calandius non dilige
 ter legit hac septi
 mana. ignosce.

Et duris parere lupatis.)
 Lupatum, uel lupus, genus est
 ferri asperum dictum a
 lupinis dentibus qui inequales
 sunt, siue quia duritiam ha-
 bent lupini dentes et propto
 rea morsus eorum asperum
 His feris utebantur Galli diu
 diu detestibus, Et placido du-
 ros, accipit ore lupos.

Pascitur in magna.) Hy

potissimis ditorum boium mo.

nomachiae xivallium. in qua

affectus humanos illis accomo-

dat..... — — — 2 — — 2.

Nihil omisi,

mus.

Nequid

simis. Ma

bell mis

zu floris

sign aliz.

Fluctus ut in medio.)

Similitudo qua significat

paucum primo se armare,

deinde paulatim facere impe-

tum maiorem, postremo totis

viribus irruere. — — — 1 — — 1.

Omne.) Exerit omni

tate in locum communem de

vi amoris et emulati amplifi-

cet exemplis.

Pascitur in magna sylva formosa iuvenca.

Illi alternantes, multa in praelia miscent

Vulneribus crebris, lauit ater corpora sanguis,

Versaque in obnixos urgentur cornua vasto

Cum gemitu, reboant sylvaque, & magnus Olympus.

Nec mos bellantes una stabulare, sed alter

Victus abit, longaque ignotis exulat oris,

Multa gemens ignominiam, plagasque superbi

Victoris, tum quos amisit inultus amores,

Et stabula aspectans regnis excessit auitis.

Ergo omni cura vires exercet, & inter

Dura iacet pernix instrato saxa cubili,

Fronibus hirsutis, & carice pastus acuta:

Et tentat sese, atque irasci in cornua discit,

Arboris obnixus trunco, ventosque lacescit

Ictibus, & sparsa ad pugnam proludit arena.

Post ubi collectum robur, viresque receptae,

Signa mouet, praecepsque oblitum fertur in hostem:

Fluctus ut in medio coepit cum albescere ponto

Longius, ex altoque sinum trahit, utque uolutus

Ad terras, immane sonat per saxa, neque ipso

Monte minor procumbit: at ima exaestu at unda

Vorticibus, nigramque alte subiecit arenam.

Omne adeo genus in terris hominumque, ferarumque,

Et genus aequoreum, pecudes, pictaeque uolucres,

In furias ignemque ruunt: amor omnibus idem.

Tempore non alio catulorum oblita leaena,

Saeuor errauit campis: nec funera uulgo

Tam multa informes ursi, stragemque dedere

Per syluam

*vel quia ratura tunc per
vel quia non animal
preiun gigum sed
massa qua labendo
paulatim e fingit*

quod fir
vere. Per syluam, tum seuus aper, tum pessima tigris.

si uideat
si uideat Heu male tum Libya solis erratur in aruis.

si uideat
si uideat Nonne uides ut tota tremor pertentet equorum

si uideat
si uideat Corpora, si tantum notas odor attulit auras?

si uideat
si uideat Ac neque eos iam frena uirum, neque uerbera saeva,

si uideat
si uideat Non scopuli, rupesque cauae, atque obiecta retardant

si uideat
si uideat Flumina, correptosque unda torquentia montes,

si uideat
si uideat Ipse ruit, dentesque Sabellicus exacuit sus,

si uideat
si uideat Et pede profubigit terram, fricat arbore costas

si uideat
si uideat Atque hinc atque illinc: humerosq; ad uulnera durat.

si uideat
si uideat Quid iuuenis, magnum cui uersat in ossibus ignem

si uideat
si uideat Durus amor: nempe abruptis turbata procellis

si uideat
si uideat Nocte natat caeca serus freta: quem super ingens

si uideat
si uideat Porta tonat caeli, & scopulis illisa reclamant

si uideat
si uideat Aequora, nec miseri possunt reuocare parentes,

si uideat
si uideat Nec moritura super crudeli funere uirgo.

si uideat
si uideat Quid Lynces Bacchi uariae? & genus acre luporum? 15.

si uideat
si uideat Atque canum? quid quæ imbelles dant prælia cerui?

si uideat
si uideat Scilicet ante omneis furor est insignis equarum:

si uideat
si uideat Et mentem Venus ipsa dedit, quo tempore Glauci

si uideat
si uideat Potniades malis membra absumpsere quadrigæ.

si uideat
si uideat Illas ducit amor trans Gargara, transque sonantem

si uideat
si uideat Ascanium: superant montes, & flumina tranant:

si uideat
si uideat Continuoque, audis ubi subdita flamma medullis,

si uideat
si uideat Vere magis (quia uere calor redit ossibus) illæ

si uideat
si uideat Ore omnes uersæ in zephyrum stant rupibus altis,

si uideat
si uideat Exceptantque leueis auras, & saepe sine ullis

si uideat
si uideat Coniugis uento grauidæ (mirabile dictu)

si uideat
si uideat Saxa per, & scopulos, & depressas conualles

si uideat
si uideat Oxe omnes. Aristoteles libro sexto de perdiciis idem fore prodit si contra

marem steterit. formica, aura ab eo flante fieri pregnantem, et eam
oua appellat Hipocnemina quasi dicamus subuentana.

Heu male.) . Libya

monstrum feracissima

unde pro uerbis, sem

per Africa non ali

quid apportat.

Quid iuuenis.) . Ita

Leander per Hellespo

tum, ad amicum Hero

natulab inter festum ab

Sabydum. Unde procer

bium de temere abydu

quoties detremur a re

periculo plenus Sic in e.

pistolis ovidij Hero scri

bit ad Leandrum Siti

bi non parcis dilecto pro

ce puella, Quamq; misit

sospite, sospes rui. Ovi

dij Epistola. 17. et 18. -

Ascanium.) . Ascanius fluvium

fore lacus Mysia.

Illas ducit.) . Vide columella lib. 6.

cap. 7. hunc locum citat, et plinium

lib. 8. cap. 42. Aristot. Hist. Animal.

libro sexto, capite uicesimo secundo.

~~ad fugit. C. Medice abrupit locū precedēte de armetis, & trāsit ad oves, alludēz in~~
~~transitu ad infamā amatiū, & brevi interfaciōe reficit lectores atq; affectos reddit rei difficilē~~

50

GEORGICON

te et magno
usu. 2. 4.

Diffugiunt, non Eure tuos, neque Solis ad ortus,

In Boream, Caurūmq; aut unde nigerrimus Auster

Hippomanes. Hippo ma

ner ab itōus et maria, Nascitur, & pluuio contristat frigore calum.

Humor est viscosus, distil. Hinc demum Hippomanes, uero quod nomine dicunt

lans ab inquitibus equa rā Pastores, lentum destillat ab inguine uirus:

quo tempore amoris rabie Hippomanes, quod saepe mala legere nouerca,

capimtur. Est et carmcula Miscueruntque herbas, & non innoxia uerba.

in fronte pullozum, colore, Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus,

nigro, carice magnitudine, Singula dum capti circunuectamur amore.

quam statim edito partu, ma Hoc satis armentis: superat pars altera curae

ter e fronte dentibus con. Lanigeros agitare greges, hirtasque capellas.

uellit. Quod si quis pūur * Hic labor, hinc laudem fortes sperate coloni.

ub stulerit, ipsum pullum nō Nec sum animi dubius, uerbis ea uincere, magnum

est amplius amatoria matu Quam sit, & angustis hunc addere rebus honorem:

nec ad ubera ad mittit. Sed me Parnasi deserta per ardua dulcis

Nec sum animi. Antipopho Raptat amor: iuuat ire iugis, quā nulla priorum

ra/quaqua difficile sit res Castaliam molli deuertitur orbita cliuo.

paruas ornare, se tamen ad Nunc ueneranda Pales, magno nunc ore sonandum.

in quo uoce tuum imitatur. li. Incipiens, stabulis edico in mollibus herbam

bro primo. A uia pīcedū Carpere oueis, dum mox frondosa reducitur aestas:

per agro loca. Nallius antotit. Et multa duram stipula, filicumque manipulis

fam cadit, extremoq; d. Ex. Sternere subter humum, glacies ne frigida laedat

treme hī emis notatio per fām Mollē pecus, scabiēmque ferat, turpeisque podagras.

hyemate Aquarum nempes, hīc Pōst hinc digressus, iubeo frondentia capris

est, mense februario quo tem. Arbuta sufficere, & flumios praeberē recentes:

porē uerget annus, ad finem. Et stabula à uentis hyberno opponere Soli

qui ueteribus incipiebat a mar. Ad medium conuersa diem, cum frigidus olim

tid, nisi hīc occasum eius Helia. Tam cadit, extremoq; irrorat Aquarius anno.

cum intelligas, nempes cum. Hac quoque non cura nobis leuiore tuenda,

oritur & reuolucōis pos. capri eorum.

Nec

Halcyonem resonat ze. Tum tenuis dare rursus aquas: & pascere rursus
Halcyon anis quæcum in Solis ad occasum, cum frigidus æra Vesper
 cubat ovis sexenitas in ma- Temperat, & saltus reficit iam roscida Luna:
 re est inde in * Acanthida Littorâque Halcyonē resonant, * Acalanthida dumi.
 proverbum abiit Halcedon Quid tibi pastores Lybiæ, quid pascua uersu
 ma sunt apud forum, pro Prosequar? & raris habitata mapalia tectis?
 tranquillitate sumitur. Sæpe diem, noctemque, & totum ex ordine mensem
 Quid tibi. Divesa esse pa- Pascitur, itque pecus longa in deserta sine ullis
 stionum genero pro uarietate Hospitij (tantum campi iacet) omnia secum
 regionum exemplo Lybiæ & Armentarius Afer agit, tectumque, laremque,
 Scythiæ in quas, suo more, arma Armæque, Amyclæumq; canem, Cressamq; pharetra
 uitatis gratia degreditur. Non secus ac patris acer Romanus in armis
 Crescamq; pharetra. In cre- I misso sub fasce uiam cum carpit, & * hosti
 osum fuerunt sagittarum hostem Ante expectatum positus, stat in agmine castris.
 huius Eclogæ decima, formæ tunc per rupes uideor, uxor
 que sonantes fre, libet portha t non, qua Scythiæ gentes, Maotiâque unda, 19
 torquere Cydonia cornu Spi Turbidus & torquens flauenteis Ister arenas,
 cula, tamq; hæc sit nostri Quaque redit mediū Rhodope porrecta sub axem,
 medicina fororis: Illic clausa tenent stabulis armenta, neque ullæ
Maotiâque unda. Meotis Aut herba campo apparent, aut arbore frondes,
 palus Scythica in regione septem Sed iacet aggeribus nuceis informis, & alto
 trionali, iuxta phasidis osti Terra gelu late, septemque assurgit in ulnas.
 um recipiens Tanaim, aliosq; Semper hyems, semper spirantes frigora Cauri.
 que flumens, tandem in potu Tum Sol pallentis haud unquam discutit umbras,
 effluit & frigore congelasit. Nec cum inuictus equis altum petit æthera, nec cum
Rhodope porrecta. Rhodo, Præcipitem Oceam rubro lauit æquore currum.
 po mons Thracia à Rhodope Concrescunt subitæ currenti in flumine crustæ,
 Thracum regina ibi sepulta Vndâque iam tergo ferratos sustinet orbes:
 Vel. à Rhodope Styrmonis amnis Puppibus illa prius patulis, nunc hospita plaustis:
 filia, ex qua Nestoras Athor gi A Erâque dissiliunt uulgo, uestesque rigescent
 gam tem gerunt qui & ipsi monti
 nomen dedit.

Induta

de wlexu di

citare cubitus.

Induta, ceduntque securibus humida uina:
Et tota solidam in glaciem uertere lacuna,
Stiriaque impexis induruit horrida barbis,
Interea toto non secius aere ningit.
Intereunt pecudes, stant circumfusa pruina
Corpora magna boum: confertoque agmine cerui
Torpent mole noua, & summis uix cornibus extant.
Hos non immixtis canibus, non cassibus ullis,
Puniceaeue agitant pauidos formidine pennae,
Sed frustra oppositum trudenteis pectore montem,
Comminus obtruncant ferro, grauiturque rudenteis
Cedunt, & magno lati clamore reportant.
Ipsi defossis specubus, secures sub alta
Otia agunt terra, congestaque robor, totasque
Aduoluere focis ulmos, ignique dedere.
Hic noctem ludo ducunt, & pocula lati
Fermento atque acidis imitantur uitea sorbis.
Talis Hyperboreo septem subiecta Trioni
Gens effrena uirum Rhiphaeo tunditur Euro:
Et pecudum fuluis uelantur corpora setis.
Si tibi lanicium cura, primum aspera sylua,
appaeque tribulique absint: fuge pabula lata:
Continuoque greges uillis lege mollibus albos,
Illum autem (quanuis aries sit candidus ipse)
Nigra subest udo tantum cui lingua palato,
Reyce, ne maculis infuscet ueller a pullis
Nascentum: plenoque alium circumspecte campo.
Munere sic mureo lanae (si credere dignum est)
Pan deus Arcadiae captam te Luna fefellit,

Ceduntque securibus humida uina. f d est. Et uina geno-
raliter calida illic gelantur,
Intelligamur aut peregrinatione nam illic non nascunt
ningit uina. propter mirum frigus
& continuum.
Non cassibus ullis. Hinc est
quod in cassum dicimus, id est
sine causa, quasi sine cassi-
bus, sine qd. inutilis uenalis est.
Ipsi defossis specubus. Seruio
sic legit. Ipsi in defossis specubus,
et addit ad huc. f. n. 2. Artifices
erat specibus dicere quia quatuor-
ta declinatio in datiuo et ablatiuo
pluralibus, u. m. i. uertit. sed
ne huius sonat, specibus dicimus.
Septem subiecta Trioni.
Tine sis est. Est autem Tine
sis unus uerbi compositi uel
simplicis sectio, altera dictioe
uel pluribus interiectio: i.
subiecta septentiois.
Et pecudum fuluis.
Vt leonum, porcorum,
viuarum, martium.
Si tibi lanicium cura,
De lana munda ut alba &
proxima sit.
Nigra subest. si forte nigra
in lingua apparebitur multo
ue no. Arist. lib. Hist. anim. f. 1.
sexto, plurimus octauo. Varro 2.

Fermento.
Potioris generis.
est quodam
uisa munda
patum.
Sequens est
ut uim natura
calidum.
uim frigida
non possit
creari.

Pan.
Ad uirgilem
fuluam ad 27.
nam mentum et
illud fuit non
201.

Cytisum. Cytisus esse nobis putatur tri folium magnum à cythra insula ubi primum reperi-
Lotusque. Lotus herba est et arbor, alij tri folium minus, alij fabam graecam appellam.

An memora alta uocans. In nemora alta uocans: nec tu aspernata uocantem.

At cui lactis amor, cytisum lotisque frequenteis. ^{qui cupit multum lactis} ^{ne adunget me}
Ille manu, salsasque ferat praesepibus herbas. ^{de cam macedonum} ^{& ytra satina}
Hinc & amant fluuios magis, ac magis ubera tedunt:

At cui lactis. De pro uen. Et salis occultum referunt in lacte saporem. ^{et palato sua uir. nec}
tu & sapore lactis tractat. Multi iam excretos prohibent à matribus hœdos: ^{fastidiosi ubi}

Salsasque ferat. Nemo Primæque ferratis praefigunt ora capistris. ^{in his acutis}
pe, ad te uandum fastidium Quod surgente die mulgere, horisque diurnis, ^{noctis surgentis}
& ad excitandam appetentiam Nocte premunt: quod iam tenebris, & Sole cadente,

Veloces Spartæ. Spartæ Sub lucem exportant calathis (adit oppida pastor)

in latonia ubi generosi cau- Aut parco sale contingunt, hyemique reponunt.

ner quos appellamus Leporeos Nec tibi cura canum fuerit postrema: sed una

Quiduis uocat gallitos canes. Veloces Spartæ catulos, acremque molossun.

Pasce sero pingui. Pasce sero pingui. nunquam custodibus illis

est lac pingue ex quo buty- Nocturnum stabulis furem, incursumque luporum,

rum, aut capere ex praesur- Aut impacatos à tergo horrebis Iberos.

sit, quod fugescit & laxat. Sæpe etiam cursu timidos agitas onagros:

Aut impacatos. Iberi, his Sæpe etiam cursu timidos agitas onagros:

panis populi olim infimus fuer- Et canibus leporem, canibus uenabere damas.

unt lacerantibus. & praedatio- Sæpe uolutabris pulsos syluestribus apros

nibus ab Augusto propterea Latratu turbabis agens, monteisque per altos

subacti, quos hic per Antoni- Ingentem clamore premes ad retia ceruum.

masiam ponit pro excelle- Disce & odoratam stabulis accendere cedrum,

tibus furem et praedatoribus. Galbanoque agitare graues nidore chelydros,

Sæpe etiam. Tres facere uide- Sæpe sub immotis praesepibus, aut mala tactu

torum species, pecuaria, villa- Vipera delituit, calumque exterrita fugit:

ricos. & venaticos, quæ Aut tecto assuetus coluber succedere, & umbra,

varro in solum duas sunt, pe- Pestis acerba boum, pecori que aspergere uirus,

cuarij & venatici. Fout humum, cape saxa manu, cape robora pastor,

Galbanoque. Galbanum fun- Tollentemque minas, & sibila colla tumentem

tor est in Syria nascens & monte De hoc loco uide Columellam Deice:

Amano, similimus ferula ex quo libro septimo capite 4. Et plinium libro duodecimo, capite uicesimo quinto Atque

profuit liquor, odoratus, ueluti eundem de cedro libro uicesimo quarto capite quinto.

LIB. III.

55

^{fugiendo} Deijce. iamque ^{recondi} fuga timidum caput abdidit altè,
^{metu} Cum medi nexus, ^{extrema} extremaeque agmina caudæ
^{soluuntur} Soluuntur, ^{tardosque} tardosque trahit sinus ultimus orbes.
^{est etiam} Est etiam ille ^{malus} Calabris in saltibus anguis,
^{quamea} S quamea ^{conuolvens} conuolvens sublatò pectore terga,
^{atque} Atque notis ^{longam} longam ^{maculosus} maculosus grandibus aluum:
^{qui dum} Qui dum amnes ulli ^{rumpuntur} rumpuntur fontibus, & dum
^{verè} Verè ^{mudent} mudent udo terræ, ac pluuiialibus Austris,
^{stagna} Stagna colit, ^{ripisque} ripisque habitans, hîc piscibus atram
^{improbus} Improbus ^{ingluuiem} ingluuiem, ^{ramisque} ramisque loquacibus explet.
^{postquam} Postquam ^{exhausta} exhausta palus, terræq; ardore dehiscunt,
^{exilit} Exilit in siccum, & ^{flammantia} flammantia lumina torquens,
^{seuit} Seuit agris, ^{asperque} asperque siti, atque exterritus æstu.
^{ne mihi} Ne mihi tum ^{molles} molles sub diuo carpere somnos,
^{ne dorso} Ne dorso nemoris libeat iacuisse per herbas,
^{cum} Cum ^{positis} positis ^{nouus} nouus ^{exuius} exuius, ^{mitidusque} mitidusque ^{inuenta} inuenta
^{voluitur} Voluitur, aut catulos tectis, aut oua relinquens,
^{arduus} Arduus ad Solem, & ^{linguis} linguis micat ore trifulcis.

23. Morborum quoque te causas & signa docebo.

^{turpis} Turpis oueis ^{tentat} tentat scabies, ^{ubi} ubi ^{frigidus} frigidus imber
^{altius} Altius ad uiuum ^{persedit} persedit, & ^{horrida} horrida cano
^{bruma} Bruma gelu: uel cum tonsis ^{illotus} illotus ^{adhaesit} adhaesit
^{sudor} Sudor, & ^{hirsuti} hirsuti ^{seuerunt} seuerunt corpora uepres.
^{dulcibus} Dulcibus idcirco ^{fluuiis} fluuiis pecus omne ^{magistri} magistri

^{perfundunt} Perfundunt, ^{udisque} udisque aries in gurgite uillis
^{mersatur} Mersatur, ^{missusque} missusque secundo defluit amni:
^{aut} Aut ^{tonsum} tonsum ^{tristi} * ^{perfundunt} perfundunt corpus amurca,
^{et} Et ^{spumas} spumas ^{miscent} miscent argenti, & ^{sulphura} sulphura uiua,
^{idæasque} Idæasque pices, & ^{pingueis} pingueis unguine ceras,

^{vdissillis} Vdissillis ^{non} non ^{nomouet} nomouet ^{semper} semper ^{tonsa} tonda

D iij

^{amque} amque ^{fuga} fuga ^{timidum} timidum caput
^{abdidit} abdidit altè. Capiti enim ma
^{xima} xima ^{quia} quia in eo uita est. adeo
^{ut} ut reliquo corpore obtrito, ca
^{pite} pite saluo. uiriat

^{est etiam} Est etiam. Describit
^{serpentem} serpentem in Calabria noxiu
^{cuius} cuius nomen supra posuit.
^{est enim} Est enim chelydeus, cuiq;
^{est} est hypotyposis.

^{cum} Cum ^{positis} positis. Exuita
^{exuita} * exuita ^{vetere} vetere pelle, quam
^{appellam} appellam leberidem, grae
^{cis} cis uocatur λεβρις, &
^{hipoc} ἵπoc, Phimus, Seniu
[&] & Senectutem. Unde et
^{proverbum} proverbium, Audior
^{aut} aut maior leberide
^{de} de ue hementer miseri
[&] & pauperibus. Vide Eras. in Adagis.

^{et} Et ^{hirsuti} hirsuti ^{seuerunt} seuerunt corpo
^{ra uepres} ra uepres. Quas res eli
^{cit} cit unde scabies ouium msa
^{tor} tor: aut minimum frigus, &
^{humorem} humorem æris: aut etiam cū
^{post} post ^{tonsiōem} tonsiōem non lauant:
^{ex} ex ^{uulidior} uulidior enim ^{ubi} ubi sudor
^{est} est ad ^{heret} heret eis: ac propt
^{ea} ea frequenter laua
^{vi} vi ^{procipi} procipi.

^{vdissillis} Vdissillis
^{lauantur} lauantur
^{non} non
^{nomouet} nomouet
^{semper} semper
^{tonsa} tonda

Germani vocant Wiesbrom

Et meliora deor sedet oia Scyllamque, helleborosq; graueis, nigrumq; bitumen.
 poscens. Maior enim ex Non tamen ulla magis praesens fortuna laborum est,
 pugnantem religionem, totu Quam si quis ferro potuit rescindere summum
 in experientia collocabant. Vlceris os: alitur vitium, uiuitque tegendo,
Arida febris. Sciendum Dum medicas adhibere manus ad uulnera pastor
 tamen. Febrem, licet a ferina Abnegat, & meliora deos sedet omnia poscens.
 re dicta sit, esse etiam Quin etiam ima dolor balantum lapsus ad ossa
 frigidam. inde modo ad Cum furit, atque artus depascitur arida febris,
 clausum ait Arida. - Profuit incensos aestus auertere: & inter
Ima ferire pedis. Dicit Ima ferire pedis salientem sanguine uenam,
 illam uenam ferientem esse qua super ungula
 animalis est talataq; mobilis. Bisalta quo more. Bisalta quo more solent, acerque Gelonus,
 Bisalta quo more. Bisalta quo more solent, acerque Gelonus,
 salta populi. Sed hanc Quam procul aut molli succedere sepius umbræ
 qui frequentes equorum sum, Videris, aut summas carpentem ignauius herbas,
 quine te aluntur lacte p mixto. Extremamque sequi, aut medio procumbere campo
Quam fugit D. ut sit s. Pascentem, & serae solam decedere nocti,
 expeditior ad cursum, quod Continuo culpam ferro compece prius quam
 spiritum adiuuari hac potio, Dira per incautum serpent contagia uulgu.
 ne cecidat. Non tam creber, agens hyemem, ruit aequore turbo,
 Quam multae pecudum pestes. nec singula morbi
Quam procul. Pronostica Corpora corripunt, sed tota aestiua repente,
 futura febris in omib; torpor. Spenq; gregemq; simul, cunctamq; ab origine getem.
 fastidium cibi, lassitudo potu. Tum sciat, aerias Alpes, & Norica siquis
Non tam creber. Norica siquis Norica siquis
 Morbos pecudum in fluctibus Castella in tumulis, & lapidis arua Timau,
 in mari coarctat, ijs qua Nunc quoque post tanto uideat, desertaque regna
 plures esse ostendit. Pastorum, & longe saltus lateque uacantes.
Et Apudis. Apudis. Hic quondam morbo caeli misera coorta est
 Proxima Venetis regio, Tempestas, totoque autummi incanduit aestu:
 Timanus, fluius fletum. Et genus qui ultra
 riu, in flui
 riu porri,
 guntur.

Hippocritar in aphori. Iuris, Spontat
 ma la si tude morbum pnuat.

Alula in
 nocte quia
 alias fignit
 non possit

Norica?
 Norici esse
 putantur &
 hodie Bau
 uaror apu
 bellant ad
 danubium
 Et genus qui ultra
 riu, in flui
 riu porri,
 guntur.

Et genus omne neci pecudum dedit, omne ferarum;

Corruptque lacus, infecit pabula tabo.

Nec uia mortis erat simplex: sed ubi ignea uenis

Omni^{bus} acta sitis, miseros adduxerat artus,

Rursus abundabat fluidus liquor, omniaque in se

Ossa minutatim morbo collapsa trahebat.

Saepe in honore Deum medio stans hostia ad aram,

Lanea dum niuea circumdatur infula uitta:

Inter cunctanteis cecidit moribunda ministros:

Aut siquam ferro mactauerat ante sacerdos,

Inde neque impositis ardent altaria fibris:

Nec responsa potest consultus reddere uates:

Ac uix suppositi tinguntur sanguine cultri,

Summaque ieiuna sanie infuscatur arena.

Hinc letis uituli huius moriuntur in herbis:

Et dulcis animas plena ad praesepia reddunt.

Hinc cambus blandis rabies uenit: & quatit egros

Tussis anheles, ac faucibus angit obesis.

Labitur infelix studiorum, atque immemor herbae

Victor equus: fonteisque auertitur: & pede terram

* Crebra ferit: demissa aures: incertus ibidem

Sudor, & ille quidem moriturus frigidus: aet

Pellis, & ad tactum tractanti dura resistit.

Hac ante exitium primis dant signa diebus.

Sin in processu cepit crudescere morbus,

Tum uero ardentes oculi, atque attractus ab alto

Spiritus, interdum gemitu grauis, imaque longo

Itha singultu tendunt, it naribus ater

Sanguis, & obsessas fauces premit aspera lingua.

Hic quodā. 22. folio superio i.

linea penultima. 1.

Describit pestem, imi-

tutus Lucretium, libro sexto

cuius causas naturales adiu-

git; aërem corruptum, autum-

ni pestiferum, aquas & pabula

uitiata, & humorum calidiorum

in corporibus, putrefactio

nem, meatibus obstru-

ctis.

Saepe in honore. 1.

coctos, a re & a loco.

pulcherrima enim hostia

Dij mactare solent. . .

Circumdatur infula. 1. Anfr-

ae, fasciae sunt, in modum dia-

dematum factae, a quibus

dependunt uitta abutrag-

parta parte. . .

Labitur infelix. 1. Platon-

is fortuae commutatione

qui bellator in selescit ut

crebro superius de se existit.

Sin in processu. 1. Signa

morbi in ualescentis & ad

mortem tendentis. . .

At naribus ater Sanguis. 1.

Supple uenis in corpore

resolutis & laxatis. . .

Profuit inserto. 7. Primum Profuit inserto latices infundere cornu
 mino refocillati in tanta ^{quoniam et fontibus} Lenaeos. ea uisa salus morientibus una.
 debilitatione omnium mox ^{interdum} Mox erat hoc ipsum exitio, furis^{que} refecti
 horum uidebantur. mox ^{interdum} Ardebant: ipsique suos iam morte sub agra
 uero quasi oleum igni addi. ^{dati} (Dij meliora p^{ro}ps, erroremque hostibus illum) ^{Eclipsis.}
 tum esset. furebant. ^{labi} Discissos nudis laniabant dentibus artus.
Et tristis arator. 7. Helms Ecce autem duro fumans sub uomere taurus
 affectu agricolae ut rem ^{colle} Concidit, & mistum spumis uomit ore cruorem,
 faciat miserabiliorem. ^{extremis} Extremosque ciet gemitus. it tristis arator
Purior electro campum. 7. M^{er}entem abiungens fraterna morte iuuentum,
Electum metallum est in Atque opere in medio defixa relinquit aratra.
 quo quinta argenti portio ^{non} Non umbræ altorum nemorum, non mollia possunt
 auro inest. est et gemma ^{prata} Prata mouere animum, non qui per saxa uolutus
 nigro loco quam colio no ^{purior} Purior electro campum petit amnis: at ima
 mine succinum nos uero ^{soluuntur} Soluuntur latera, atque oculos stupor urget inertes,
 amborum uocamus. ^{ad} Ad terramque fluit deuexo pondere ceruix.
Quid labor. 7. M^o uet Quid labor, aut benefacta iuuat? quid uomere terras
 com miserationem ex m^{er}ci ^{inuertisse} Inuertisse graueis? at qui non Massica Bacchi
 tis, & uictu uili atque ^{munera} Munera, non illis epula nocuere repostæ:
 innoxio quo uti boues consue ^{frondibus} Frondibus, & uictu pascuntur simplicis herbae.
 uerunt & obitor taxat luxu ^{uictu} Pocula sunt fontes liquidi, atque exercita cursu
 uicem, epularum qua in ^{flumina} Flumina, nec somnos abrumpit cura salubres.
 hominibus solet esse causa ^{tempore} Tempore non alio dicunt regionibus illis.
 morborum multorum. ^{quasitas} Quasitas ad sacra, boues Iunonis, & uris
Et uictu pascuntur simplici ^{imparibus} Imparibus ductos alta ad donaria currus.
 is herbae. Hoc opponit na ^{ergo} Ergo aegrè rastris terram rimantur, & ipsis
 uictu epularum, & op^{er}osis ^{inguibus} Vnguibus infodiunt fruges, montesque per altos
 condimentis gulosorum. ^{contenta} Contenta ceruice trahunt stridentia plaustra.
Tempore non alio. 7. Saur ^{lupus} Non lupus insidias explorat ouilia circum,
 dos Iunonis argie ad eius ^{biton} Biton feator et curren subemnter, matrem deduxerunt. ad quam tritoria
 templi bobus ad curren iunctis uehatur, quibus deficiuntibus Cleobis Nec
 & Biton feator et curren subemnter, matrem deduxerunt. ad quam tritoria
 alhidore uidetur. Valerius Max. lib. 5. cap. 4. Cicero Tusc. Quest. lib. 7. ut in fine.

Nec gregibus nocturnus obambulat: acrior illum

Cura domat. timidi ^{curat} damae, ceruique fugaces.

Nunc interque canes, & circum tecta uagantur.

Iam maris immensi prolem, & genus omne natantum.

Littore in extremo, ceu naufraga corpora, fluctus.

Proluit: insolita fugiunt in flumina Phoca.

Interit & curuis frustra defensa latebris.

Vipera, & attoniti squamis adstantibus hydri.

Ipsis est aer aubus non aequus, & illae

Præcipientes alta uitam sub nube relinquunt.

Præterea iam nec mutari pabula refert:

Quæsitæque nocent artes: cessere magistri,

Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus.

Sæuit & in lucem Stygijs emissa tenebris.

Pallida Tisiphone: morbos agit, ante, metumque:

Inque dies audum surgens caput altius effert.

Balatu pecorum, & crebris mugitibus amnes.

Arentesque sonant ripæ, collesque supini.

Iamque cateruatim dat stragem: atque aggerat ipsis

In stabulis turpi dilapsa cadavera tabo,

Donec humo tegere, ac foueis abscondere discunt.

Nam neque erat corvis usus: nec viscera quisquam

Aut undis abolere potest, aut uincere flamma.

Nec tondere quidem morbo illuque peresa

Vellera, nec telas possunt attingere putreis:

Verum etiam inuisos si quis tentarat amictus.

Ardentes papula, atque immundus olentia sudor

Membra sequebatur: nec longo deinde moranti

Tempore contactos artus sacer ignis edebat.

Jam maris im-

mensi.) Pi-
interitus à peste.

Insolita fugiunt

ad flumina, phoca.

Phoca (Phoca) piscis,

bor maximus. à sono mu-

gitus, hic corio & pilis

tectus, parit in terra pe-

culum. Eadem more cum in mo-

do coit. An somno mugit,

à quo præcipue mita-

li nomen accepit.

Præterea iam nec u.) et

Ena pestis illa conuenien-

tibus omnibus tan-

sis et accedente ira

decem in inera.

Sata iam est.

Chiron.) Centaurus. Sator

mi & phillyra filius, Sator nati-

en amaret phillyra oceanum filiam.

et eo cubitu usus est. Sed in ter-

uoneto opi coninge confestim

se uenit in equum. ne cognosci pos-

set. phillyra aut co-

cepit, peperitque

animal. cuius supe-

rior pars hominis

inferior uero eq. formam refere-

bat. Porro cum excreuisset, in

sylvas abiit, ibique herbarum natura

ac potentia edoctus, in præstemtis

simi medicamentis se

vide de his apud Calopirum

in Onomastic. Ctesio.

Sass
papi

if
mis

uare

San
us

Fl
iste

Me
sam

pus
Amy

thao
m

Me
sam

pus

Amy
thao

ris
fili

spiritus
di

minatione

filiis
Proe

ti
fuerit

instans

mibus
& or

re
medica

cura
uit

Finit hunc librum dominus Petrus
Gallandius nona Julij anni 1547.

G. S. L.

S

Hunc quartum librum Georgicon Vergilij incipit Dominus Petrus Calan
dius decima octava Julij. Anno 1547. D. W. G. Argumentum.

Proposit ultimum poem. distributio mis libro primo facta de apibus, in quo attentio
nem mouet domum promittit

P. Vergilii Maronis

GEORGICON LIBER

QVARTVS.

Admiranda tibi. Quia praes.

stantissima Rei publicae forma

ab apibus peti poterit. De

huius loci egregia amplifica

tione uide Macrobius lib.

Sexto capite Sexto.

Numina laeta. Cuius

libro quinto, capite duodeci

mo Vergilius ait hoc loco

per numina laeta significat

re ea quae nunc quendam

habent in laedendo aut in

uando, alias locum in au

gurijs propitijs significat

unde. in tonuit Laeta.

Principio. Quo loco se

des apibus statuenda sit

qua in re quinqz emineat

qua abesse debent, Ventos, pe

culum greges, fura, fura, eni

ta, serpentes, anes in

festas apibus, Quatuor qua

que, quae adesse debent, a qua

fontanarum, arbores, pontes

Saxa, et hortos propinquos

in quibus sit copia herbarum

odoriferarum, quibus singulis adduntur

Arist. Hist. ant. lib. 5. et 9. Arist. De Gen. ant. lib. 3.

Progne. Alludit ad fabulam quae describitur ab Ouidio, sextus etiam morphi: qua progne in hiru

linem mutata dicitur, postquam

bulae rpl. Finitim proceres coemunt, inberqz propinquos. Vltimae uero fabulae carmen sic

habet. Nomen Epeus Volucris facies armata uidetur. in fine sex n. Metam. Ouis

Protinus aërij mellis caelestia dona

Exequar: hanc etiā Mecēnas aspice partem.

Admiranda tibi leuium spectacula rerum, Mecoenati

Magnanimosque duces, totiusque ordine gentis

Mores, et studia, et populos, et praelia dicam.

Intenui labor, at tenuis non gloria, siquem

Numina laeta sinunt, auditque uocatus Apollo.

Principio sedes apibus statioque petenda,

Quod neque sit uentis aditus (nam pabula uenti

Ferre domum prohibent) neq; oves haedique petulci

Floribus insultent, aut errans bucula campo

Decutiat rorem, et surgenteis atterat herbas.

Ab sint et picti squalentia terga lacerti

Pinguibus a stabulis, meropesque, aliaeque uolucres,

Et manibus Progne pectus signata cruentis.

Omnia nam late uastant: ipsasque uolanteis

O referunt, dulcem nidis immitibus escam.

At liquidi fontes, et stagna uirentia musco

Ad sint, et tenuis fugiens per gramina riuus:

Palmaeque uestibulum, aut ingens oleaster obumbret:

Ut cum prima noui ducent examina reges

Vere suo, ludetque fauis emissa iuuentus,

Vicina inuitet decedere ripa calori:

Obuiaque hospitij teneat frondentibus arbor.

In medium

Qua dextera inde Columellam lib. 9.

Varronem, lib. 3. cap. 12. Et manibus

progne in hiru

linem mutata dicitur, postquam

bulae rpl. Finitim proceres coemunt, inberqz propinquos. Vltimae uero fabulae carmen sic

habet. Nomen Epeus Volucris facies armata uidetur. in fine sex n. Metam. Ouis

^{aqua} In medium, seu stabit iners, seu profluet humor,
^{aqua} Transuersas salices, & grandia coniice saxa:
 Pontibus ut crebris possint consistere, & alas
 Pandere ad aestiuum Solem, si fortè moranteis
 Sparsit, aut praeceps Neptuno immerferit Euris.

Hæc circum Casia uirides, & olentia latè
 Serpilla, & grauitè spirantis copia Thymbræ
 Floreat, irriguūque bibant uiolaria fontem.

3 Ipsa autem seu corticibus tibi suta cauatis,
 Seu lento fuerint aluearia uimine texta,
 Angustos habeant aditus: nam frigore mella
 Cogit hyems, eadēque calor liquefacta remittit.
 Vtraque uis apibus pariter metuenda: neque illæ
 Nequicquam in tectis certatim tenuia cera

Fucosque. Spiramenta linunt, fucosque & floribus oras
 Explet: collectūque hæc ipsa ad munera gluten;
 Et uisco & Phrygiæ seruant pice lentius Idæ.
 Sape etiam effossis (si uera est fama) latebris,
 Sub terra fodere larem: penitusque repertæ
 Pumicibusque cauis, exesæque arboris antro.

Tu tamen, & laui rimosa cubilia limo
 Vnge fouens circum, & raras super iniice frondes.
 Neu propius tectis taxum sine: neue rubenteis.

Pulsam hyemem. Vre foco caneros, altæ neu crede paludi:
 Aut ubi odor cœni grauis: aut ubi concava pulsu
 Saxa sonant, uocisque offensa resultat imago.

Quod superest, ubi pulsam hyemem Sol aureus egit
 Sub terras, calūque aestiua luce reclusit,
 Illæ continuò saltus syluæque peragrant:

Sub terris & illæ continuò saltus syluæque peragrant:
 in conuersa in hic ætas, illic hyeme, quod etiam lucretius
 exequitur. & trahit in argumentum pro putaleis aqua
 quæ æstat frigidiſſima est hyeme uero calidiſſima.

Hæc circum casia. Casia
 hoc in loco est nomen arbo
 ris aut herbae, non est casia
 fila qua medicantur. q
 corticem habet. Huc ad in rge
 Thymum, Cumilam, Satore
 gram, Origam, Haderam,
 Rorem, maximum, Melisso

Meliosophyllon. 20 —
Irriguūque. Nota. Hic

qui irrigat alius qui irrigat.
Vtraque uis apibus. Quod licet

utrumque, æquali modo men
 tuendum sit. tamē dissimilitu

nocet, nam calore liquefacta
 Acfluunt mella: quæ si fuerint

fouere frigore condurata, con
 constrictas apes interimunt.

Et laui. Id est, quod illa in
 mo labore perficiunt. tunc laui

unge rimosa cubilia circum,
 fouens, limo etiā raras frondes

Super iniice, quod id eo fit, ne
 uel limus crepet, uel canerent

aut sole penetret, aut frigore
Rubentes caneros. Ruben

tes autem quum ueniunt, no
 qui per naturā lucis sunt

coloris. — . . .

Trita melisphylla. ^{secum} Purpureosque metunt flores, & flumina libant
^{ex floribus} Summa leues: hinc nescio qua dulcedine lata
Melisphyllom. herba, quae ^{pro hylom} Progeniem nidosque fouent, hinc arte recentis
^{quodammodo si sim fusi mel tunc in de non funditur, imo} Excudunt ceras, & mella tenacia fingunt. ^{artificiose}
^{alueribus} Hinc ubi iam emissum caueis ad sidera caeli 4
^{pro uer fere m} Nare per aestatem liquidam suspexeris agmen,
Vergilius Melisphylla Obscuramque trahi uento mirabere nubem,
^{in tunc} ap. dixit. quae de herba uis ^{fontes} Contemplator, aquas dulcis, & frondea semper
^{dic. for} de plinij libro uicesi ^{aperget odores} Tecta petunt. huc tu iussos asperge sapes,
Trita Melisphylla, & Cerinthae ignobile gramen:
^{quod in tunc tulla sunt} ^{Ad eo quod simi} ^{lia sunt haem}
Tinnitusque cie, & Matris quate cymbala circum.
^{cyclis coeli, q}
^{bus cingitur ter}
^{ra, quae est}
^{matre Deorum}
^{naturali ratione uitas causa non creditur} Ipsae confident medicatis sedibus, ipsae
^{f. apes} Intima more suo sese in cunabula condent.
^{nisi apes} Sin autem ad pugnam exierint (nam saepe duobus
^{ubi quid miratur} ^{aperit} ^{ad uictoria pugna di non timore}
^{aperit} Regibus incessit magno discordia motu)
Cerinthae ignobile gramen. Continuoque animos uulgi, & trepidantia bello
^{belli} Corda licet longè praesciscere: nanque moranteis
^{colle for} Martius ille aris rauci canor increpat, & uox
^{for in manu in tunc se in alueribus} Auditur fractos sonitus imitata tubarum.
^{quod macis modum sita militum com mouent}
^{relax} Tum trepidae inter se coeunt, pennisque coruscant,
^{ad pugnam} Spiculaque exacuunt rostris, aptantque lacertos,
^{aperit} Et circa regem, atque ipsa ad praetoria densae
^{trouerunt} Miscentur, magnisque uocant clamoribus hostem.
^{ecce post plinias} Ergo ubi uer nactae sudum, camposque patenteis,
^{ex uerum} ^{fit con. ex. sit} Errumpunt portis, concurrunt, aethere in alto
^{strepitus} Fit sonitus, magnum mistae glomerantur in orbem:
^{in alij om fallit uiti tati fent, in uictam uoce apu oia} Praecipitesque cadunt: non densior aere grando,
^{conspicua} Nec de confusa tantum pluit ilice glandis.
^{pro uerum in ag m} Ipsi per medias acies, insignibus alis, 5
^{Ingenteis}

LIB. IIIL.

63

^{Maiores in exiguu regnabunt corpore mixtus}
Ingentis animos angusto in pectore uersant,
^{obstanti} Vsq̄ue adeò obmixi non cedere, dum grauis aut hos,
^{in fugam} Aut hos uersa fuga uictor dare terga subegit.
^{com motu} Hi motus animorum, atque hæc certamina tanta,
^{in placitu} Pulueris exigui iactu compressa quiescent.
^{reges} Verùm ubi ductores acie reuocaueris ambos:
^{pior} Deterior qui uisus, eum, ne prodigus obsit, ^{non in ellatam faciens sed to}
^{occide} Dede neci: melior uacua sine regnet in aula.
^{spem dunt huc} Alter erit maculis auro squalentibus ardens,
^{duum. Regu} (Nam duo sunt genera) hic melior, insignis & ore,
^{plurim} Et rutilis clarus squamis: ille horridus alter
^{quoniam expectat uictoria} Desidia, latamque trahens inglorius alium.
^{apum} Ut binæ regum facies, ita corpora plebis.
^{apud} Nanque aliæ turpes horrent, ceu puluere ab alto
^{in terra} Cum uenit, & terram sicco spuit ore uiator
^{de coelo} Aridus. elucent aliæ, & fulgore coruscant
^{similibus id est. auris habentes distincta corpora} Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis:
^{ad uictoria pectore} Hæc potior soboles: hinc celi tempore certo
^{defecuta} Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum
^{apud} Et liquida, & durum Bacchi domitura saporem.
^{cellulas mas} At cum incerta uolant, cæloque examina ludunt:
^{non in tantis} Contemnuntque fauos, & frigida tecta relinquunt:

^{In uolant.} Instabiles animos ludo prohibebis inani.

^{Non enim} Nec magnus prohibere labor: tu regibus alas

^{dicat illic id} Eripe: non illis quisquam cunctantibus altum

^{lum acutum} Ire iter, aut castris audebit uellere signa.

^{esse debere.} Inuitent croceis halantes floribus horti,

^{Hellepon} Et custos furum atque animum cum falce saligna

^{tiaci priapi} Hellepontiaci seruet tutela Priapi.

^{Non dicit Pri} Hellepontiaci seruet tutela Priapi.

^{apum illis esse debere.} Deum habere custodem. Hic aut Priapus fuit de Lempsace ciuitate Helleponti, de qua pulsus, propter uixilis membri magnitudinem, post in numerum duorum receptus, moruit mimen esse hortorum. Dicitur autem præesse hortis, propter eorum fecunditatem, nam cum alia terra semel crecet aliquid, horti nunquam sine fructu sunt.

Pulueris exigui iactu. Quia cum puluere uiderint, sperant tempestatem futuram, quæ ei proximum nocet.

Dulcia mella. Hoc epitheton dulce non hic superfluum est. Nam ideo dicit dulcia mella quia etiam sunt mella amara, uti corsicana.

Liquida. Sine sordibus. Nam quæ fluunt mala sunt.

Durum Bacchi domitura sa-

porem. Bene ait sapore durum. Quia maiores uina asperam, mellis dulce tunc temperabant.

Instabiles animos. Sua, idem inane uagandi licetia.

Altum pre iter. Aut inuadendo in altum uolare aut in bella procedere, & transire

translationem à militibus, qui in bellum processuri ducum præcepto signa tollunt, Nam apud

hæc signa non habent, sed signa dicit ipsum motum bel-

landi in tota se.

Apio. Apium herba folia habens petrosilino similia sed maiora, ex qua
fiebant apud antiquos coronae victoribus Jaci certaminis Romae. a ty dicunt
apium, quod aper uel hermetor 64 illius folia **GEORGICON**
diligens rusticus. ^{grace 64 dicitur.}

Et terrens festinare nem I pse thymum pinosque ferens de montibus altis
aduertere proram. Illa T ecta serat late circum, cui talia cura:

Alloquiam respicit qua est I pse labore manum duro terat, ipse feracis
usus in primo Georgicon. Ad Figat humo plantas, & amicos irriget imbres.

et primum loqe lito litoris ora: Atque equidem, extremo ni iam sub fine laborum
sicut in primo Georgicon. Vela traham, & terris festinem aduertere proram:

de secundo Georgicon, vela que uolans da uela patenti Ornaret, canerem, biferique rosaria Pæsti:

Rosaria pæsti. Pæstum, Quoque modo potis gauderent intyba riuis,
opidum Lucanie, rosaria abunda Et uirides apio ripe, tortusque per herbam

tissimū, ubi ob coeli clementia C resceret in uentrem cucumis: nec sero comantem
tiam, bis in anno producebantur Narcissum, aut flexi tacuissim uimen acanthi,

fecutus Moio scilicet & septēbri. P allentēque hederas, & amantes littora myrtos.
Huius moenia prope mare, magni Nanque sub Oebalia memini me turribus altis,

spacij adhuc integra uidentur, Quā niger humectat flauentia culta Galesus,
altitudine & latitudine miramur C orycium uidisse senem, cui pauca relictū

da, a Thuscis conditum, possi I ugera ruris erant, nec fertilis illa iuuentis,
domum dixerunt & eius finem N ec pecori opportuna seges, nec commoda Baccho:

possidio matrem, Postea Romam H ic rarum tamen in dumis holus, albāque circum
mixtis colonis ampliauerunt ut ait Strabo. L ilia, uerbenaque premens, uescumque papauer,

P allentēque hederas. Dicit R egum aequabat opes animis: seraque reuertens
se, nisi ad finem Georgicon N octe domum, dapibus mensas onerabat inemptis.

festinaret, etiam hortorum P rimus uere rosam, atque autumno carpere poma.
rationem, & herbarum cultū E t cum tristis hyems etiam nunc frigore saxa

adhuc scriptum fuisse. R umperet, & glacie cursus frenaret aquarum,
Galesus. Fluvius Calabriae qui I lle comam mollis iam tum tondebat acanthi,

intra Tarentinam emittit A estatem increpitans seram, Zephyrosque moranteis.
latam labitur, in qua se hortos E rgo apibus fætis idem, atque examine multo

optimos uidisse com memorat P rimus abundare, & spumantia cogere pressis
Oebalia autem tuxer ait, quas N on lacu nec deu bello attrahat

condiderant ij qui de Oebalia uenerant Mella Vnus enim et
Athenienses. & inopiam timentes uxorū, praeceperunt ut uirgines cum quibus uirgines
conturbarent: quo facto, quum uictoriam fauener de in certis parentibus nati erant
bestarent originem suam, (nam partheniate id est deu regimō nati, apella

bantur.) Duce palento octauo ab Hercule nauigij profecti uenerunt ad
opidum Calabriae quod Tiaras Hestiam filius condiderat, & id auctum habitauerunt.

Corycium.

Corycus ciui

tas est & mons

in Cilicia in quo

antium illud

famosum, peno

ab omnibus ce

lobratum; &

hic por transi

tum tangit

historiam me

moratam a

Suetonio. Pom

porus enim u

ctis piratis cili

cibus, partim

ibidem, par

tim in Graecia

partim in Cala

bria agros de

dit. Sueton.

Cui pauca

quis enim no

spemneret agrū

nulli rei aptū,

non uilibus,

aut frumentis

uel pascuis.

LIB. IIII.

65

Sola com. Mella fauis: illi tilia, atque uberrima pinus:
Plato in libro de Republica Quotque in flore nouo pomis se fertilis arbor
 Induerat, totidem Autumno matura tenebat.
scripsit. anno vi reipublice Ille etiam seras in uersum distulit ulmos,
 E. duramque pyrum, & spinos iam pruna ferentis,
 nihil esse praeterquamque ministrantem platanum potantibus umbras.
 ponendum. Verum haec ipse equidem spatius exclusus iniquis
omnes praeter Praetereo, atque alijs post commemoranda relinquo.
troua & uxo Nunc age naturas apibus, quas Iuppiter ipse
res et liberos Addidit, expediam: pro qua mercede canoros
 ita nos tamque Curetum sonitus, crepitantiæque æra secuta,
 communis haec Dictæo celi regem pauere sub antro.
base, de base, ut e hauri tar Solæ communeis natos, consortia tecta.
sit, non libi, do confusa Urbis habent, magnisque agitant sub legibus æuum:
 Et patriam solæ, & certos nouere penates:
Quod praeter Venturæque hyemis memores, æstate laborem
ptum nulla Experiuntur, & in medium quæsitæ reponunt.
omimal, de Næque aliæ uictu inuigilant, & fœdere pacto
citæ praeter Exercentur agris: pars intra septa domorum
aper seruare Narcissi lachrymam, & lentum de cortice gluten
potuisse Prima fauis ponunt fundamina, deinde tenaces
 Narcissi lachrymam suspendunt ceras, aliæ spem gentis adultos
chrymam Educunt fetus: aliæ purissima mella
Alludit ad Stipant, & liquido distendunt nectare cellas.
fabulam quæ de puo xois Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti,
tonnex sus in florem Inque uicem speculantur aquas, & nubila cæli:
 Aut onera accipiunt uenientum, aut agmine facto
Primæ Ignauum fucus pecus a præsepibus arcent.
Grecæ cop Feruet opus: redolentque thymo fragrantia mella.

illi tilia atque uberrima
 pinus. illi scilicet uberrima
 Nam per naturam & tilia
 pinus steriles esse dicant
 Et spinos iam pruna ferentis
 Prunorum arborum spinus uo
 catum, genere masculino, na
 sentes, has spinas dicimus.
 Verum haec ipse equidem.
 Dicit se ex carminis prem
 tate costructum, hortor plei
 miur non posse describere.
 Pro qua mercede. Sola enim
 commune nator habet. Nā ut
 Donatur dicit, tragicum est et
 ultra carmē georgicum, si accipi
 amur Pro quo qua mercede, ex clama
 tionem uso, ut sit, pro qua tanta hoc
 mercede fecerunt. scilicet ut Jov
 em alerent, quem Ops Saturni
 uxor, Cretebus, Corybantiibus &
 fideis Dactylis custodiendum
 dedit in monte crete Dictæo,
 ne enim Saturnus consumeret
 ut filios omnes. Quod adeo fin
 gitur quia Saturnus, tempore
 Deo est quæ in seculo
 uuntur in æternum; tunc illa
 que aper aris somni sequitur
 Jovem melle aluisse dicuntur
 pro qua re eis postea præstitit
 Iuppiter ut haberent liberos
 sine ullo comanti tunc cohibere

modis uocant duriores uera, quæ mixto ferio potest frangi, quam colligunt
 de gummi arborum & de xais lapidibus. Ignauum fucus. Fucus est
 secundum Amyliū, maior apud, ciabron minor: dicitur eo quod sit apibus noc
 cens quod cum ipse nihil gignat, aliena consumit.

Ac ueluti. J. Comparat
Similitudine, apes cum gi-
gantibus, fulmen Jovis
audientibus, & metaphora
à re militari & nautica
sumptis, earum officia
describit. Eundem

In hoc loco, paucis in-
mutatis repetiit septimo
libro Aeneid: Septima
nos orbibus orbes impediunt
alij uentoque follibus auras.
Accipiunt redduntque &c.

Et libro octavo causas per
atque effectus fulminis ex-
pressit, ubi & nomina cyclo-
pum, ad rei naturam alludens
addidit. Terra operiebant
nascentes cyclopes in antro, B-
terque Steropesque & nudus
membra pyracmon.

Cecropias matris apes &c.
Ab hymeto Atticae monte
ubi maxima copia optimi mellis
& apu. Apes Atticae, apes hymetiae
et apes Cecropiae à Cecrope
duce Atheniensium dictae sunt
ut hyblae ab hybla creata Unde in peonibium abiit, Mel att., In Venerem
cum & mel hymeticum, de rebus sua uissimis. Illam adeo. Procreari apes ex floribus
quibus incubando, producant primum uermiculus, ex quibus apes, quae singulari inuener-
tione & observatione Regem suum persequantur, ex quo colligitur in animis apum in-
esse quendam diuinitatem.

Ac ueluti lentis Cyclopes fulmina massis
Cum properant, alij taurinis follibus auras
Accipiunt, redduntque: alij stridentia tingunt
Aera laculgemit impositis incudibus Aetnae:

Illi inter sese magna ui brachia tollunt
In numerum, uersantque tenaci forcipe ferrum:
Non aliter (si parua licet componere magnis)

Cecropias innatus apes amor urget habendi,
Munere quaque suo grandaevis oppida curae,
Et munire fauos, & daedala fingere tecta:
At fesse multa referunt se nocte minores,
Cura thymo plena, pascuntur & arbuta passim,
Et glaucas salices, casiamque, crocumque rubentem,
Et pinguem tiliam, & ferrugineos hyacinthos.

Omnibus una quies operum: labor omnibus unus.
Manè ruunt portis: nusquam mora: rursus easdem
Vesper ubi è pastu tandem decedere campis
Admonuit, tum tecta petunt, tum corpora curant.

Fit sonitus: mussantque oras & limina circum.
Post ubi iam thalamis se composuere, siletur
In noctem, fessosque sopor suus occupat artus.
Nec uero à stabulis pluuia impendente recedunt
Longius, aut credunt celo aduentantibus Euris:

Sed circum tutae sub moenibus urbis aquantur:
Excursusque breueis tentant: & saepe lapillos,
Ut cymbae instabiles fluctu iactante saburram,
Tollunt: his sese per inania nubila librant.

Illum adeo placuisse apibus mirabere morem,
Quod nec concubitu indulgent, nec corpora segnes
Unde in peonibium abiit, Mel att., In Venerem
cum & mel hymeticum, de rebus sua uissimis. Illam adeo. Procreari apes ex floribus
quibus incubando, producant primum uermiculus, ex quibus apes, quae singulari inuener-
tione & observatione Regem suum persequantur, ex quo colligitur in animis apum in-
esse quendam diuinitatem.

Aquantur.)
Aquari est
aquam hauri
riri et se
aqua reficere.

Saburram.
Saburra are-
na est & tor-
ra grauis

& omnis quo
stabiliores
redduntur
manes, contra
temperatam.

Librant.)
Librare hoc
loco significat
pondere se ip-
sum, grauius

reddere, alias
aqualiter
dimiditare,
aquare, expe-
dere, trutinare.

examinare.

LIB. IIII.

67

in uenirem solunt
In Venerem solunt, aut fœtus nixibus edunt:
Verum ipsæ e folijs natos & suauibus herbis,
O re legunt: ipsæ regem, paruosque Quirites
Sufficiunt: aulâsque & cœrea regna refingunt.
Sæpe etiam duris errando in cotibus alas
Attrituere, ultrôque animam sub fasce dedere:
Tantus amor florum, & generandi gloria mellis.
Ergo ipsas quauis angusti terminus æui
Excipiat (neque enim plus septima ducitur ætas)
At genus immortale manet, multosque per annos
Stat fortuna domus, & aui numerantur auorum.

præterea regem non sic Aegyptus, & ingens
Præterea regem non sic Aegyptus, & ingens
Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes
Obseruant: rege incolumi, mens omnibus una est:
Amisso, rupere fidem, constructâque mella
Diripuerunt ipsæ, & crates soluere fauorum.
Ille operum custos: illum admirantur, & omnes
Circumstant fremitu denso, stipantque frequentes:
Et sæpe attollunt humeris, & corpora bello
Obiectant, pulchrâque petunt per uulnera mortem.
His quidam signis, atque hæc exempla secuti,
Esse apibus partem diuinæ mentis, & haustus

Deum. A ethereos dixere: Deum nanque ire per omneis
A ethereos dixere: Deum nanque ire per omneis
Alic locus sex Terrasque, tractusque maris, cælumque profundum.
Hinc pecudes, armenta, uiros, genus omne ferarum,
Quenque sibi tenuis nascentem arcessere uitas.
Sicilicet huc reddi deinde, ac resoluta referri
Omnia: nec morti esse locum, sed uia uolare
Sideris in numerum, atque alto succedere cælo.

Immo, ac terras, camposque liquentes: 24

E ij

In uenirem solunt. Quia
Otia sitollas. perierit cui
pidem arcus. Ouidius.
Ipse Regem. Qui statim pe-
rior. non uerminulus nasci-
tur, ut ait Arist. lib. 9. anim.

Paruosque Quirites. Non ali-
quam Romani liberorū nepo-
tes quos appellant Quirites.

Præterea regem. Enumerat
nationes quæ addictæ regibus,
eos semper præcipua uenera-
tione honorati sunt.

Aut Medus Hydaspes.

Hydasper magnus flumens
dictus ab Hydaspe antiquissimo

Medorum rege, qui per parthos
& Medos fluit in Indiam ex-
tenditur; uel Medus

Hydasper dicitur, quia, ut ait
probus, Medi, alexandro du-
ce, per eum in dor suben-
gerunt. Vid. Onom. Cæs.

His quidam. Locis de
immortalitate animarum,
& origine & diuinitate quæ
in apibus colligit, his signis,
quod sine robore ueneris ge-
neris sum conseruot & præ-
cipua ueneratio Regis colunt.

Si quando. ^{alapis sacros, quibus utitur ad sacrificia} Do castrandis ^{augustam} Si quando sedem ^{augustam}, servatâque mella ^{Diocum in mortaliu}
 atque is, quoties & quo ^{haustu} T hesauris relines, prius ^{haustu} sparsus aquarum ^{aspersus}
 modo mel eximen- ^{haustu} ^{Ore} Ore foue, fumosque manu prætende sequaces. ^{apertis}
 dum sit et quibus ^{Ore} Bis gravidos cogunt fœtus, duo tempora messis, ^{apertis}
 modis vitis medendum. ^{Ore} Taygete simul os terris ostendit honestum ^{apertis}
 Sparsum aquarum. ^{Ore} Pleias, & Oceani spretos pede reppulit amnes: ^{apertis}
 Qua statim imitans pluuiam ^{Ore} A ut eadem sidus fugiens ubi Piscis aquosi, ^{apertis}
 exuntes & aper asperge, ut ^{Ore} Tristior hyernas cælo descendit in undas. ^{apertis}
 conglobentur & ne aberrent. ^{Ore} Illis ira modum supra est, læsæque uenenum ^{apertis}
 Taygete simul. ^{Ore} A ffixa in uenis, animasque in uulnere ponunt. ^{apertis}
 mum tempus in exorta Vergi- ^{Ore} Morsibus inspirant, & spicula cæca relinquunt ^{apertis}
 lium, circa nonas May. ^{Ore} Sin duram metues hyemem, parcesque futuro, ^{apertis}
 totum uero in eam dem occa- ^{Ore} Contusosque animos, & res miserabere fractas ^{apertis}
 su, circa 13 dat Nouemb. ^{Ore} A t suffire thymo, cerasque recidere manes ^{apertis}
 ro lib. 3. Columella lib. 9. tertiu- ^{Ore} Quis dubitet? nam sepe fauos ignotus adedit ^{apertis}
 tempus mellis colligendi ad, ^{Ore} Stellio, & lucifugis congesta cubilia blattis, ^{apertis}
 inungunt, æstate exacta, an ^{Ore} I mmunisque sedens aliena ad pabula fucus, ^{apertis}
 tequum totur æcturur exorta ^{Ore} A ut asper crabro imparibus se immiscuit armis, ^{apertis}
 Animasq; in uulnere ponunt ^{Ore} A ut ^{durum} tinea genus, aut inuisa Minerva ^{apertis}
 Nempe si ad aculeum in- ^{Ore} Laxos in foribus suspendit aranea casses. ^{apertis}
 testina accedant. ^{Ore} Quo magis exhaustæ fuerint, hoc acrius omnes ^{apertis}
 Sin duram. ^{Ore} Incumbent generis lapsi sarcire ruinas, ^{apertis}
 fame laborantibus succurrendum ^{Ore} Complebuntque foros, & floribus horrea texent. ^{apertis}
 Parcesq; futuro. ^{Ore} Si uero (quoniam casus apibus quoque nostros ^{apertis}
 da est ad minimu decima aut ^{Ore} Vita tulit) tristi languebunt corpora morbo: ^{apertis}
 duodecima pars mellis. ^{Ore} Quod iam non dubijs poteris cognoscere signis: ^{apertis}
 Stellio. ^{Ore} Continuo est agris alius color: horrida uultum ^{apertis}
 quinto libro Metamorpho- ^{Ore} Deformat macies: tum corpora luce carentum ^{apertis}
 si = Aptumque coloris nome- ^{Ore} Exportant tectis, & tristia funera ducunt: ^{apertis}
 habet varijs stellatis corpora cunctis ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 Stellio. ^{Ore} Aut asper crabro. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 in secti genus, manibus apibus, ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 & ne spis, ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 inuabit. ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 si. ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 A nndir ad fabulam, qua dicam ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 rij, in etiam in araneam mutatam, quam de scabris uitijs, ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 Est Alius color. ^{Ore} Si uero. ^{quo} pacto subire me ^{apertis}
 puluer in ore contacte

LIB. IIII.

69

^{animum despondentes} Aut illæ pedibus ^{complicatis ad fores} connexæ ad limina pendent:

Aut intus clausis cunctantur in ædibus omnes,

Ignauæque fame, & contracto frigore pigre.

Tum sonus auditur grauior, tractimque susurrant:

Frigidus ut quondam syluis immurmurat Auster,

Vt mare sollicitum stridet refluentibus undis,

Aestuât ut clausis rapidus fornacibus ignis.

Hic iam Galbaneos suadebo incendere odores,

Mellæque arundineis inferre canalibus, ultro

Hortantem, & fessas ad pabula nota uocantem.

Proderit & tunsum Gallæ admiscere saporem,

Arenteisque Rosas, aut igni pingua multo

Defruta, uel Psythia passos de uite racemos,

Cecropiumq; Thymum, & graueolentia Centaurea.

Est etiam flos in pratis, cui nomen Amello

Fecere agricolæ, facilis quærentibus herba:

Nanque uno ingentem tollit de cespite syluam,

Aureus ipse, sed in folijs, quæ plurima circum

Funduntur, uiolæ subluce purpura nigra.

Sæpe Deum nexis ornatæ torquibus aræ.

Asper in ore sapor, tonsis in uallibus illum

Pastores, & curua legunt prope flumina Mella.

Huius odorato radices incoque Baccho:

Pabulaque in foribus plenis appone canistris.

Sed si quem proles subito defecerit omnis,

Nec genus unde nouæ stirpis reuocetur, habebit:

Tempus & Arcadij memoranda inuenta magistri

Pandere, quoque modo cæsis iam sæpe iuuentis

Insyncerus apes tulerit crudor, altius omnem

regna nauit & usum mellis docuit.

E iij

Hic iam Galbaneos. Remo-

dia & expuere utique xax dca,

TE THUA, tmm a medita menii

ti, tmm a cibo. —

Galbaneos. Galbanum, li-

quor est, ut resina, fluxus

ex arboribus ut e ferula.

Vel psythia. Genus et

quædam inter præstantissimæ

de qua secundo Georgicon

= Et passio psythia villosa.

Graueolentia centaurea.

Duplex centaureum est nom-

pe centaureum Maius & centau-

centaureum minus quæ herba

etiam chysonia appellatur, quæ

etiam chiron centaureus.

Cui nomen amello. Ameli-

lus, uel amellum herba, apud

Nullum aut horem reperies nisi

hoc loco & apud Solanum

nam, sic dicta uidetur a

Mella flumio in gallia cisalpina

eius regionis proprio.

Sed si quem. Quomodo

reparanda sint apes, ubi de-

siquidem fecerint nempe

ex putrefacto uiculi sanguine

ne: quam ad rem, de Ari-

stæ fabulam aduocat.

Facilis quærentibus. 20.

Egregia herba descriptio.

nam dicit ubi creet, quid

possit & qualis sit.

Nam qua Pellaei gens.

Gens canopi, Agitij sunt

A Canopo mbe non procul
ab Alexandria, quam ideo

Pellaeam vocat a Pella Mace

donia, unde Pellaeus Alexander

Stagnantem Nilum. Stagna

tem id est, effusum per totam

Egyptum, & tam stagna

facientem, diebus quadraginta

circa ortum caniculae

Annis deuexus ab Indis.

Exiguus primū, atque ipsos contractus ad usus

Amnis deuexus ab Indis. Eligitur locus: hunc angustique imbrice tecti,

Veteres crediderunt ab India

Parietibusque premunt arctis: & quattuor addunt,

Quattuor a nentis obliqua luce fenestras.

Tum vitulus bima curuans iam cornua fronte

Quaeritur: huic geminae nares, & spiritus oris

Multa reluctanti obstruitur: plagisque perempto

Tunsa per integram soluuntur viscera pellem.

Sic positum in clauso linqunt, & ramea costis

Subiiciunt fragmenta, thymum, casiasque recenteis.

Hoc geritur Zephyris primū impellentibus undas,

Ante nouis rubeant quam prata coloribus: ante

Garrula quam tignis nidum suspendat hirundo.

Interea teneris tepesfactus in ossibus humor

Aestuatur, & uisenda modis animalia miris.

Trunca pedum primū, mox & stridentia pennis

Miscetur, tenuem magis ac magis aera carpunt.

Donec, ut aestiuus effusus nubibus imber,

Erupere: aut ut neruo pulsante sagitta,

Primal eues ineunt si quando praelia Parthi.

Quis

Expeditam prima repetens ab origine famam.

Nam qua Pellaei gens fortunata Canopi.

Accolit effuso stagnantem flumine Nilum,

Et circum pictis uebitur sua rura phaselis,

Quaque pharetrat & uicinia Persidis urget,

Et uiridem Aegyptum nigra fecundat arena,

Et diuersa ruens septem discurret in ora,

Vsque coloratis amnis deuexus ab Indis,

Omnis in hac certam regio iacit arte salutem.

Exiguus primū, atque ipsos contractus ad usus

Eligitur locus: hunc angustique imbrice tecti,

Parietibusque premunt arctis: & quattuor addunt,

Quattuor a nentis obliqua luce fenestras.

Tum vitulus bima curuans iam cornua fronte

Quaeritur: huic geminae nares, & spiritus oris

Multa reluctanti obstruitur: plagisque perempto

Tunsa per integram soluuntur viscera pellem.

Sic positum in clauso linqunt, & ramea costis

Subiiciunt fragmenta, thymum, casiasque recenteis.

Hoc geritur Zephyris primū impellentibus undas,

Ante nouis rubeant quam prata coloribus: ante

Garrula quam tignis nidum suspendat hirundo.

Interea teneris tepesfactus in ossibus humor

Aestuatur, & uisenda modis animalia miris.

Trunca pedum primū, mox & stridentia pennis

Miscetur, tenuem magis ac magis aera carpunt.

Donec, ut aestiuus effusus nubibus imber,

Erupere: aut ut neruo pulsante sagitta,

Primal eues ineunt si quando praelia Parthi.

Quis

Ab extremis partibus
egypti totam
Egyptum describit

reparata dant
ad primum primum. quia sec.
quatuor sunt
in trachum
propterea in
inundatione

Xamea.)
Hac enim
ad inuam
propterea
facta
nem et agi
bus sunt gra
tissima

magis
in diu

perfi

Quis

Cymodocēq;). Cymodocē, nymp̄ha, oceani & tethyos
 filia, uel. Nerei & Doridis filia dicta quasi fluctuum
 susceptiva. De Cydippeq;). Acontius inuenit ex Cea insula
 in Delum ad Diana sacra profectus, in amorem Cydipper;
 nobilis puella exarsit. sed cum eadem potiri non posset,
 nouam fraudem commentus, in pomo hoc uersus scripsit, Tuo
 tibi sume, per mystica sacra Dianę, Me tibi venturum comitē,
Sponsūq; futurum; Hoc pomum iecit Acontius in sinum Cydip-
 per, qua uersus legens irruit imprudens, illi morbo etiam mor-
 bo coacta est. Sic dicta ab equorum gloria re: Cliq;).
 Cliona est misarum a gloria seu celebritate rerum, quas canit,
 sit dicta, uel, quod poetis gloria a compositis libris nascatur.
Ephyre). Ephyra nymp̄ha oceani & Tethyos filia, a laude
 nomen habens. Opis). Opis, huius opis, nymp̄ha, Dianę comes,
 de qua & Vergilius libro undecimo Æneidos, Velocem interea
 sup̄uenis in sedibus Opim. Caompellat. re: a cura dicta est.
Asia). Asia nymp̄ha est Oceani & Tethyos filia, Asopis
 Asopis coniunx. dicta est a limo. Deiopeia). Deiope-
 ia, nomen nymp̄hæ est de qua etiam Vergilius libro primo
Æneidos, Sunt mihi bis septem præstanti corpore nymp̄hæ: Qua-
 rum, qua forma pulcherrima, Deiopeiam Commubio iungā
 stabili, propriamq; dicabo. re. — . . . — .

Et Beroe soror.) Jupiter cum Semelen Cadmi filiam, amaret, cum ea concubuit, inde cum facta esset pregnant, Juno pellicem ulcisci statuit, sumpta itaque forma Beroes, Epidauriae, matris Semeler, amili gressu eam adiens, gressu, perquisivit num a Jone diligeretur, cui respondit, arbitrari se diligi, - Tum Juno: non poter, mi filia, nisi uno modo cognoscere, scilicet interposito Stygio iuramento, promittat eo pacto tecum coniungi quo Junoni iungitur, Semele ergo ex periclitae, auda, per blanditias manus ab eo petijt, nullo addito nomine, Eligere eam, quicquid uelit, Jupiter iubet, iuratque per Stygiam paludem, daturum quicquid poposcerit, petijt illa ut talem se exhibeat, qualis solet cum Juncione contumbrere, Angerunt Jupiter. & ut firma iuramento satisfaceret, accepto ~~fulmine~~ fulmine in faustum murem illam a Junone amantem interimit, atque infantem ^{Bachm} mator, ^{utero} ~~notum~~ ex eodem, suo funeri ~~imposuit~~ ^{imposuit} & ubi accessit idoneum ^{Baccho} ~~pat~~ partui tempus, more gravida matris emixus est, unde Bimater & bis genitus ^{Baccho} ~~dictus~~ ^{Bachm} est. Hunc primum matertera eius Jno, clam nutavit, & post modum nymphis tradidit, quae etiam ei alimenta dederunt. Habuit item solum alumnum qui a rusticis captus, a Myda est Bacho restitutus. z. vide in Dictione Bacchus

Cetera vocabula non funem.

Pastor Aristaeus. Ar istaeus fuit apollinis ex cyrene, filia Penei regis arcadiæ, filius. Ma-
decide in arcadia regnavit & hic primus apu & molituru lactisq. coagulum de mōstravit. in sum q. o. lōi
creata p. huiusma invenit. Aristaeus amore Erydior uxoris d. x. huius m. consue. eam vitare voluit. illa uox
fugiens, a serpente est. **L I B. I I I I.** occisa. in cuius 7^e ultionem, nymphe omnes

aper p. x. d. d. **Quis deus hanc Musæ, quis nobis extudit artem?**

Quir Deus. No. p. d.

ram, quapro. **Vnde noua ingressus hominum experientia cepit?**

o. x. u. h. ad sequentem

pta. matris an. **Pastor Aristaeus fugiens Peneia Tempe, 15.**

fabulam per interrogatio-

rum in p. l. a. i. **A missis (ut fama) apibus morboque, fameque,**

nem Musarum ad maiore

Prota adorati. **Tristis ad extremi sacrum caput adstitit amnis,**

ro. i. in tōtio nōm.

in. E. p. l. e. d. u. p. d. u. x. i. t. **Multa querens, atque affatus hac uoce parentem:**

Pastor Aristaeus.

am edoct. **En Mater Cyrene, mater, quæ gurgitis huius**

Macrobius libro quī-

tydior sacri. **ma tenes: quid me præclara stirpe deorum**

to capite sex to. allegans

fi. c. i. s. p. l. a. c. a. r. e. i. n. i. **(Si modò, quæ phibes, pater est Thymbræus Apollo)**

hum. locū ostēdi-

si. q. u. o. d. m. f. a. c. i. o. **Inuisum fatis genuisti: aut quò tibi nostri**

dens Vergiliū am-

tauror. q. r. h. u. i. d. i. u. m. **Pulsus amor? quid me cælum sperare iubebas?**

na atque fucata

in. n. e. c. a. s. m. e. n. t. **En etiam hunc ipsum uitæ mortalis honorem,**

narratione librum

taur. 2. e. i. n. **Quem mihi uix frugum & pecudum custodia solers**

sum. cladi uoluisse.

quasi. d. i. a. t. t. a. m. **Omnia tentanti extuderat, te matre relinquo.**

Sacrum caput. Quia uen-

in. cor. l. u. m. **Quin age & ipsa manu felices erue syluas:**

tores nūmen. et. crede. bant. in.

sp. e. i. m. **Er stabulis inimicum ignem, atque interfice messes:**

esse fluminibus, & quare & de-

Xanthoq. **Vre sata, & ualidam in uites molire bipennem:**

os, deasq. i. s. t. e. i. b. u. s. b. a. n. t.

Xantho m. **Tanta meæ si te ceperunt tædia laudis.**

Mater Cyrene, mater. Repe-

fi. u. e. x. m. p. h. i. **At mater sonitum thalamo sub fluminis alti**

titio est, quæ habet aliqd.

Oceani & the. **Sensit. eam circum Milesia uellera Nymphæ**

exprobratorium & in o-

thyor. f. i. t. i. a. **Carpebant, hyali saturo fucata colore,**

uidio sim.

Spio q. 2. **Drymoque, Xanthoque, Ligæaque, Phyllodoceque,**

Cum age. Per m. i. s. c. i. o. f. i. g. u. r. a. t. a.

Spio nym. **Cæsariem effusa nitidam per candida colla.**

rata, quæ similes sumus m-

pha. Nerei. **Nesæe, Spioque, Thaliaque, Cymodoceque,**

perantibus, plena inuidie.

&. Corides. **Cydippeque, & flaua Lycorias, altera uirgo,**

Drymoque. Macro-

filia sicape. **Altera tum primos Lucinæ experta labores,**

bius libro quinto capite

pella. ta. a. p. o. **Clioque & Beroë soror, Oceanitides ambæ,**

decimo septimo hunc locū

lun. c. i. r. m. a. x. i. m. **Ambæ dyro, pictis incinctæ pellibus ambæ,**

ei tans, docet uergiliū, non so-

in. q. u. i. b. m. i. m. **Atque Ephyræ, atque Opis, & Asia Deiopeia.**

lum delectatum fuisse, gratis

phæ. h. a. b. i. t. a. r. e. **E iij longe à**

uocabulis. sed & inflexione.

dicunt. **Thalia.**

Mater cyrene. Cyrene, fi-

Tradunt. **Ambæ dyro, pictis incinctæ pellibus ambæ,**

lia fuit Penei Regis arcadia qua-

hunc a. p. o. e. i. n. **Atque Ephyræ, atque Opis, & Asia Deiopeia.**

Rapiuit apollo & monte Pelio

Catina uibe compressam, metu fumo uis optasse ut sibi torra

in Affricam, quæ uenit

achisceret & ita factum esse sed cum tempus maturitatis in finitū

filios suscepit quatuor, Aristæū,

quor aluo illa gestauerat, aduenit, rursus torra in asce, d. x. x. x.

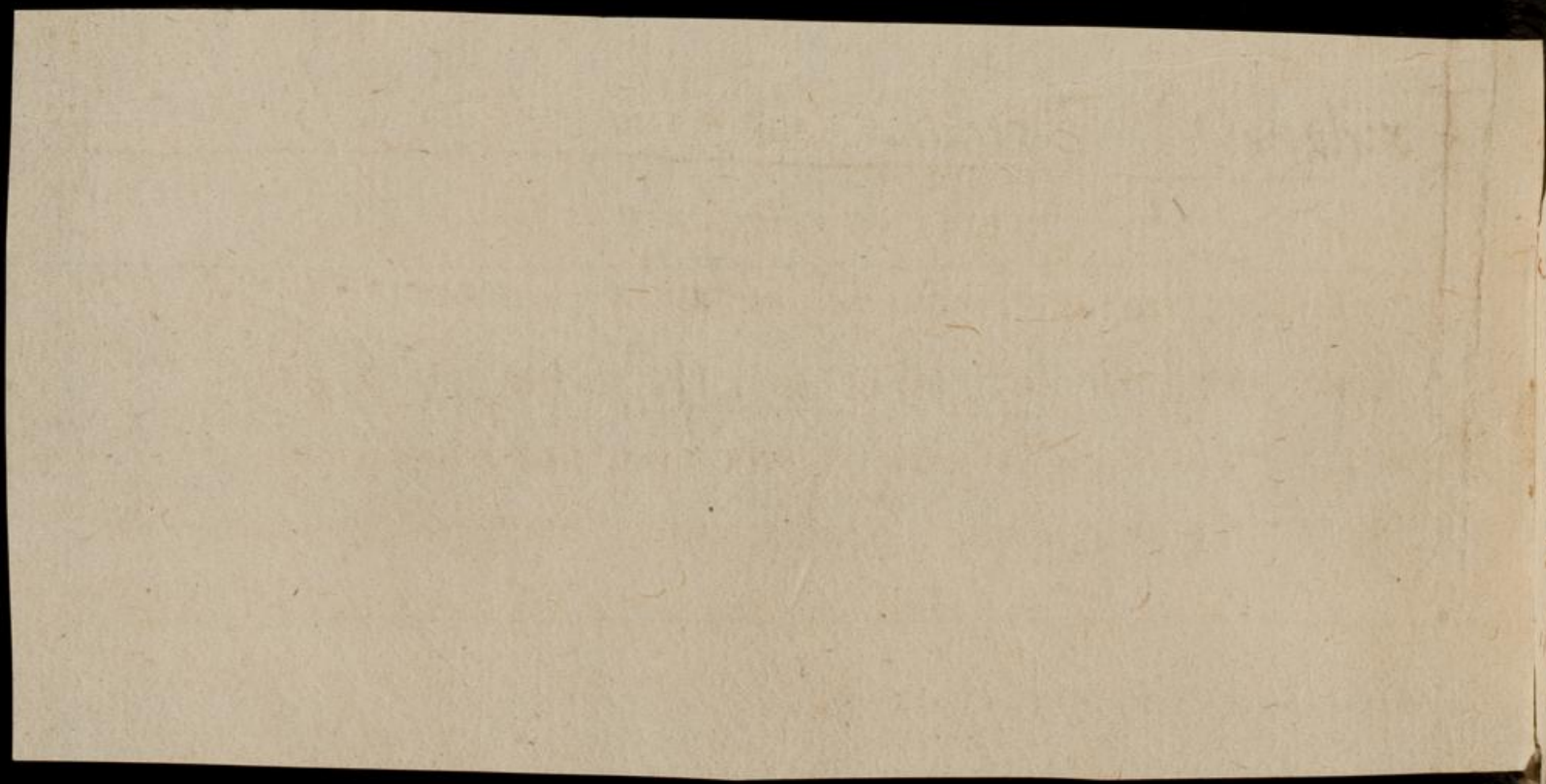
Nonnum, Antea & argum.

duorq. infanter de aluo nymphæ progreffus, emersisse appellatosq. fuisse palicor.

Arcthusa). Noxos & Doidis filia Elidis nymphae & Diana comes, hanc cum alpheus mēdam conspexit
et adeo eius amore exarsit, ut statim eam obtinere noluerit: illa autē fugiens, Diana anxio huius inuoca-
uit, quā illi miserta in fonte sui nō 72 mutauit. **G E O R G I C O** Nemo autē cum suis misere uellet
alpheus a terra absorpta in ortygia insulam, deinde in Syon. Nympha, quae a pulcherrima dicitur, illam dolatam
Narrabat marem). Allu- Et tandem positus uelox Arethusa sagittis.
dit ad com munem fixorem Inter quas curam Clymene narrabat inanem
& coecitatem adulterarum. Vulcani, Martisque dolos, & dulcia furti:
Clymene). Oceanum & The- A tque Chao densos diuum numerabat amores.
thyos filia fabetuxor, fuitq; Carmine quo capta, dum fuis molli pensa
mater phaeontis, quae quā Deuoluunt, iterum maternas impulit aures
forma ualeret. Soli placuit, in Luctus Aristaei: uitreisque sedilibus omnes
cuius concubitus nemis, ex ea Obstupere: sed ante alias Arethusa sorores.
phaeontem & saxores peperit, Prospiciens summa flauum caput extulit unda:
S ab audiendo dicta. Et procul: O gemitu non frustra exterrita tanto
Vulcani martisque dolor). Cyrene soror, ipse tibi tua maxima cura
Vulcanus fuit filius Iouis & Tristis Aristaeus Penei genitoris ad undam
Iunonis, qui a parentibus obde- Stat lachrymans, & te crudelem nomine dicit.
formitatem, coelo deiectus est H uic percussa noua mentem formidine mater,
in Lemnum insulam, ubi ab Eu- Duc age, duc ad nos: fas illi limina diuum
xionem Oceanii filia, & Thedite Tangere, ait: simul alta iubet discedere late
mititur est, ea autem ruina Flumina, quā iuuenis gressus inferret; at illum
na decidit de coelo, claudus fa- Curuata in montis faciem circumstetit unda,
tus est, Officinam habere fort- Accepitque sinu uasto, misitque sub amnem.
in Lemno una cum cyclopi- I amque domum mirans genitricis, & humida regna,
ministis, fingitur faber Deo- S peluncisque lacus clausos, lucosque sonantes,
quia fori fulmina & Dijs ar- I bat: & ingenti motu stupefactus aquarum,
ma contra diuantes fabri can- Omnia sub magna labentia flumina terra
nec tamen admissus est ad S pectabat diuersa locis, Phasimque, Lycumque,
mensam Deorum, quin etia- Et caput unde altus primum se erumpit Enipeus,
cum Alinoria nuptias expetis- V nde pater Tyberinus, & unde Aniena fluenta,
set, repulsum passus est, unde S axosumque sonans Hypanis, Mysusque Caicus,
Vergilius Ecloga 4. Nec deo Et gemina auratus taurino cornua uultu
hunc mensa. Qua nec dignata Eridanus, quo non alius per pingua culta
ubi huius. Aliam deinde fidi- In mare
rom quarens. Venere enim duxit. & Drabus uisi & deri si esset, tandem Neptuni inter,
cum postea una cum Marte in abire posset, donec ab omnibus Dijs
adulteris deprehendi set. ambo inuisibili hōis catenis ita colligant ut neuter
cedente a vulcano soluto esse. Porro, Mars Iouis & Iunonis filius, uel solius Iunonis, cum n-
oli timo turbata, eo parum ad uerbi set. fons montis percussio capite sine muliere procrea se Alinoria
uer, & oceanum pfecta eet, ut scuta uel q pacto & ipsa sine uiro parere posset & in iniore fatigata, se q flores Flore
conuictis xephia. & consedis set, interrogata ab ea fertur, quā ob eam ad oceanum pgeret, q cognita factura se
mox illa Flora monuit in campis Oleis flarem esse, quo tacto statim concipiet sine uiro id ex portu

39.

Eridanus. > Eridanus solis filius fuit ex Clymene, hic
a patre impetratum, curcum agitare non petiit, et cum eius errore
mundus arderet fulminatus in ~~stet~~ Italiae fluvium cecidit & tunc
a luce ardoris sui phæton appellatus est & pristinum
nomen fluvio dedit, unde mixta hæc duo nomina in solis filium
& fluvium invenimus, postea eius sorores flendo in populos
versæ sunt. Eridanum in coelo esse Aratus dixit, stellam
aricti proximam. ———— Hæc Savius

Omnia. Hæc ad physiologiam spectant, plus enim aquæ
 est sub terris quam ex terra. Ut docet Seneca in questionibus
 naturalibus, et ex eorum opinione loquitur, qui eas aquas una
 esse omnium fluviorum originem dicunt, quod aristoteles ne-
 gat. **Phasimque.** Phasis, huius phasis, vel phasidis, Colchorum
 prægrandis fluvius ex Armeno monte oriens, in Euxinum mare
 labitur, ex hoc fluvio, ab Argonautis ad nos phasiam, aues notæ,
 afferuntur. **Lycumque.** Fluvius in Asia qui terra trache
 absorptus, alio loco renascitur, tandem in pontum cadit, est et
 alius fluvius qui ex alpihus oriens augustam versus fluit, &
 tandem Danubio miscetur, Vulgo Dax Lech. **Imper.** —
 Fluvius thesalie iuxta quem fuit prælium inter Cæsarem &
 Pompeianum. Lentus primo, sed Appidano mixtus, velocissimus
 est, Lucanus libro septimo, Sanguine Romano ~~quæ~~ quam tunc,
 biduo ibit Imper. **Tiberinus.** Tiber, fluvius Italiae
 e media fere longitudine, Appennini, Aetnæorum fimbria
 defluens, te mens principio nec fere navigabilis, duobus quadra-
 ginta fluvij augetur, fortiter per centum quinquaginta mil-
 lia passuum, non procul a Tiferno, Perusia, Otriculo, —
Amiema. Anio per amienis, penultima producta, fluvius Italiae qui
 in trebia novum monte ortus, ter nobilis, tunc in tyberim defert,
 e sublimi est in valem subiectam fertur, & per tyburtinum agrum
 decurrens, cataractam facit, Amienis nomen indidit Amius Rex Hæ-
 tæorum, qui in sequens Cethegum filia raptorem, cum enim asse-
 qui non posset, in fluvium insilijt, ibique extinctus, ut Anio voca-
 retur, effect. **Hypamis.** Sarmatiae fluvius, de quo in trinius
 capite tertio libri octavi in ponto (inquitt) est flumen Hypamis
 qui a capite profluit circiter millia XL sapore dulcissimo: deinde
 cum pervenit ad locum qui est ab ostio ad millia CL ad miscetur
 ei fonticulus ex ampeus, is cum in eum influit tunc tantam magni-
 tudinem fluminis facit amara. Itac ut Vitruvius. —

Est in Carpathio Neptuni. Protei prosopographia id est personae descriptio. Carpathia. Carpathos insula est in mari mediterraneo contra Aegyptum media videlicet inter Rhodum & Cretam, posita, ducentorum stadiorum circuitum habens; insignis quatuor vrbibus, a qua vicinum mare, ad Aegyptum uergens Carpathium dicitur. Neptuni. Neptunus Saturni & Ops filius, maris Deus, dictus est a nando mutatis literis primis ut ait Cicero libro secundo De natura Deorum, vel uti Varro placet, a nubendo, quod ut coelum nubes, ita mare terras tegat. Dicit enim Varro: Neptunus est Deus maris, uel ipsum mare quod terras nubat, id est cooperiat. Neptunum autem, ut est in fabulis, matrem abscondit ne a patre de uora retineat. Eique postea ex pallo Saturno, aquae in sortem ceciderunt uxorem habuit Amphitritem, ex qua plurimas nymphas suscepit. Tridentum habet pro sceptro, Muros Troianos iuvante Apolline condidit. Proteus. Proteus Oceani & Tethyos filius Deus marinus & uates qui non nisi coactus dat responsa, phocas Neptuno pascit. Hunc artium peritum fuisse tradunt, & in varias formas se uertere solitum, ut nunc animal, quandoque arbor aut ignis, aut aqua, aut aliquid aliud uideretur. Consuetudo autem regibus Aegyptijs, causam huiusmodi transmutationis fugiendi praebuit. Nam Aegyptijs mos erat regibus, aut leonibus, aut tauris, aut tricornibus, priorem partem in capite ferre insignia praenotatur; quandoque uero arbores, aliquando ignem, quandoque redolentia supra corpus inuoluta. Haec tum ad decorem spectat, atque ornamentum; tum stuporem ac superstitionem quandam, aspicientibus ritibus inieciunt. Alij ferunt hunc captum amore Pomone inuoluisse, nam speciem se uariasse, hinc Latinis Vertumnus dicitur, a uerso mutatoque cursu fluminis Tiberini. Unde & pronomen abijt. Proteus inuoluitur. Amathia. Amathia regio est qua nunc Macedonia dicitur, teste Plinio libro quarto capite decimo. Noxus. Noxus Deus maris est et cum antiqui scilicet dixit Orpheus in Argonauticis. Oceani & Tethyos filius & pro mari praenotatur, is doriadem sororem in uxorem duxit ex qua maximam nympham turbam suscepit. Noxus namque oia uates. Quae sit. Y. Ea, dem de Calchante Homerus primo Iliados. Quippe. Ita dicere sollemus in rebus quarum rationem non facile reddere possumus.

In mare purpureum. Purpureum mare dicitur, quod quamvis cernuum admittit
tamen radijs solis oculor porciungit & tale quid facit apparere oculis quaratio ne
Horatius de L I B. I I I I. xit. holores purpureos.

In mare purpureum uiolentior influit amnis.

Postquam est in thalami pendentia pumice tecta

Peruentum, & nati fletus cognouit inanes

Cyrene, manibus liquidos dant ordine fontes

Et mater, Ca Germanæ, tonsisque ferunt mantilia uillis.

Pars epulis onerant mensas, & plena reponunt

Ocula: Panchæis adolefcunt ignibus aræ.

Et mater, Cape Maëny carchesia Bacchi:

O ceano libemus, ait: simul ipsa precatur

O ceanumque patrem rerum, Nymphasque sorores

Centum quæ syluas, centum quæ flumina seruant.

Ter liquido ardentem perfudit nectare Vestam:

Ter flamma ad summum tecti subiecta reluxit.

O mine quo firmans animum, sic incipit ipsa:

Est in Carpathio Neptuni gurgite uates

Ceruleus Proteus, magnum qui piscibus æquor

Et iuncto bipedum curru metitur equorum:

Hic nunc Aemathia portus, patriamque reuifit

Pallenen, hunc & Nymphæ ueneramur, & ipse

Grandæus Nereus: nouit nanque omnia uates,

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

Quippe ita Neptuno uisum est, immania cuius

Armenta, & turpes pascit sub gurgite phocas.

Hic tibi nate prius uinculis capiendus, ut omnem

Expediat morbi causam, euentusque secundet.

Nam sine ui non ulla dabit præcepta: neque illum

Orando flectes: uim duram & uincula capto

Tende: doli circum hæc demum frangentur inanes.

Ipsa ego te, medios cum Sol accenderit æstus,

Vestam. Vestæ Dux a ueteribus memorat altior

saturni matre, altior eiusdem Dux ex ope filia: Et

comdictum uolunt aræ tunc id est a focis

in quo ignis alitur. Harum unam ex Dijs pe

natis esse uolunt quæ Encom in fœdum aduoxit de quib. lib. 1. Encom.

Deam pollicita est si id fumo fouet: quod cum fumo fœderando affirmasset

fumo concepit ac peperit filium quem maritum genuit: est autem Deus belli. 20 Encom

Panchæis a dolescent iugibus aræ. Panchæia

quasi tota de his cons

regio Arabiæ, tota

arenosa, in qua arbo

res sponte natæ flus emittit

Sic Vergilius alibi: Totaque

Thuriæ panthæia pinguis

aroris. Seruius scilicet panthæ

iam. Arabiam & Sabæorum

gentem, eundem esse apud quæ

nascitur flus. De

Maëny. Carchesia Bach.

Maënia, Lidia, est regio

minoris Asiæ, hæc uocatur

regio exusta. Encom ut sci

bit Strabo, Carchesia

est in super ficis &

tota arboribus caret, p

ter uitem. Dyomisius scilicet hæc

regionem esse sub altissima ra

pe Tricoli montis sitam, ex

qua pacto hic flumens efi

fluit, est equum feracissima

O ceanumque patrem rerum.

Hoc dicit Vergilius ex opi

nione eorum, qui ex aqua

omnia creata uoluerunt

Ter liquido ardentem p

fundit nectare uestam, Ter fl

ma ad summum tecti subie

cta reluxit. Ter, nunciat

ut Pythagoricus, perfectio nom

significans, ex quo intellexit

se litamisso & sacrificium be

no Dijs placuisse.

^{la tunc} ^{equam maximam saltem}
Exultans, rorem late dispergit amarum.
^{componit} ^{se ad se in mare} ^{in soli maxie}
Sternunt se somno diuerso in littore Phocæ.
^{ubi} ^{su} ^{et} ^{sum} ^{agrum}
Ipse, uelut stabuli custos in montibus olim,
^{ad} ^{subula}
Vesper ubi è pastu uitulos ad tecta reducit,
ⁱⁿ ^{salutem} ^{omni}
Auditiq;ue lupos acuunt balatibus agni,
ⁱⁿ ^{aliqua} ^{rups} ^{ad} ^{imprudens} ^{uocis}
Consedit scopulo medius, numerumque recenset.
^{opertum} ^{est} ^{faci}
Cuius Aristæo quoniam est oblata facultas,
^{ad} ^{suam} ^{sonum}
Vix defessa senem passus componere membra,
^{cum} ^{indigno} ^{non} ^{puta} ⁱⁿ ^{quib}
Cum clamore ruit magno, manicisque iacentem
^{uident} ^{puer} ^{et} ^{grau}
Occupat: ille suæ contrà non immemor artis
^{reus} ^{negotior}
Omnia transformat sese in miracula rerum.
ⁱⁿ ^{ignis} ^{magis} ^{iam} ^{fluidu}
Ignemq; horribilem; feram, fluuiumque liquentem.
ⁱⁿ ^{prima} ^{forma} ^{uoc} ^{homines} ^{no} ^{minu} ^{it}
Verum ubi nulla fugam reperit fallacia, uictus
ⁱⁿ ^{se} ^{redit} ^{atque} ^{hominis} ^{tandem} ^{ore} ^{locutus}
In sese redit, atque hominis tandem ore locutus:
Nam quis te iuuenum confidentissime nostras
^{ex} ^{certis} ^{an} ^{su} ^{ad} ^{ut} ^{tu} ^{no} ^{stet} ^{causa} ^{puer} ^{ui} ^{pu}
Iussit adire domos? quidue hinc petis? inquit. at ille,
^{nam} ^{quis} ^{te} ^{iuuenum} ^{confidentissime} ^{nostras}
Scis Proteu, scis ipse, neq; est te fallere cuiquam,
^{sed} ^{tu} ^{desine} ^{uelle} ^{Deum} ^{præcepta} ^{secuti}
Sed tu desine uelle. Deum præcepta secuti

Sternunt se somno diuerso in
littore phocæ. Phocæ, piscis
bos maxime, a sono uingitur,
Hic corio & pilis tectus, parit
in terra petendum more, tam
modo coit. An somno magis uingit
à quo præcipue uitalino,
mon accepit.
Cuius Aristæo quoniam est
oblata facultas, Vix defessa se
nem passus componere membra
Poeta per protea veritatem si
amificam in profundo uerba
circa quam nulli decipiuntur
* pellacia idcirco inducunt pro
ta multi forme
in anteo lati tanto
Per Aristæo quoniam
intemperantem, per Cy
renem rationem, qua homi
nes ad ueritatem adducit.

^{huc} ^{venimus} ^{hinc} ^{lapis} ^{quæ} ^{situm} ^{oracula} ^{rebus}.
Tantum effatus, ad hæc uates ui denique multa
Ardentis oculos intorsit lumine glauco,
Et grauter frendens, sic fatis ora resoluit:
Non te nullius exercent numinis iræ;
Magna lues commissa tibi: has miserabilis Orpheus
Haudquaquam ob meritum pœnas (ni fata resistent)

Neque est te fallere cuiq;
Intellige, protea tempo
ralem accipere diui
nitatem, ut qui uatici
nabantur diuino furore
corrupti. r.
Nisi rati
si natura
sistant.)

Vaticini
um,
Protei.
Has misera
bilis orpheus

Suscitat, & rapta grauter pro coniuge seuit.
Illa quidem dum te fugeret per flumina præcep,
Immanem ante pedes hydrum moritura puella
Seruantem ripas alta non uidit in herba.

Hor ait quia Ampollinis
Dor, & nymphe Cy
rene filius est.

Orpheus pectus seu
rater Calliope &
apollinis filius que

^{ad} ^{maximo} ^{Lyram} ^{accepisse} ^{fecerit} ^{caque} ^{tantum} ^{uoluisse} ^{ut} ^{illius} ^{canta} ^{gloria} ^{ac} ^{sua} ^{monere} ^{flumina} ^{um}
cum sum. prohibuerit. forasque mitior reddiderit. Eurydicem uxorem habuit. quæ aristæum uim sibi in
ferre nolentem, fugiens à serpente occisa est. ob cuius mortem maxime tristatur orpheus accepta Lyra
ad inferos descendit ubi no ratu à prosperina uxore Eurydicem suscepit. sed quæ tandem no seruata
Lyra à prosperina sibi imposita, cursu amiserit. coelice mita agere statuit. cumq; iā multas nuptias exiecisset
aliis iussu a muliere confortis dederet, atq; puerorū pellectet à Menadiis facit illa sacrificia Bacchi
in xta hōm flumīn occisus & dissepit e uis uirbra pecti p ager spax sa musa collegorū dedecit, va sepulch
Lyranos & caput in theba dicta ad lepon in sula delata sunt ubi caput sepulchre. catū Lyra in coruone

Atque pangea. Pangeus quasi tota terra pro nimiam fertilitate pro montium est Thraciae, Bessii
contemni nunt & macedonia coniunctum, in quo sunt aurea & argentea metalla; et ad eius radices
Nestis amnis defluit, & 76 singulari - **GEORGICON** numero est generis masculini
Flexime Rhodopeia arces, Rhodope montes Thraciae a Rhodope
Thracum Regina ibi sepulta. Vel Altaque Pangea, & Rhoei Mauortia tellus,
a Rhodope Strymonis & Actias. Atque Geta, atque Hebrus, atq; Actias Orithyia.
amnis filia ex qua niptimus Athos
gigantem genuit, qui & ipse moti
nomen dedit. Sed videtur ipsum Rhodope
pen conuersam tradidit quod Acor
asportaretur. in monte illo solito
fuit cantare orpheus post mortem
uxoris suae Eurydice.
Rhoei Mauortia. Rhoeus
filius fuit Strymonis & Euterpe
Muse, Rex Thraciae, qui albis
equis in auxilium troianorum
uenit, sed prodente folijs
one Speculatore Troiano, A
Diomede & Vlyse qui & ipsi
speculatum venerat primano
te occisus antequam eus
equi darent in bibissent, comp
pete tum primam aduenisset,
& clausis iam portis in
ittore tetendisset; fuerat enim re
ponsum illi oraculo si ipse
quippiam Xanthum bibissent.
Troianaque fabula gustarent, T
in uictum fore; sed illi rege
ciso statim adduxerunt equos,
a quibus pendebant fata Troian
na. Verq; hinc libro primo Aeneid.
Nec procat hinc Rhoei muner R
tentoria uelis. Aeneas sit lach
mans. primo quae Spradita
Tydides multa uastabat cele
Ardeatque accet equos priusquidam, Pabula gustarent Troia Xan, Ignoscenda
humque bibissent. Atque Geta. Geta populi sunt Thraciae, natura & moribus, feroces
e montibus alias ac saltibus, ex pulsi a Iar matris ad Dieriam amnem, a Romanis Daci uo
cantur, Quidam tamen Getas a Dacis ita distinguunt, ut Getae sint qui ad pontem in Ori
tem uergerent; Daci qui in oppositum uersus ad mariam & ad Ister fontes, quos olim Da
ci uocatos nonnulli uolunt. Ex q apud Atheni Dacorum & Getaum similia nomina in usu fuerunt maxime.

Atque Actias Orithyia. Arctium oppidum Epiri
 & promontorium, ubi Augustus, devictis navali praelio An-
 tonio & Cleopatra, urbem condidit: & Nicopolin appella-
 vit à victoria, ut scribit Plutarchus. Hinc Actius. Actia,
 Actium. & Actiacus. Orithyia. Orithyia Boreæ coniux
 filia Erichthei. Athenarum regis, qui Pandionem successit in re-
 gno, quam in ventum uersam fecerunt. Hanc Boreas, ut pro-
 voca historia retulit Eusebius, sibi in coniugem antea denega-
 tam rapuit, raptam tulit in Thraciam, & ex ea Zetem &
 Calam suscepit, qui cum Argonautis colchos navigaverunt,
 & Harpyias fugaverunt. Tenarias etiam. Tenarus penul-
 tima Eorecta locus umbrosus in radice Maleæ promontorii Laco-
 niae, in qua Spartam civitatem, in quo quia hiatus magnus est
 & strepitus progredientium percipiuntur, dixerunt Veteres per
 hunc esse descensum ad inferos. Abi erant Xetopia id est
 lapicide lapida lapicidina lapidum praecidforum, qui & Lacomica
 maxmora. & Tanarei lapides uocantur. Et in singulari Mafala-
 linum est: in plurali Neutrum. Alta ostia Ditis.

Dis, ditis, divitiarum Deus & inferorum, Graece τιχέωντος
 vel τιλούτων dicitur, quia terrenam omnem vim atque natu-
 ram. Diti patet dedicatam putabant, quod divitiae omnes e
 terris oriuntur & in terras occidunt: nā τιχέωντος divitiae.

At tanta commotio. Oratorem & cantum orphici apud infer-
 ros, descriptum uide apud Ovidium Decimo Metamorphoseon.

Erebi. Erebus pars est inferorum, ut ait Servius sexto
 Aeneidos, in qua hi qui bene vixerunt morantur, Nam ad Ely-
 sium non nisi purgati perveniunt. Quam multa in sylvis.

Hac eadem repetit libro sexto Aeneidos. Impositique regis. Hoc
 ait more veteri qui comburebant corpora mortuorum Et de for-
 mis arundo Cocyti. Cocytus, Latine luctus significat quo nomi-
 ne dictus est inferorum fluvius à Styge profluens, uenodv
 enim lamentari ac gemere significat. Hinc Pluto quoque cocytus
 est, quidam à coccyge aue, quoniam in coccyti ripis luctiferae
 avis ulla ululatus audire fingatur. — — — — —

Amabilis imda). De hoc uerbo uide Gellium ubi loquitur
de ui uerbi illaudati, nempe libro secundo capite sexto Gelli.
Et nomen Styx interfusa coëcet. Styx, fluvius infernalis
per quem Dij furabantur ne tale iuramentum fieret violare
Si quis Deorum violasset centum annis à nectare abstinere
& minimis maiestatis erat privatus. Dicitur Victoria Stygis
filia bello Gigantum fovi fuisse: pro cuius remuneratione
Iupiter tribuit, ut furantes Dij per eius matrem, non au-
deant fallere. Styx moerorem significat, styx autem à tristi-
tia est dicta, Dij autem laeti sunt semper, unde & immor-
tales. Ergo quia moerorem moerorem non sentiunt, iurant per
rem suae naturae contrariam, id est, tristitiam, quae est atri-
tuti contraria, Ideo iurandum hoc executionem ha-
bent, hac Sexuius, Hac de Styge idcirco ficta sunt, quia
Styx fons est apud Nonacum Arcadiae à saxie profluens exi-
tiosus animalibus. Eius aqua uenenum est praesentissimum
epota ilico necat. Esse pisces in ea paruos tradit Theophrastus
letales & ipsos. Noxiam putant esse nimis frigore ut pote-
runt profluunt ipsa statim lapidescat: traduntur etiam ea aes &
ferreum erodi, & sola mulla ungula contineri. Caetera uasa
nullo modo eam unum ferre posse sed statim frigoris magni-
tudine disrumpi. Antikatem hoc uenenum, consilio, ut qui-
dam putant, Aristotelis, Alexandri regi tradunt dedisse. At-
que intima (ethi). Lethe fluvius quem apud inferos esse
poete tradiderunt, cuius latices si quis gustaverit omnium
praeteritarum rerum obliuiscitur, Adcirco actio τῆς λήθης id
est ab obliuione nomen trahit. Datus est hinc fabula locus, quia
morientibus omnium rerum obliuio succedit. Constat autem
hunc amnem in Africa circa extremum Sertium amnem
cornu Bozemitem urbem alluere. Sed cum, apud omnes fa-
ma est, ad ea loca inferna inundatione inundare praepo-
Tartara). Tartarus penultima corrupta, locus est apud in-
feros, in singulari generis masculini in plurali neutri, α τὰ τάρ-
τω continetur, quia illuc omnia portabata, ἀπὸ τοῦ τάρτω
εἰς τάρτω id est à timore frigoris. Solus enim caret, ut ait Seneca.

44.

Eumenides.) . Eumenides furiae infernales. Megæra, Tisiphone
ne & Alecto, Latine benevolæ & mites dicuntur. per contumaciam quasi non
miter. Has tres ferunt Achærentis fuisse filias, atque noctu uno partu ~~ad~~
~~ita~~ editas. Cerberus.) . Cerberus perultima correpta, interpretatur terra
quæ omnia consumit, inferni custos: quasi ~~repro~~ ~~βορ~~ id est vorans carnem.
Megææ enim Græci carnem dicunt, & Βορ edacem, canis tericeps. Cerberum
ab inferis Herculem traxisse in fabulis est. Fertur quod hic fuerit serpens
in Tanaro Laconiae promontorio cuius veneno mortales exstinguuntur
& quoniam in Tanaro ad inferos dicitur esse aditus. Ditis canem diximus
quem cum fl. oculus tuncidasset, nata est fabula canem tercipitem interre
misse, aut quia omnes cupiditates & cuncta cum la utia terrena
contempsit ac domuit. Atque Ixionei vento.) . Ixion filius fuit Phlegææ
alii tamen Ixionis, alij Iovis faciunt, qui principio uxorem duxit
dianam, filiam Deionei, seu Eionei: cui cum multa pro compensatio
ne dotis pollicitus esset, et ob id patre sponse ad eum venisset, ut doto
ferret, Ixion facta scrobe, eaque lignis & stramentis interta, patrem
sponse in ea fœdente peremit, propter quam eadem cum neque homi
nes neque Dij hustrare vellet. Diugæ incoctus uagaretur, Jupiter
illius miseratus, in coelum assumptum expiavit, cumque iam purgatus
apud Superos degere, pro funonem amare coepit, ~~eam~~ eamque de stupro
appellavit, quod cum Jupiter ab uxore intellexisset, nubem illi sub funonis
efigie supposit quæ cum ea iacens Centaurus genuit. Deiectus deinde
in terras, gloriatus est se cum deorum reginâ rem habuisse; quapro
pter Jupiter indignatus, fulmine ad inferos Ixionem detulit, cura
vitque ut ibi, rote volubili alligatus, per petas volutetur. Ovidius. Volui
me Ixion, & se sequiturque fugitque. Proserpina legem.) . Proser
pina, penult. corrept. Ima. Iovis ex Cerere filia, à proserpen do de
ctam proserpinam Augustin. lib. 7. De Civit. Dei. signi significare
fœcunditatem scribit, quæ cum aliquando non esset, dicta fuit rapta ad
inferos, & tunc restarunt instrumenta ~~rura~~ ruralia quæ redempte insti
tuta sunt solennia apud Athenas. Serpere enim videtur voluti serpens

dum modo in dextram modo in sinistram mouetur. propter quod & amara,
ga dicitur, dicta est. Libera, Diana, Lucina, triua, Hecate, Noctiluna, sine
autem Iouis & Cereris filia à Plutone dum Sicilia lustraret raptâ, in campis
Amneis, cum Cyane ~~nympha~~ ^{myrrha} & Sirembus flores legens, ^{tuus} fabu-
lâ sic scripsit Seruius. Ceres (inquit) quum raptam à Plutone proscriptam
filiam diu quassisset: tandem aliquando eam apud inferos esse com-
perit: pro qua re cum Iouis implorasset auxilium, ille respondit posse
eam reuerti si nihil apud inferos gustasset. Illa autem iam pumici mali in
Elysio grana gustauerat: quam rem Ascalaphus Regis filius prodidit.
Vnde Proserpina ad superos remeare non potuit. Satis ceres à Ioue postea
meruisse dicitur ut Proserpina sex esset anni matremensibus sex cum
marito, quod ideo fingitur, quia Proserpina ipsa est quæ & Luna quæ
toto anno sex mensibus crescit, sex mensibus deficit, scilicet singulos
mensibus menses quindenarius diebus crescent, apud superos, deficiens a-
pud inferos esse videatur. Nec portitor orci. Orcus fluvius in
fernâ ab invigendo dictus quod mortem invigat, quia antiqui e pro q pone-
bant. Quidam ab opreos quod est furamentum, deducunt, quod per illum
id est stygem paludem, à qua profuit, iurabant. Dij nec perierare licebat
propter autem orcor obscuritas inferorum. Et Orcus apud Homerum in a. 11.
thesaliæ fluvius, ex inferis ortus, qui qui Peneumolei in stæ super natus.
est autem portitor orci Charon, Herobi & noctis filius, Acherontis nauta
ex una in alteram ripam mortuorum animas transuehit. Quid faceret.
Occurrit obiectio quæ obijci potuisset. Deserti ad strymonis undam. Strymon
fluvius est Thraciæ, ex Emo monte profluens, & Thraciam à Ma-
cedonia separans, Mulcentem Tyger. Horatius in Arte poetica,
Sylvestreis homines sacra, in tex præque Deorum. Cardibus & victo foedu de-
terre orphens. Dictus ob hoc leuize tyger raptos que leones. 2. Solus Hyperboreas. Hyperborci dicuntur montes & populi Scythiæ, sic di-
cti quod supra id est ultra eos flat Boreas. Festus docet hyperboreas esse
supra aquilonis flatum habitantes, quoniam humana vita modum exce-
dant uiuendo ultra centesimum annum. Ferunt magnam his de coe-
lo clementiam concessam esse, auras spirare salubres, nihil noxi flatu
habere domos esse nemora, victum arborum ministrare, discordia nesci.

proscire, aegritudine non inquietari, ad innocentiam omnibus aequa-
 le utum esse. mortem acer scire, & involuntario in terrore obedi-
 tatem castigare. sed haec fabulosa sunt. Disdorus op. po-
 sitam celtis iuxta oceanum esse insulam scribit, haud multo
 siciha minorem, habitaeque ab ijs qui Hy per borei appellantur
 eo, quod vento Boreae sunt expositi. in insulam valde ferti-
 lem, in qua fructus anni bis nascuntur. Hy per borei Cui ait
 Pomponius Mela: Super aquilonem Riphaeosque montes sub ipso Syde-
 rum cardine iacent, ubi sol non quotidie ut nobis, sed primum
 verno aequinoctio exortus, autumnali demum ~~ipso~~ occidit
 & idem sex mensibus dies & totidem alijs nox usque continuata
 est. Tanaïque rivalem). Tanaï fluvius est Scythiae

qui diuidit asiam ab Europa: forteque a septentrione Nilus
tearius, paulo tamen orientalis, non solum per Scythas in Meotias
defluens. Sed & per Sarmatas. Originem eius incertum -
aliqui putant, Ptolemus ex montibus Riphais prodire putat, qui
magis australes sunt, quam Hyperborei. Alij in quorum nu-
mero Herodotus est, aiunt esse paludem non admodum ma-
gnam ex qua Tanais nascitur, qui duobus ostijs Maeotim
ingreditur, qui stadijs inter se circiter septuaginta distare
feruntur. Alij ex caucasis montibus ori existimant, Scy-
thae Tanaim Si lin uocant. Fuit et opidum Tanais
ad amnis ostia. Plinius libro secundo. capite 98. —
Solus. Pathor à rebus durissimis ab abstinentia amoris
et exilio.

Ignoscenda quidem, scirem si ignorare Manes. Manes a nima e corporebus exrebat
 intelligimus, aut Deos inferos. Sunt autem, ut inquit Servius, noxia & dicuntur per
 Nam manum bonum est. **L I B. I I I I.** Alij manes a manande dētor intelligunt. Nam Ma
 Eurydicem. **I**gnoscenda quidem, scirent si ignorare Manes.
 suam. Eurydicem suam iam luce sub ipsa
 Eurydice uxore
 Immemor heu, victusque animi, respexit ibi omnis.
 fuit orphēus
 Effusus labor, atque immitis rupta tyranni
 quam ariste
 Cædera, terque fragor stagnis auditus Auernis.
 ut amans et
 Illa, Quis & me, inquit, miserā, & te perdidit Orpheu?
 ea concubito
 Quis tantus furor, en iterum crudelia retro
 re voluit illa
 Fata uocant: conditque natantia lumina somnus.
 autem fugiens
 Iamque uale: feror ingenti circumdata nocte,
 morsu calu
 Inualidaque tibi tendens, heu non tua, palmas.
 bri in horu
 Dixit: & ex oculis subito ceu fumus in auras
 sa latenti
 Commistus tenuis fugit diuersa: neque illum
 interfecta
 Prensantem nequicquam umbras, & multa uolentem
 est, cuius
 Dicere, præterea uidit: nec portitor Orci
 amore Orpheu
 Implius obiectam passus transire paludem.
 commotus
 Quid faceret? quò se rapta bis coniuge ferret?
 a cepta cyth
 Quo fletu Manes, qua numina uoce moueret?
 ra in foror
 Illa quidem Stygia nabat iam frigida cymba.
 adit eam
 Septem illum totos perpibent ex ordine menses
 nibus que pla
 Rupe sub aëria, deserti ad Strymonis undam
 tonent & pro
 Eleuisse, & gelidis hæc euoluisse sub antris,
 scēptam fle
 Mulcentem Tigres, & agentem carmine quercus:
 fit, ut eam
 Qualis populea mærens Philomela sub umbra
 redderent
 Amisos queritur fœtus, quos durus arator
 quod factu
 Obseruans nido implumes detraxit, at illa
 est, hæc tunc
 Flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen
 lege ne in it
 Integrat, & mæstis late loca questibus implet.
 nixæ cum re
 Nulla Venus, nullique animum flexere hymenæi.
 hic et ret, qua
 Solus Hyperboreas glacies, Tanaimque mælem,
 cum præ amo
 Auernis. Auernis generis masculini in plurali auerna, ora
 re non sōna
 acur campania prope Caias quem locum platonidicatum opinabantur, Hinc ad
 let, eam denu
 inferos introitus patere credebat, dictum ab α, & ὄρεος, quasi ambus inae,
 am sit ut hic
 sens quoniam auer propter grauem halitum, quem ob arborum densitatem
 de scidit ver
 poterant in pime uolantes
 Tendere iter pennis, talis fœdalis atriis fœdibus effundens.

Orgia.) Orgia sacra sunt, ut inquit perottus, quae dijs in mortali bus fiunt ario tās oēs hīs id est
id est a furore, quia sacrificantes diuino quodam furore corripi videntur. uel. ario tās dūdr ēv tōis
dēor quid in mētē. Dijs sacra fact⁸ re. solebat. **GEORGICON** Noluti locis coeleppingorib. 2.
Axiaque Riphais.) Riphais nō, A ruāque Riphais nunquam uiduata pruinis
ter scythici a cētās eut qui. Lustrabat, raptam Eurydicen, atque irrita Ditis
clam putant; id est uentorum flau⁸ dona querens: spreta Ciconum quo munere matres
tu per petuo. ex quibus Tanaim I nter sacra Deum, nocturnique Orgia Bacchi
fluum oxiri uolunt. Vnde Clau⁸ Discerptum latos iuuenem sparsere per agros.
diānis. Non hēni glacies; non m⁸ T um quoque, marmorea caput a ceruice reuulsum,
Rhi phara tenebunt Feigora. 2. G urgite cum medio portans aagrius Hebrus
Bachi.) Bacchus fuit fons fi⁸ V olueret, Eurydicen uox ipsa, & frigida lingua,
lur ex Semele cadmi filia. Jupiter A h miseram Eurydicen anima fugiente uocabat:
cum Semelen amaret cum ea con⁸ E urydicen toto referebant flumine ripa.
tubuit, unde cum facta esset H ac Proteus, & se iactū dedit aequor in altum:
pregnans fumo pellicem ulscista⁸ Q uaque dedit, spumantem undam sub uertice torsit.
tuit, sumpta itaq; forma B At non Cyrene; nanque ultrō affata timentem,
Berēs Epidamiae, nutritis seme⁸ A t non Cyrene; nanque ultrō affata timentem,
les. am hī gressu eam adiens, pot⁸ N ate licet tristes animo deponere curas.
quisiuit nūm a fone diligeret. H ac omnis morbi causa, hinc miserrabile Nymphæ
cui respondit arbitras arbitrari se C um quibus illa choros lucis agitabat in altis,
diliqi, Tum fumo: Non poter, E xitium misere apibus. tu munera supplex
mī filia, nisi imo modo cognoscere, T ende petens pacem, & facileis uenerare Napæas:
scilicet interposito Stygio iuramēto, N anque dabunt ueniam uotis, irasque remittent.
promittat eo pacto teum coniungi. S ed modus orandi qui sit, prius ordine dicam.
quo fumoni fungitur. Semele ergo ex Q uattuor eximios præstanti corpore tauros,
perientia amida per blanditias mung⁸ Q ui tibi nunc uiridis depascunt summa Lycæi,
ab eo petijt, nullo addito nomine; El⁸ D elige, & intacta totidem ceruice iuencas.
gere eam quicquid uelit, Jupiter in⁸ Q uattuor his aras alta ad delubra, dearum
deor, iuratque per Stygiam paludem. C onstitue, & sacrum iugulis demitte cruorem,
daturum quicquid poposcrit, petit C orporaque ipsa boum frondoso desere luco.
illa ut talem se exhibeat, qualis so⁸ P ost ubi nona suos Aurora ostenderit ortus,
let cum furore concumbere, in gemit⁸ I nferias Orphei lethæa papauera mittes,
Jupiter. & ut fixa mento scilicet faceret a⁸ E t nigram mactabis ouem, lucumque reuises:
accepto fulmine, in fausto munere, il⁸ Placatam
lusam a fumone amantem interimit⁸ At non Cyrene 2.)
atque infantem materno utero exectu suo femori in posuit, & ubi accessit idoneum
partu tempus, more gramide mulieris emixus est. 2. At non Cyrene 2.)
Artificiose inducit protea f⁸ Vatis compulsum explicantem malorum cau
sam & remedia tunc tacentem, ut Aristarum ulcisceretur, eamque ad re
appositam Cyrenem sacrificium Cereri opponentem ex quo reparatio apu
collecta est.

Ciconū.)
Cicones popu
li sunt Thra
cia ad Hebru
quos uisiter
post diuulam
troram uentis
adactus debel
lauit, eorumq;
urbem & mactū
dixi pruit, pauci
ex socijs peditis.
De aagrius
Hebrus.)
Hebrus Thra
ciae flumens,
nascitur in
ptra Adria
nopolim in mō
to Rhodope la
biturq; in Ag
mī mare &
regione satno
Thracie fū su
re celebrat
propter an
rum quod ex
arena eius colligit piet
fabulant in hūc orphe cap
cū cicones eā confecissent
pietate unde et pægeus
dicit ab aegro orphe patre.

Et facileis venerare *Napæas*. *Napæa*, nymphæ sunt fontium
 Cui scribit Sernius. *Nymphæ*, inquit, montium, *Oreades*: *Sylvarum*
Dryades: quæ cum sylvis nascuntur hanc *dryades* dicuntur: *Fontium*.
Napæa, uel *Naiades*: *Maris* uero *Nereides*. *Depascunt summa* —
Lycæi. *Lycæus* cum diphthongo mons arcæ diæ qui *Pani* Deo
 sacer est, ubi templum bicornis *Furmi*, A quo *Lycæa* ludicra illa
 sacra, à nobis *Lupercalia* sunt dicta à *Lupis* quæ ad expiandos
 manes fiebant, dicitur *Lycæus* à *λύκος* id est à *Lupis*
 quibus propter frequentiam pecudum abundabat. *Inferias*
Orphei ~~et~~ *Lethæa* *papanera* *mittere*. *Inferias* sunt sacrificia
 quæ inferis soluntur. & bene hic dixit *Lethæa* *papan*
ura. *Lethæ* enim fons est apud inferos oblivionis, sacrificia
 ergo oblivionis merito mortuis conveniunt.

Viamque affectat olympo. Olympus, dictus quasi Ὀλύμπιος
hoc est totus fulgens, mons cuius uertex usque adeo attol-
litur, ut summa eius accolae coelum uocent, propter quod poetae
coelum olympum uocant, solemque clarum habet, nullis que nimis
nubibus fuscatur. sunt autem quatuor montes hoc nomine. Primus
mons altissimus inter Thesaliam & Macedoniam qui tamen
Thesaliam ascendit. Alter in Gallograecia uel in Cypri,
Alius apud Mysos, ad cuius radices Prusa ab Amibale condita. Quor-
tus ad mare rubrum in Aethiopia, haud longe ab Helio poli opido
qui oriente sole usque ad quintam diei horam flammam emittit.
Fulminat Euphratem. Euphrates fluvius asia, media pro-
ducta, contra uulgi usum. Extat distichon elegantissimum
in uersificatorem qui edito carmine penultimum corripuerat.
Venit ad Euphratem, molis perterritus haesit: ut cito tra-
siret corripuit fluvium. Euphrates Abasopotamia Mesopota-
miam fertilem efficit in quam quotannis quasi nouos agros inuen-
it. Assyriorum lingua almachar dicitur. Plinius lib. 5. cap. 24

FINIVIT

Dominus Petrus Gallandius librum hunc 17 13 Augusti

48.

Anno 1547

LIB. IIII.

79

Placatam Eurydicen vitula uenerabere casa.

Haud mora, continuo matris praecepta facessit.

Ad delubra uenit, monstratas excitat aras:

Quattuor eximios praestanti corpore tauros

Ducit, & intacta totidem ceruice iuuenas.

Post ubi nona suos Aurora induxerat ortus,

Inferias Orphei mittit, lucumque reuisit.

Hic uero subitum, ac dictu mirabile monstrum

Aspiciunt, liquefacta bouum per viscera toto

Stridere apes utero, & ruptis efferuere costis.

Immensasque trahi nubes, iamque arbore summa

Confluere, & lentis uuam demittere ramis.

Hac super aruorum cultu, pecorumque canebari,

Et super arboribus, Caesar dum magnus ad altum

Fulminat Euphraten bello, uictorque uolentis

Per populos dat iura, uiamque affectat Olympo.

Illo Virgilium me tempore dulcis alebat

Parthenope, studiis florentem ignobilis ocr,

Carmina qui lusi pastorum, dudaxque iuuenta

Titire te patula cecini sub tegmine fagi.

quod praetoratum Vlysem,

cum socijs, tanta non deerit

perim, in mare se praecipita

uerunt. Vna hac in eum delata

est locum, ubi postea condita fuit Nea,

polis praecleara uicis campaniae ab har

igitur, sire ne, Neapolis est appellata

a uirgine parthenope, & licet quidam di,

cant, Nea polim dictum, quod angustur ea

in claustra uerit, tamen legitur apud Lycophronem

Neapolis ante angustitempora qui tempore Ptolomaei philadel,

phi claruit. Et Neapolitanos, singulis annis ad tumulum partheno per facer tali se.

FINIS

Ignobilis ocr. Ignob

bile uocat quod ad ma

gnos honores & diuitias

erat raro suos cultores

uehat studium poetici,

quod notat Ouidius in trist.

Sepe pater dixit studiū

quid inutile tentas, Maenides nullas reliquit ipse o per.

Maenides idest Homerus.

Placatam venerabere. Hy

pallage est, id est venerata

placabis.

Pecorumque canebari. Verbo

Prateriti imperfecti uti solent

authores modestiae causa ut sit

illis honestus aliqua

doxeditur ad sua ope

ra castiganda et liman

ant limanda.

Caesar dum magnus ad al

tum re. Caesar antonio &

cleo patre donictis in Ar.

menios Medos et Parci

thos exercitum misit

qui omnes Roman

is paruerunt. Hic

Caesarem laudat a fo

titudine et fustitia

animumque modera tice

qua fides fides & Scythas

Augustus ad amicitiam

pellexit, quae Virtutes

in principibus prima esro

debent ut ait libro sexto

Aeneidos, Parcere subiectis

& debellare superbor. . .

Augustus ad amicitiam

pellexit, quae Virtutes

in principibus prima esro

debent ut ait libro sexto

Aeneidos, Parcere subiectis

& debellare superbor. . .

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

ita quia illa sunt parva
et in lapide sunt colla
illa fragile sunt ipsa =
et illud per illa sunt fragua

